Milieu en het omgevingsplan

Een handreiking voor het opnemen van Milieu en Bouwen in het nieuwe deel van het omgevingsplan

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant

Milieu en het omgevingsplan

Een praktische handreiking om mee te starten

Voorwoord

De zorg voor het milieu vormt steeds meer een breed gedeelde maatschappelijke kwestie die iedereen binnen de fysieke leefomgeving raakt. De Omgevingswet legt een groot deel van de verantwoordelijkheid hiervoor bij de decentrale overheid. Gemeenteraden krijgen hiermee een grotere rol toebedeeld dan voorheen. Met de handreiking ‘Milieu en het omgevingsplan’ worden praktische handvatten geboden voor de opgaven met betrekking tot milieuthema’s binnen (deelgebieden van) gemeenten.

De handreiking is zo opgebouwd dat het document zowel geschikt is voor beleidsmedewerkers van gemeenten en omgevingsdiensten als voor milieuspecialisten, gemeenteraadsleden en wethouders. De handreiking kijkt verder dan de bruidsschat. Er is ook op artikelniveau een analyse gemaakt van de regels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving en de omgevingsverordening van de provincie. Per milieuthema wordt ingegaan op de aandachtspunten bij het opstellen van regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan.

De handreiking is een ‘groeidocument’ waarbij de OZHZ en de OMWB samen op zoek gaan naar een integrale benadering van milieuthema’s. De handreiking biedt verdieping en een andere blik. Met nieuwe juridische kaders, die vanuit de milieuthema’s zijn benaderd. Het document verstrekt op deze wijze concrete aandachtspunten en handvatten voor de beleidsmedewerker en is daarmee een uniek instrument bij de complexe vraagstukken die zich ongetwijfeld voor en na de inwerkingtreding van de Omgevingswet voordoen.

Directeuren van de Omgevingsdiensten,
Zuid-Holland Zuid, Ronald Visser
Midden- en West-Brabant, Alfred Arbouw

Doelgroep

Medewerkers van gemeenten die het omgevingsplan maken.

Kern

1. Een analyse op artikelniveau van de instructieregels van het Bkl en de omgevingsverordening.
2. Een analyse op artikelniveau van de bruidsschat.
3. Op basis van 1 en 2: wat zijn de aandachtspunten voor regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan?

Samengesteld door

Namens Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid:
Annelies Soons-de Meester
Roy Kunkels (geluid)
Agaath Klein (geur)

Namens Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant:
Mascha Daamen
Robert van der Voort
Willem Jan van Empel (geluid)
Bart Suntjes (geur)

Het omgevingsplan en deze handreiking

Na invoering van de Omgevingswet (Ow) is het omgevingsplan het belangrijkste instrument van de gemeente voor de regulering van de fysieke leefomgeving.
Waar het bestemmingsplan focust op een goede ruimtelijke ordening, gaat het omgevingsplan over het toekennen van functies aan locaties. Daarnaast kan de gemeente in het omgevingsplan regels opnemen voor activiteiten die gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving[1].[2] De regels moeten passen binnen de doelen van de Ow. Dit zijn: een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en het benutten van de fysieke leefomgeving voor maatschappelijke behoeften.

Gemeenten[3] stellen zich de vraag: wat neem ik op in mijn omgevingsplan? Aan deze vraag gaan twee vragen vooraf: wat *wil* en wat *moet/mag* de gemeente regelen in het omgevingsplan? Wat de gemeente wil regelen, neemt zij op in haar omgevingsvisie. Wat de gemeente moet/mag regelen, staat in de rijks- en provinciale regels. De rijks- en provinciale regels zijn het juridisch kader voor het omgevingsplan. Op basis van het gemeentelijk beleid en het juridisch kader, stelt de gemeente regels op in het nieuwe deel van het omgevingsplan.

Deze handreiking bestaat uit een analyse op artikelniveau van de rijks- en provinciale regels en van de bruidsschat. Op basis daarvan geeft deze handreiking aandachtspunten voor regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan.

Deze handreiking start met de thema’s Geur en Geluid. Vervolgens zullen (volgens plan) andere thema's zoals Bouwen, Bodem en Externe veiligheid volgen. Deze handreiking is het product van samenwerking tussen de omgevingsdiensten Midden-West Brabant en Zuid-Holland Zuid[4] en enkele gemeenten uit die regio's.

Het tijdelijk deel en het nieuwe deel van het omgevingsplan

Zoals bekend heeft iedere gemeente op de datum van inwerkingtreding van de Ow automatisch een omgevingsplan. Dit omgevingsplan bestaat uit een tijdelijk deel en een nieuw deel. Het tijdelijk deel is op de datum van inwerkingtreding Ow gevuld met o.a. de bestemmingsplannen en de bruidsschat. Het nieuwe deel van het omgevingsplan is dan nog leeg. De gemeenten gaan het nieuwe deel vullen door omgevingsplanregels vast te stellen. Alle regels die de gemeente vaststelt, komen in het nieuwe deel en moeten voldoen aan het juridische kader voor het omgevingsplan (de rijks- en provinciale regels). Het nieuwe deel van het omgevingsplan vervangt uiteindelijk het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Gemeenten hebben negen jaar de tijd om het tijdelijk deel van het omgevingsplan gefaseerd te vervangen door het nieuwe omgevingsplan.

Het nieuwe juridisch kader

Het nieuwe recht voor de fysieke leefomgeving zit op veel punten totaal anders in elkaar dan het huidige recht. Vanaf inwerkingtreding Ow moeten alle regels die vanaf dat moment worden vastgesteld door de gemeente, voldoen aan het nieuwe recht. Het kader van de rijks- en provinciale regels moet dus bekend zijn bij de medewerkers die de regels opstellen voor in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Deze handreiking geeft per thema een gedetailleerd overzicht van dit nieuwe juridisch kader. Het belangrijkste onderdeel van dit kader is het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Hierin staan instructieregels voor gemeenten. In deze instructieregels staat waaraan de regels, die de

[1] Art. 1.2 Ow. Onder fysieke leefomgeving vallen o.a.: bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed.
[2] Art. 4.1 en 4.2 Ow.
[3] Deze handreiking gebruikt steeds het woord 'gemeente', ook waar het eigenlijk gaat om bevoegdheden van de gemeenteraad of het college van burgemeester en wethouders.
[4] Vooralsnog zijn daarom alleen de omgevingsverordeningen van deze provincies in deze handreiking geanalyseerd.

gemeente opneemt in het nieuwe deel van het omgevingsplan, moeten voldoen. Daarnaast is ook het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), het Omgevingsbesluit (Ob) en de omgevingsverordening van de provincie van belang voor het nieuwe deel van het omgevingsplan.

Bruidsschat

De bruidsschat is een set regels die vanaf inwerkingtreding Ow onderdeel is van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. De bruidsschat bestaat uit regels voor o.a. de thema's Geluid, Geur, Bouwen, Bodem en Externe veiligheid. Daarnaast staan in de bruidsschat regels voor bepaalde activiteiten en bepaalde vergunningplichten. Om de overgang naar de Omgevingswet makkelijker te maken, zijn de bruidsschatregels nagenoeg gelijk aan de huidige regels. In de bruidsschat staan thema's waarvan het Rijk vindt dat de gemeenten die het beste lokaal kunnen regelen. Het is aan de gemeente om de regels van de bruidsschat, al of niet aangepast, op te nemen in het nieuwe deel van het omgevingsplan. De gemeenten mogen de bruidsschatregels dus, binnen de kaders van de rijks- en provinciale regels, wijzigen. De bruidsschatregels die het Rijk meegeeft, voldoen op veel punten niet aan het nieuwe juridisch kader. Als de gemeente een wijziging van de bruidsschat vaststelt, moet die wijziging wel voldoen aan dit juridisch kader. Deze handreiking analyseert per thema wat er in de bruidsschatregels staat en wat de aandachtspunten zijn voor het opstellen van regels voor in het nieuwe deel van het omgevingsplan.

Overgang van tijdelijk deel naar nieuw deel omgevingsplan

De gemeente is niet verplicht om op korte termijn regels vast te stellen in het nieuwe deel van het omgevingsplan en kan daarmee wachten tot 31 december 2029. Maar in de praktijk zal het lastig zijn om nieuwe ontwikkelingen of bedrijven te beoordelen op basis van de bruidsschatregels omdat deze regels vaak niet stroken met het stelsel van de Omgevingswet. Het is dus zinvol om op korte termijn nieuwe regels te ontwikkelen voor alle thema's van de bruidsschat en te zorgen voor een samenhangende nieuwe set van regels. Wij adviseren om hiervoor het jaar 2022 te benutten.

Deze handreiking heeft als doel om vanuit het nieuwe juridisch kader te kijken naar de verschillende thema's van de bruidsschat en aandachtspunten te geven voor het opstellen van regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan.

Leeswijzer

Ieder thema heeft de volgende hoofdstukken:

- Hoofdstuk 1 – Inleiding en samenvatting
- Hoofdstuk 2 – Analyse van de instructieregels van het Bkl
- Hoofdstuk 3 – Analyse van de (instructie)regels van de Provinciale omgevingsverordening
- Hoofdstuk 4 – Analyse van de regels van de bruidsschat, vergelijking van de bruidsschat met huidig recht en Bkl en op basis daarvan bespreking van de aandachtspunten voor het opstellen van regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan.

De handreiking is bedoeld voor de medewerkers van gemeenten en omgevingsdiensten die de regels voor het nieuwe deel van het omgevingsplan gaan opstellen.

Geluid door verkeer en industrie

Geluid door verkeer en industrie in nieuw deel omgevingsplan

Inhoud ‘Geluid door verkeer en industrie’ in nieuw deel omgevingsplan

Hoofdstuk 1 Inleiding en samenvatting 3

Hoofdstuk 2 Welke instructieregels voor het omgevingsplan geeft het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) voor het thema 'Geluid door verkeer en industrie'? 7

2.1 Systeem, geluidaandachtsgebied, basisgeluidemissie en geluidproductieplafond 7

2.2 Overschrijding geluidwaarden, gecumuleerd en gezamenlijk geluid 13

2.3 Instructieregels voor geluid door wegen, spoorwegen en industrieterreinen 16

Hoofdstuk 3 Welke instructieregels voor het omgevingsplan geeft de omgevingsverordening voor het thema ‘Geluid door verkeer en industrie’? 22

3.1 Omgevingsverordening provincie Zuid-Holland 22

3.2 Omgevingsverordening provincie Noord-Brabant 23

Hoofdstuk 4 Welke regels geeft de bruidsschat voor het thema ‘Geluid door verkeer en industrie’ en wat zijn de aandachtspunten voor het nieuwe deel van het omgevingsplan? 25

4.1 Weinig regels in de bruidsschat 25

4.2 Spoorwegemplacementen 26

4.3 Industrieterreinen 27

4.4 Vaststellen en monitoren geluidproductieplafond 29

4.5 Vastleggen en monitoren basisgeluidemissie 30

4.6 Bepalen geluidaandachtsgebieden 31

4.7 Afwijken van geluidwaarden 32

4.8 Overgangsperiode direct na inwerkingtreding Omgevingswet 33

4.9 Niet-geluidgevoelige en geluidluwe gevels 34

4.10 Luchtverkeerslawaai 35

4.11 Aanvaardbaarheid van gecumuleerd geluid 35

4.12 Wijziging van wegen 36

4.13 Sanering geluid 36

Hoofdstuk 1
Inleiding en samenvatting

Veel elementen van de fysieke leefomgeving hebben met geluid te maken. In een drukbevolkt land als Nederland ontstaat hierdoor al snel een spanningsveld tussen een gezonde omgevingskwaliteit en een doelmatig gebruik van de ruimte. Dit geldt voor ‘geluid door activiteiten’ (zie dit thema), maar zeker ook voor ‘geluid door verkeer en industrie’. Om meer vat te krijgen op de onbeheerste toename van geluid is onder de naam SWUNG (Samen werken aan de uitvoering van nieuw geluidbeleid) een begin gemaakt met de uitwerking van nieuw geluidbeleid. In 2012 is hiervan het eerste deel ingevoerd en maakten we bij rijksinfrastructuur (rijkswegen en spoor) voor het eerst kennis met de systematiek van geluidproductieplafonds. Tegelijkertijd is er gewerkt aan een herziening van de geluidsystematiek voor de overige wegen en gezoneerde industrieterreinen (SWUNG-2) en is er nagedacht over nieuwe regels ten aanzien van de realisatie van geluidgevoelige bestemmingen nabij (spoor)wegen en industrieterreinen.

Met de Omgevingswet (verder: Ow) wordt alle regelgeving over de fysieke leefomgeving gebundeld met als belangrijk uitgangspunt om zoveel mogelijk lokaal te regelen en daarbij gebruik te maken van een overzichtelijk normenstelsel in plaats van het huidige oerwoud aan regels. De bescherming tegen geluid regelt de gemeente in het omgevingsplan. De Wet geluidhinder (verder: Wgh) komt te vervallen en de gemeente moet zelf afwegen of een bepaald geluidniveau acceptabel is en hiervoor in het nieuwe deel van het omgevingsplan normen opnemen. Hierbij gelden de eisen en randvoorwaarden uit zowel de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving (verder: Bkl) als de provinciale omgevingsverordening. Met de bruidsschat heb je bij het onderwerp ‘geluid door verkeer en industrie’ nauwelijks te maken. De enige regels die je daarin vindt, zijn namelijk expliciet bedoeld voor de periode dat er nog geen nieuwe regels voor geluid door (spoor)wegen in het nieuwe deel van het omgevingsplan zijn opgenomen.

Met het afscheid nemen van de Wgh verdwijnen enkele vertrouwde begrippen zoals 'geluidzone', ‘dove gevel’ en 'hogere waarde procedure'. Bij wegverkeerslawaai komt bovendien zowel de correctie vanwege het stiller worden van verkeer als het onderscheid tussen stedelijk en buitenstedelijk gebied te vervallen.

Geluidaandachtsgebied

Zoals hierboven aangegeven gaan geluidzones verdwijnen. Dit heeft met name gevolgen voor wegverkeerslawaai. Nu is er nog sprake van vaste zonebreedtes die bepaald worden door de combinatie van het aantal rijstroken en de ligging in stedelijk of buitenstedelijk gebied. Met de komst van de Ow komen hier geluidaandachtsgebieden voor in de plaats. Dit zijn gebieden/zones langs een (spoor)weg of rond een industrieterrein waarbinnen het geluid hoger kan zijn dan de standaardwaarde. De breedte van de zone wordt dus afhankelijk van de geluidemissie van de bron en staat hierdoor in directe verbinding met de volgende twee begrippen: ‘geluidproductieplafond’ en ‘basisgeluidemissie’.

Geluidproductieplafond (verder: gpp)

Net zoals bij rijksinfrastructuur krijgen provinciale wegen, door de provincie aangewezen lokale spoorwegen en (gezoneerde) industrieterreinen nu ook met gpp’s te maken. Rondom de betreffende geluidbron wordt op referentiepunten de toegestane geluidproductie voor de bron aangegeven. Het bevoegd gezag bewaakt voor deze bronnen de toename van het geluid ten opzichte van de geluidproductieplafonds. Voor industrieterreinen is dit (op enkele uitzonderingsgevallen na) een taak van de gemeente. Provinciale wegen en door de provincie aangewezen lokale spoorwegen vallen logischerwijs onder het gezag van de provincie.

Basisgeluidemissie (verder: bge)

Voor gemeentelijke wegen met een verkeersintensiteit vanaf 1000 motorvoertuigen per etmaal wordt de bge ingevoerd. De gemeente legt de bge vast in het geluidregister en monitort vijfjaarlijks de ontwikkelingen van het geluid. Ook hier bewaakt de gemeente de toename van het geluid. Bij een toename van de geluidemissie van 1,5 dB of meer overweegt de gemeente of het maatregelen moet nemen. De gemeente krijgt daarvoor een ruime bestuurlijke afwegingsruimte. Als er na het treffen van maatregelen nog steeds sprake is van een overschrijding van de bge dan moet de gemeente ook de binnenwaarde in geluidgevoelige gebouwen toetsen op overschrijdingen en zal er een besluit genomen moeten worden over het treffen van geluidwerende maatregelen. De gemeente is namelijk verplicht geluidwerende maatregelen te treffen aan geluidgevoelige gebouwen wanneer de grenswaarde wordt overschreden.

Gewijzigd normenstelsel bij ruimtelijke ontwikkelingen

Binnen een vastgesteld geluidaandachtsgebied geldt voor geluid door verkeer en industrie straks een standaardwaarde en een grenswaarde. Deze twee nieuwe begrippen zijn respectievelijk vergelijkbaar met de voorkeursgrenswaarde en de maximale ontheffingswaarde. De standaardwaarden gelden als een algemeen geaccepteerd geluidniveau. Hiervan kan de gemeente in het nieuwe deel van het omgevingsplan gemotiveerd afwijken, zowel soepeler als strenger. Daarbij kan bijvoorbeeld onderscheid gemaakt worden op basis van gebiedstypering (zoals een 5 dB hogere standaardwaarde in een centrumgebied en een 5 dB lagere standaardwaarde in het buitengebied). De grenswaarden uit het Bkl zijn wel harde grenzen. Hiervan kan de gemeente alleen bij uitzondering afwijken. Meer weten? Kijk dan in hoofdstuk 4 van deze handreiking.

Geluidluwe gevel

Bij een geluidbelasting boven de standaardwaarde moet het belang van het beschermen van de gezondheid door de aanwezigheid van een geluidluwe gevel worden betrokken. Boven de grenswaarde moet het belang expliciet worden afgewogen tegen andere belangen.

Niet-geluidgevoelige gevel

Dit nieuwe begrip lijkt op de huidige ‘dove gevel’. Het grootste verschil is dat in een niet-geluidgevoelige gevel 'te openen delen' mogelijk zijn, zolang deze met een bouwkundige constructie zodanig worden afgeschermd dat de grenswaarde ter plaatse van de te openen delen niet wordt overschreden. Tevens wordt er een zwaardere eis aan de geluidwering van de gevel gesteld.

Geluidwering

De wettelijk minimaal vereiste geluidwering van een gevel wordt nu nog bepaald door de luidste geluidbron. Onder de Ow wordt dit aangescherpt aangezien het gezamenlijk geluid[1] van de verschillende geluidbronnen tezamen op de gevel dan het uitgangspunt is.

Gecumuleerd geluid

De gecumuleerde geluidbelasting is het totaal aan geluid afkomstig van wegen, spoorwegen, industrieterreinen, windturbines, schietbanen en luchtvaart. Het geluid van deze bronnen wordt eerst met nieuwe omrekeningsformules omgezet naar een waarde die overeenkomt met een gelijke hinder voor wegverkeer. Vervolgens wordt het geluid van alle bronnen bij elkaar opgeteld. Dit is inclusief het geluid door wegen met een snelheidsregime van 30 km/uur. Bij het vaststellen van gpp’s, het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen en het wijzigen van een weg zonder gpp’s moet de aanvaardbaarheid van gecumuleerd geluid worden betrokken. Deze beoordeling is niet genormeerd.

Advies

Het thema 'Geluid door verkeer en industrie' zal veel aandacht, tijd en energie vragen van een gemeente. Voor een groot aantal gemeentelijk wegen zal de bge met bijbehorend aandachtsgebied moeten worden vastgesteld. We adviseren om nu al te beginnen met het verzamelen van actuele gegevens van deze wegen. Het kan hierbij verstandig zijn om verkeersmodellen op basis van nieuwe (langdurige) verkeerstellingen te actualiseren om zo nauwkeurig mogelijk te starten.

Gemeentes die nu een eigen ‘hogere waarde beleid’ hebben, adviseren we om dit geluidbeleid goed na te lopen en eventueel gewijzigd over te nemen in de regels van het nieuwe deel van het omgevingsplan.

Voor gemeentes met gezoneerde industrieterreinen gaat er nog meer veranderen. Deze terreinen moeten worden omgezet naar de nieuwe gpp-systematiek. Deze omzetting is eenvoudiger als het zonebeheer goed op orde is. We adviseren daarom om zo snel mogelijk het zonebewakingsmodel grondig na te lopen en indien aan de orde te actualiseren. In sommige gevallen zal het verstandig zijn om bij het vaststellen van een gpp (en bijbehorend geluidaandachtsgebied) rekening te houden met een toeslag vanwege het mogelijk optreden van tonaal geluid. Wees hier alert op!

Leeswijzer

In deze handreiking worden de belangrijkste zaken onder de aandacht gebracht.[2] De instructieregels van het Bkl en de omgevingsverordeningen van de provincies Noord-Brabant en Zuid-Holland worden in respectievelijk hoofdstuk 2 en 3 van deze handreiking uitgebreid beschreven. Ten slotte wordt in

---

[1] Het gezamenlijk geluid op de gevel is de geluidbelasting van de verschillende geluidbronnen tezamen op die gevel. Het geluid van de betrokken geluidbronnen wordt ongewogen bij elkaar opgeteld, zonder correcties voor verschillen in hinderlijkheid.

[2] Voor de Omgevingswet en besluiten en regelingen onder de Ow is uitgegaan van de geconsolideerde versies zoals gepubliceerd op de website van het IPLO per 29 maart 2022.

hoofdstuk 4 kort ingegaan op de regels van de bruidsschat (dit zijn er maar een paar) en komen hier 16 aandachtspunten op basis van het Bkl aan bod.

Samenvattend gaan de aandachtspunten over de volgende onderwerpen:

- wegen met een snelheidsregime van 30 km/uur
- spoorwegemplacementen
- industrieterreinen: overgangsrecht en vrijwillig gpp's vaststellen
- industrieterreinen: omzetten 'Wet geluidhinder geluidzone' naar gpp's
- industrieterreinen: tonaal geluid
- industrieterreinen: vaststellen en monitoren gpp's
- vastleggen en monitoren bge
- bepalen geluidaandachtsgebieden
- afwijken van standaard- en grenswaarden van het Bkl
- ruimtelijke plannen direct na inwerkingtreding Ow
- niet-geluidgevoelige gevel
- geluidluwe gevel
- luchtverkeerslawaai
- aanvaardbaarheid van gecumuleerd geluid
- wijziging van wegen
- sanering geluid door infrastructuur gemeente, waterschap en provincie

We wensen u veel wijsheid met het bepalen van bge's, gpp's en geluidaandachtsgebieden en het opstellen van geluidregels in het nieuwe deel van het omgevingsplan!

Hoofdstuk 2

Welke instructieregels voor het omgevingsplan geeft het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) voor het thema 'Geluid door verkeer en industrie'?

2.1 Systeem, geluidaandachtsgebied, basisgeluidemissie en geluidproductieplafond

Waar staat het thema 'Geluid door verkeer en industrie' in het Bkl?

De regels voor geluid door verkeer en industrie staan in het Bkl verspreid over meerdere plaatsen. Er staan regels in hoofdstuk 3 (afdeling 3.5) en er staan instructieregels voor het omgevingsplan in hoofdstuk 5 (paragraaf 5.1.4.2a).

Naast deze twee hoofdstukken, wordt in andere hoofdstukken ook ingegaan op onderwerpen die een raakvlak hebben met verkeer en industrie. Voorbeelden hiervan zijn hoofdstuk 4 programma's (afdeling 4.3 actieplannen geluid), hoofdstuk 11 monitoring en informatie (afdeling 11.2.5 geluid) en hoofdstuk 12 overgangsrecht (afdeling 12.1 overgangsrecht geluid en afdeling 12.3 overgangsrecht geluid militaire luchtvaartterreinen).

In hoofdstuk 3, afdeling 3.5, met als titel 'Geluid door wegen, spoorwegen en industrieterreinen' staat in feite het systeem van het Bkl beschreven. In deze afdeling staan regels voor:

- geluid door gemeentewegen, lokale spoorwegen en waterschapswegen;
- geluid door rijkswegen, provinciale wegen en hoofdspoorwegen;
- geluidproductieplafonds als omgevingswaarde;
- geluidbeperkende en geluidwerende maatregelen.

In hoofdstuk 5, paragraaf 5.1.4.2a, met als titel: 'Geluid door wegen, spoorwegen en industrieterreinen' staan instructieregels voor:

- geluid door wegen, hoofdspoorwegen en industrieterreinen met geluidproductieplafonds als omgevingswaarde;

- geluid door wegen en lokale spoorwegen zonder geluidproductieplafonds als omgevingswaarde;
- geluidgevoelige gebouwen in geluidaandachtsgebieden;
- indirecte akoestische effecten van veranderend verkeer;
- indirecte akoestische effecten van wijziging in de geluidoverdracht.

Hieronder worden zowel (een deel van) de regels als de instructieregels beschreven omdat deze nauw met elkaar samenhangen.

Wat is het systeem van het Bkl voor het thema 'Geluid door verkeer en industrie'?

Het primaire doel van de instructieregels van het Bkl is het beschermen van de gezondheid door het stellen van eisen aan het geluid op en rond geluidgevoelige gebouwen. Geluidnormen gelden dus voor geluidgevoelige gebouwen. Geluidgevoelige gebouwen zijn woningen, scholen, zorginstellingen etc. De functie van een gebouw bepaalt of het gebouw geluidgevoelig is. Het omgevingsplan moet erin voorzien dat het geluid van verkeer en industrie op een geluidgevoelig gebouw aanvaardbaar is. Hierbij moet altijd gekeken worden naar het gecumuleerde geluid op een geluidgevoelig gebouw. Bij geluid door verkeer en industrie wordt het geluid op een geluidgevoelig gebouw niet rechtstreeks bepaald, maar via het systeem van geluidproductieplafonds of basisgeluidemissie.

Geluidproductieplafond (gpp)

Voor geluid door rijkswegen, provinciale wegen, (hoofd)spoorwegen[3] en industrieterreinen geldt een systeem dat gebaseerd is op geluidproductieplafonds. Een geluidproductieplafond is de maximaal toegelaten hoeveelheid geluid op een referentiepunt nabij een geluidbron. Een geluidbron is bijvoorbeeld een (spoor)weg of een industrieterrein. Geluidproductieplafonds worden nu al toegepast bij rijkswegen en hoofdspoorwegen. Na inwerkingtreding Ow gelden geluidproductieplafonds ook voor provinciale wegen, industrieterreinen en door de provincie aangewezen lokale spoorwegen.
Voor de industrieterreinen is de gemeente bevoegd gezag. De gemeente bewaakt voor deze bronnen de toename van het geluid ten opzichte van de geluidproductieplafonds.

Basisgeluidemissie (bge)

Voor gemeentewegen, waterschapswegen en de niet door de provincie aangewezen lokale spoorwegen[1] geldt na inwerkingtreding Ow het systeem van basisgeluidemissie. De basisgeluidemissie is het referentieniveau van het geluid door een lokale weg of spoorweg. Lokale wegen met een verkeersintensiteit van meer dan 1000 motorvoertuigen per etmaal zijn relevant voor de basisgeluidemissie. Voor gemeentewegen is de gemeente bevoegd gezag. De gemeente bewaakt de toename van het geluid ten opzichte van de basisgeluidemissie (bge). De gemeente legt de basisgeluidemissie vast in het geluidregister en monitort vijfjaarlijks de ontwikkelingen van het geluid. Bij een toename van de geluidemissie van 1,5 dB of meer ten opzichte van de basisgeluidemissie overweegt de gemeente of het maatregelen moet nemen.

Standaardwaarden en grenswaarden

Geluidwaarden worden in het Bkl uitgedrukt in standaardwaarden of grenswaarden. Een standaardwaarde is een geaccepteerd vertrekpunt (niveau) waarvan gemotiveerd kan worden afgeweken. Deze standaardwaarde is te vergelijken met de voorkeursgrenswaarde uit de Wet geluidhinder. Als aan de standaardwaarde is voldaan, is geen nadere afweging of besluitvorming

[3] Voor spoorwegen wordt onderscheid gemaakt tussen hoofdspoorwegen en lokale spoorwegen. Voor hoofdspoorwegen geldt nu al een systeem dat gebaseerd is op geluidproductieplafonds. Voor lokale spoorwegen geldt in principe na inwerkingtreding Ow het systeem van basisgeluidemissie. Echter voor door de provincie, bij omgevingsverordening, aangewezen lokale spoorwegen, kan het bevoegd gezag ook kiezen voor het systeem van geluidproductieplafonds.

nodig en wordt voldaan aan de aanvaardbaarheidseis. Een grenswaarde is een harde grens, waarvan alleen bij uitzondering en alleen in aangegeven gevallen (zoals bij zwaarwegende belangen) kan worden afgeweken. Deze grenswaarde is te vergelijken met de maximale hogere waarde uit de Wet geluidhinder.

Op basis van het systeem en de bepalingen in hoofdstuk 3 Bkl worden in hoofdstuk 5 Bkl instructieregels voor het omgevingsplan gegeven. In deze instructieregels staat wat in het omgevingsplan minimaal moet worden opgenomen en wat de geluidwaarden moeten zijn (standaardwaarden en grenswaarden) die het omgevingsplan minimaal moet toelaten. Ook staat erin wanneer het omgevingsplan regels mag geven voor afwijking van de geluidwaarden.

Waar gelden de regels voor geluid door wegen, spoorwegen en industrieterreinen?

De regels voor geluid door wegen, spoorwegen en industrieterreinen gelden alleen voor legale[4] geluidgevoelige gebouwen die binnen een geluidaandachtsgebied liggen (art. 3.18 lid 1 en 2 Bkl). Hiervan zijn uitgezonderd (art. 3.18 lid 3 en 4 Bkl):

- geluidgevoelige gebouwen op een industrieterrein;
- niet-geluidgevoelige gevels;
- geluidgevoelige gebouwen die zijn toegelaten voor een duur van niet meer dan tien jaar.

Geluidaandachtsgebied

Een geluidaandachtsgebied is een locatie langs een weg of spoorweg of rond een industrieterrein waarbinnen het geluid hoger kan zijn dan de standaardwaarde in L_{den} (art. 3.20 Bkl en zie tabel 3.34 hieronder). Een geluidaandachtsgebied wordt bepaald volgens de regels van de Omgevingsregeling.

Tabel 3.34: Standaardwaarde geluid op een geluidgevoelig gebouw per geluidbronsoort

Geluidbronsoort	Standaardwaarde
Provinciale wegen Rijkswegen	50 L_{den}
Gemeentewegen Waterschapswegen	53 L_{den}
Lokale spoorwegen Hoofdspoorwegen	55 L_{den}
Industrieterreinen	50 L_{den}
	40 L_{night}

Wat is een geluidgevoelige gebouw en ruimte?

Een geluidgevoelig gebouw is een gebouw met een functie als woning, onderwijs, gezondheidszorg (met bedgebied) of kinderopvang (met bedgebied). Een gebouw met een dergelijke functie dat nog niet is gebouwd, maar wel is gepland (geprojecteerd) volgens het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, is voor de toepassing van de regels ook een geluidgevoelig gebouw (art. 3.21 Bkl).[5]

---

[4] 'Legale' gebouwen: gebouwen die zijn toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit.

[5] Hier wijkt het Bkl dus af van de huidige wetgeving. In het Activiteitenbesluit worden alleen bestaande gevoelige gebouwen beschermd en niet de geprojecteerde gevoelige gebouwen.

Een geluidgevoelige ruimte is een verblijfsruimte in een geluidgevoelig gebouw (art. 3.22 Bkl). Een woonschip of woonwagen is volgens het Bkl een geluidgevoelig gebouw (art. 3.21 lid 2), maar een ruimte in een woonschip is geen geluidgevoelige ruimte (art. 3.22 lid 2 Bkl). Deze definitie van een geluidgevoelig gebouw en ruimte geldt voor het hele Bkl.

Waar de geluidwaarden gelden

Geluidwaarden voor geluid door wegen, spoorwegen en industrieterreinen gelden (art. 3.23 Bkl):
- op de gevel van een geluidgevoelig gebouw;
- op de locatie waar een gevel mag komen in geval van een nieuw te bouwen geluidgevoelig gebouw;
- bij een woonschip of woonwagen: op de begrenzing van de locatie voor het plaatsen van dat woonschip of die woonwagen;
- bij een geluidgevoelige ruimte: in die ruimte.

Het bepalen van geluid door wegen of spoorwegen

Bij het bepalen van geluid door een weg of spoorweg moet voor de geluideigenschappen van een wegdek of een spoorconstructie uitgegaan worden van de geluideigenschappen zoals die gemiddeld zijn gedurende de technische levensduur van dat wegdek of die spoorconstructie (art. 3.24 Bkl).
Het geluid door het rijden en manoeuvreren van spoorvoertuigen (treinen) op een spoorwegemplacement wordt betrokken (opgeteld) bij het geluid door een hoofdspoorweg of een bij omgevingsverordening aangewezen lokale spoorweg (art. 3.24 lid 2 Bkl). Op het bepalen van geluid door wegen of spoorwegen zijn de regels van de Omgevingsregeling van toepassing.

Het bepalen van geluid door industrieterreinen

Een geluidgevoelig gebouw dat in het geluidaandachtsgebied van één of meerdere industrieterreinen ligt, moet door dat industrieterrein of die industrieterreinen worden betrokken bij het bepalen van het geluid op dat gebouw (art. 3.25 Bkl).
Bij het bepalen van het geluid op een geluidreferentiepunt van een industrieterrein worden betrokken:
- het geluid door alleen dat industrieterrein;
- werken en bouwwerken die onderdeel zijn van de geluidbrongegevens behorende bij het geluidproductieplafond;
- geluid door legale activiteiten (anders dan wonen), die op het industrieterrein worden verricht.

Op het bepalen van geluid door industrieterreinen zijn de regels van de Omgevingsregeling van toepassing. Bij het bepalen van het geluid door een industrieterrein wordt buiten beschouwing gelaten het geluid door windturbines, windparken, buitenschietbanen en militaire springterreinen. Daarnaast worden buiten beschouwing gelaten de activiteiten waarvan in het omgevingsplan wordt gewaarborgd dat het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau op 30 meter van de begrenzing voldoet aan 45 dB(A)-etmaalwaarde.

Geluid door gemeentewegen, lokale spoorwegen en waterschapswegen

(par. 3.5.2, art. 3.26 t/m 3.28 Bkl)
Het Bkl geeft regels voor geluid:
- door verkeer op verharde gemeentewegen en waterschapswegen met een verkeersintensiteit van meer dan 1000 motorvoertuigen per etmaal; en
- door lokale spoorwegen die niet bij omgevingsverordening zijn aangewezen (art. 3.26 Bkl).

Basisgeluidemissie

In het Bkl staat beschreven hoe de basisgeluidemissie (bge) van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg wordt bepaald (art. 3.27 Bkl). Wanneer er monitoring van geluid plaatsvindt en er wordt geconstateerd dat de basisgeluidemissie met 1,5 dB of meer wordt overschreden, beziet het bevoegd gezag of voor geluidgevoelige gebouwen geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen worden getroffen (art. 3.28 lid 1 Bkl). Wanneer het bevoegd gezag vaststelt dat voor een geluidgevoelig gebouw sprake is van overschrijding van de grenswaarde die niet ongedaan wordt gemaakt door het treffen van geluidbeperkende maatregelen (aan de bron door middel van bijvoorbeeld geluidarm asfalt of in de overdracht door middel van bijvoorbeeld een geluidscherm), bepaalt het bevoegd gezag bij besluit welke geluidwerende maatregelen aan dat gebouw worden getroffen (art. 3.28 lid 2 Bkl).

Met de komst van de Ow moeten gemeenten aandachtsgebieden voor geluid bepalen. Binnen deze aandachtsgebieden moet bij realisatie van nieuwe geluidgevoelige bestemmingen getoetst worden aan de geluidgrenswaarden die voor dat aandachtsgebied gelden. Het aandachtsgebied voor lokale (spoor)wegen wordt bepaald door de op te stellen basisgeluidemissie (bge). Om dit aandachtsgebied te bepalen, kan een geluidbelastingkaart worden opgesteld op grond van de bge.

Geluidbelastingkaarten

Verschillende gemeenten stellen in de bestaande situatie geluidbelastingkaarten vast in het kader van de EU-richtlijn omgevingslawaai (paragraaf 11.2.2 Wm). Deze verplichting blijft onder de Ow bestaan. Een geluidbelastingkaart die onder de Wet milieubeheer is vastgesteld, behoudt onder de Ow zijn status als geluidbelastingkaart (art. 4.97 Invoeringswet Ow).

Een geluidbelastingkaart bevat gegevens over geluidbronnen en over de omgeving van die bronnen. Verkeer is een geluidbron. Verkeersintensiteiten, snelheden, wegdektype etc. zijn invoergegevens van deze geluidbron. Bij de omgeving van de weg gaat het om de ligging van geluidgevoelige gebouwen, zoals woningen, ten opzichte van de weg, eventuele schermen, bodemgebieden etc. De EU-geluidbelastingkaart brengt de bestaande situatie in beeld en heeft in beginsel de status van informatieverstrekker over de actuele geluidkwaliteit in een bepaalde omgeving. Het college moet voor aangewezen gebieden geluidbelastingkaarten vaststellen (art. 11.53 Bkl). Het vaststellen van een geluidbelastingkaart is geen besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht.[6]
Op grond van de EU-geluidbelastingkaarten moeten de betreffende gemeenten een actieplan opstellen voor die bronnen waarvoor de drempelwaarde overgeschreden wordt.

Dit betekent dat met de komst van de Ow er straks gemeenten zijn die zowel een bge moeten bepalen als een geluidbelastingkaart op grond van de EU-richtlijn moeten vaststellen, en gemeenten die alleen een bge moeten bepalen.

Geluid door rijkswegen en hoofdspoorwegen

(par. 3.5.3, art. 3.29 Bkl)
In het Bkl staan regels voor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat en voor de beheerder van het spoor. De regels gaan over de toepassing van zeer open asfaltbeton en over voorschriften voor het spoor, relevant voor geluid.

[6] Stb-218-292 Toelichting Bkl, p. 489.

Geluidproductieplafonds als omgevingswaarden

Geluidproductieplafonds worden vastgesteld als omgevingswaarden. Het geluidproductieplafond moet zo worden vastgesteld, dat de geluidwaarde op een geluidgevoelig gebouw niet hoger is dan de in het Bkl gegeven standaardwaarden. Vervolgens zijn er allerlei situaties waarin mag worden afgeweken van de standaardwaarden. Er mag niet verder worden afgeweken dan tot de in het Bkl gegeven grenswaarden. Voor bepaalde situaties zijn ook voor de grenswaarde overschrijdingen mogelijk (par. 3.5.4, art. 3.30 t/m 3.51 Bkl).

Onder de Ow wordt feitelijk de systematiek van de Wet geluidhinder gevolgd. Binnen de Wet geluidhinder gelden er voorkeursgrenswaarden en maximale ontheffingswaarden, maar met behulp van de Interimwet Stad en Milieubenadering kan nu ook van de maximale ontheffingswaarde worden afgeweken.

Bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde worden bepaald:

- de geluidreferentiepunten;
- de geluidbrongegevens;
- het geluidaandachtsgebied.

Wanneer een geluidproductieplafond als omgevingswaarde is vastgesteld, mag het geluid op een geluidgevoelig gebouw niet hoger zijn dan de hoogste van de volgende twee waarden (art. 3.34 Bkl):

- de standaardwaarde, bedoeld in tabel 3.34 (zie hieronder);
- het geluid bij volledige benutting van het geluidproductieplafond dat gold op het tijdstip van de vaststelling van het geluidproductieplafond.

Geluidreferentiepunten

De exacte ligging van de geluidreferentiepunten is onderdeel van de vaststelling van een geluidproductieplafond.[7]
Voor een weg of spoorweg liggen de geluidreferentiepunten op:

- een afstand van ten hoogste 60 meter vanaf het midden van de dichtstbijzijnde rijstrook of het dichtstbijzijnde spoor, aan weerszijden van de weg of spoorweg;
- een onderlinge afstand van ten hoogste 120 meter; en
- een hoogte van 4 meter boven het maaiveld.

Voor een industrieterrein liggen de geluidreferentiepunten op:

- een afstand van 0,5 maal de wortel uit S vanaf de in het omgevingsplan vastgelegde begrenzing van het industrieterrein, waarbij S de oppervlakte van het industrieterrein is, en waarbij de afstand ten minste 50 meter en ten hoogste 500 meter is;
- een onderlinge afstand van ten hoogste de hierboven bepaalde afstand; en
- een hoogte van 4 meter boven het maaiveld.[8]

[7] Nota van toelichting Aanvullingsbesluit geluid, algemeen deel, pagina 41.

[8] Omgevingsbesluit art. 3.14 en Omgevingsregeling, Bijlage IV.

2.2 Overschrijding geluidwaarden, gecumuleerd en gezamenlijk geluid

Overschrijding waarden bij vaststelling geluidproductieplafond

Een geluidproductieplafond als omgevingswaarde is een resultaatsverplichting (art. 3.44 Bkl). Bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde kan de hoogste van de hierboven genoemde twee waarden overschreden worden als (art. 3.35 Bkl):

- geen geluidbeperkende maatregelen kunnen worden getroffen om aan de hoogste van de twee waarden te voldoen;
- de overschrijding door het treffen van geluidbeperkende maatregelen zoveel mogelijk wordt beperkt; en
- het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.35 (zie hieronder).

Tabel 3.35: Grenswaarde geluid op een geluidgevoelig gebouw per geluidbronsoort

Geluidbronsoort	Grenswaarde
Provinciale wegen Rijkswegen	60 L_{den}
Gemeentewegen Waterschapswegen	70 L_{den}
Lokale spoorwegen Hoofdspoorwegen	65 L_{den}
Industrieterreinen	55 L_{den}
	45 L_{night}

Geluidbeperkende maatregelen in relatie tot overschrijding waarden

De geluidbeperkende maatregelen worden alleen getroffen als deze maatregelen financieel doelmatig zijn en daartegen geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan (art. 3.35 lid 2 Bkl).

Overschrijding geluidproductieplafond provinciale wegen binnen bebouwde kom

Voor een provinciale weg binnen de bebouwde kom kan bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde, de grenswaarde (tabel 3.35) met ten hoogste 5 dB worden overschreden, als die overschrijding redelijkerwijs niet is te voorkomen (art. 3.36 Bkl).

Overschrijding grenswaarde bij vaststelling geluidproductieplafond

Bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde kan de grenswaarde (tabel 3.35) of de met 5 dB verhoogde grenswaarde (art. 3.36 Bkl), worden overschreden als geen geluidbeperkende maatregelen kunnen worden getroffen om aan de waarde te voldoen (art. 3.35 lid 2 Bkl). Deze overschrijding is alleen toegestaan als (art. 3.37 lid 2 Bkl):

- geen andere maatregelen kunnen worden getroffen;
- geen wijziging van het omgevingsplan mogelijk is om het geluidgevoelige gebouw niet meer toe te laten; en
- geen overeenkomst kan worden bereikt met de eigenaar van het geluidgevoelige gebouw over het treffen van bouwkundige maatregelen.

Als de hierboven bedoelde grenswaarde wordt overschreden, dan (art. 3.37 lid 3 Bkl):

- wordt de overschrijding door het treffen van geluidbeperkende maatregelen zoveel mogelijk beperkt;
- voldoen rijkswegen of hoofdspoorwegen aan de vereiste akoestische kwaliteit (art. 3.29 Bkl), als deze rijkswegen of hoofdspoorwegen het geluid veroorzaken.

Gecumuleerd geluid en gezamenlijk geluid

Het gecumuleerd geluid is het geluid door geluidbronsoorten en andere activiteiten tegelijk, opgeteld met een correctie voor de verschillen in hinderlijkheid. Het gaat hierbij dus om een 'hinder gewogen' beoordeling van gecumuleerd geluid. De gecumuleerde geluidbelasting is het totaal aan geluid afkomstig van wegen, spoorwegen, industrieterreinen, windturbines, schietbanen en luchtvaart. Het geluid van deze bronnen wordt eerst met nieuwe omrekeningsformules omgezet naar een waarde die overeenkomt met een gelijke hinder voor wegverkeer. Vervolgens wordt het geluid van alle bronnen bij elkaar opgeteld.

Bij het vaststellen van geluidproductieplafonds moet de aanvaardbaarheid van gecumuleerd geluid worden beoordeeld (art. 3.38 lid 1 en 2 Bkl). De gemeente heeft een grote mate van bestuurlijke afwegingsruimte om te beoordelen of gecumuleerd geluid aanvaardbaar is. De gemeente kan beleid maken ter ondersteuning van de te maken afweging.[9]

Het gezamenlijk geluid is het geluid door geluidbronsoorten en andere activiteiten tegelijk, opgeteld zonder correctie voor de verschillen in hinderlijkheid (art. 3.39 lid 1 en 2 Bkl).
Bij het vaststellen van geluidproductieplafonds moet het gezamenlijk geluid op de gevel van geluidgevoelige gebouwen worden bepaald.

Bij het bepalen van zowel het gecumuleerde geluid als het gezamenlijk geluid moet in ieder geval worden betrokken (art. 3.38 lid 3 en art. 3.39 lid 3 Bkl):

- voor een geluidgevoelig gebouw in een geluidaandachtsgebied van een weg, spoorweg of industrieterrein: het geluid door die geluidbronsoort;
- voor een geluidgevoelig gebouw in de buurt van een luchthaven: het geluid door luchtvaart;
- voor een geluidgevoelig gebouw waarop het geluid door een windturbine of een windpark op een industrieterrein hoger is dan 43 dB L_{den}: het geluid door die windturbine of dat windpark;
- voor een geluidgevoelig gebouw waarop het geluid door een civiele buitenschietbaan, een militaire buitenschietbaan of een militair springterrein op een industrieterrein hoger is dan 50 dB $B_{s,dan}$: het geluid door die buitenschietbaan of dat springterrein.

Op het bepalen van het gecumuleerd en gezamenlijke geluid is de Omgevingsregeling van toepassing (art. 3.38 lid 4 en art. 3.39 lid 4 Bkl).

Geluidwerende maatregelen

Het college van burgemeester en wethouders kan besluiten dat er voor een gebouw geluidwerende maatregelen moeten worden getroffen en welke maatregelen dat zijn. Situaties waarin het college dit kan besluiten zijn (art. 3.52 Bkl):

- Wanneer wordt geconstateerd dat niet wordt voldaan aan de grenswaarde (zie hierboven tabel 3.35).
- Wanneer bij de vaststelling van een geluidproductieplafond de grenswaarde wordt overschreden.

[9] Nota van toelichting aanvullingsbesluit, pagina 246.

- Het geluid op de gevel van een geluidgevoelig gebouw hoger is dan het geluid op het tijdstip van toepassing van een op grond van het Bkl toegestane hogere standaard- of grenswaarde (art. 3.52 lid 1, onder a, sub 3 Bkl in combinatie met art. 5.78n, 5.78o of 5.78af).

Wanneer het geluid in een geluidgevoelige ruimte hoger is dan de grenswaarde in onderstaande tabel, moet het bevoegd gezag besluiten tot het treffen van geluidwerende maatregelen.

Tabel 3.53: Grenswaarde in geluidgevoelige ruimten (binnenwaarde)

Gebouw in het geluidaandachtsgebied van rijkswegen of hoofdspoorwegen	Gebouw in het geluidaandachtsgebied van gemeentewegen, waterschapswegen, provinciale wegen, lokale spoorwegen of industrieterreinen	Binnenwaarde in L_{den}
Geluidgevoelig gebouw waarvoor de bouwvergunning is afgegeven voor 1 januari 1982 en dat ligt langs een weg die in gebruik is genomen voor 1 januari 1982 of langs een spoorweg die in gebruik is genomen voor 1 juli 1987	Geluidgevoelig gebouw waarvoor de bouwvergunning is afgegeven voor 1 januari 1982 waarvoor paragraaf 12.1.6 wordt of is uitgevoerd of geluidgevoelig gebouw dat eerder op grond van de Wet geluidhinder vanwege het geluid door wegen of spoorwegen op kosten van het Rijk is gesaneerd of woning als bedoeld in artikel 111b, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wet geluidhinder, en ander geluidgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 2.5, aanhef en onder b, van het Besluit geluidhinder, zoals die artikelen luidden voor inwerkingtreding van dit besluit	41
Geluidgevoelig gebouw dat door wijziging van de gebruiksfunctie geluidgevoelig is geworden en waarvoor artikel 5.23a, aanhef en onder b, van het Besluit bouwwerken leefomgeving is toegepast		41
Ander geluidgevoelig gebouw		36

De geluidwerende maatregelen moeten leiden tot een karakteristieke geluidwering van de uitwendige scheidingsconstructie van een geluidgevoelige ruimte die ten minste 3 dB groter is dan het verschil tussen het gezamenlijke geluid en de grenswaarde van tabel 3.53 (art. 3.53 lid 2 Bkl).
Er kan besloten worden om geen of minder geluidwerende maatregelen te treffen:

- als er zwaarwegende bezwaren van bouwkundige aard zijn, mits er andere maatregelen worden getroffen (art. 3.53 lid 3 Bkl);
- als de eigenaar geen medewerking verleent aan het noodzakelijk onderzoek of aan het treffen van maatregelen (art. 3.53 lid 4 sub a en b Bkl);
- als het gebouw gebreken heeft die in de weg staan aan het treffen van geluidwerende maatregelen en de eigenaar deze niet tijdig heeft hersteld (art. 3.53 lid 4 sub c Bkl);
- als aannemelijk is dat het gebouw binnen vijf jaar wordt gesloopt of het omgevingsplan binnen vijf jaar wordt gewijzigd zodat op die locatie geen geluidgevoelig gebouw meer is toegelaten (art. 3.53 lid 4 sub d Bkl).

Gebreken van het gebouw

Het gebouw vertoont gebreken die in de weg staan aan het treffen van geluidwerende maatregelen als (art. 3.53 lid 5):

- het niet voldoet aan de eisen van hoofdstuk 3 van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) voor zover het gaat om geluidgevoelige ruimten of de bereikbaarheid van die ruimten;
- er eerder van overheidswege geluidwerende voorzieningen zijn aangebracht en deze zijn weggehaald of buiten werking gesteld;
- er sprake is van een zodanig mate van achterstallig onderhoud dat deze in de weg staat aan het treffen van de geluidwerende maatregelen.

Besluit om geen geluidwerende maatregelen te nemen

Het bevoegd gezag moet in ieder geval een besluit nemen om geen geluidwerende maatregelen te nemen als:

- de eigenaar een door hem verleende toestemming tot het treffen van maatregelen intrekt; of
- de voor het treffen van de maatregelen noodzakelijke medewerking niet verleent.

2.3 Instructieregels voor geluid door wegen, spoorwegen en industrieterreinen

In het Bkl (hoofdstuk 5, paragraaf 5.1.4.2a) staan instructieregels voor het omgevingsplan met betrekking tot legale geluidgevoelige gebouwen die geheel of gedeeltelijk in het geluidaandachtsgebied liggen van (art. 5.78 lid 1 Bkl):

a. wegen, spoorwegen en industrieterreinen met geluidproductieplafonds;
b. lokale spoorwegen zonder geluidproductieplafonds;
c. verharde gemeentewegen en waterschapswegen zonder geluidproductieplafonds, met een verkeersintensiteit van meer dan 1000 motorvoertuigen per etmaal als kalenderjaargemiddelde.

De regels gelden alleen voor geluidgevoelige gebouwen die voor meer dan 10 jaar zijn toegelaten (art. 5.78 lid 2 Bkl).

In het omgevingsplan moeten regels staan over activiteiten gericht op het voldoen aan de geluidproductieplafonds die als omgevingswaarde zijn vastgesteld voor industrieterreinen (o.a. art. 5.78f Bkl). In het Bkl staat beschreven hoe monitoring van geluidproductieplafonds moet plaatsvinden (art. 11.45 Bkl).

De waarde van geluid moet als volgt worden berekend (art. 5.78a Bkl):

a. Bij wegen, spoorwegen en industrieterreinen met geluidproductieplafonds: het geluid bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds.
b. Bij wegen en spoorwegen zonder geluidproductieplafonds: het geluid in een voor het verkeer op die weg of spoorweg maatgevend jaar.

In het Bkl staan instructies voor regels in het omgevingsplan voor geluid door wegen, spoorwegen en industrieterreinen, onderverdeeld in de volgende paragrafen:

- Geluid door industrieterreinen met geluidproductieplafonds (par. 5.1.4.2a.2, art. 5.78c t/m 5.78h Bkl).
- Geluid door wegen en lokale spoorwegen zonder geluidproductieplafonds (par. 5.1.4.2a.3, art. 5.78i t/m 5.78q Bkl).
- Geluidgevoelige gebouwen in geluidaandachtsgebieden (par. 5.1.4.2a.4, art. 5.78r t/m 5.78ad Bkl).

- Indirecte akoestische effecten van veranderend verkeer (par. 5.1.4.2a.5, art. 5.78ae t/m 5.78ag Bkl).
- Indirecte akoestische effecten van wijziging in de geluidoverdracht (par. 5.1.4.2a.6, art. 5.78ah en5.78ai Bkl).

Hieronder beschrijven we de instructies voor het omgevingsplan uit deze paragrafen.

Instructieregels voor geluid door industrieterreinen met geluidproductieplafonds
(par. 5.1.4.2a.2, art. 5.78c t/m 5.78h Bkl)
Deze paragraaf gaat over geluid door activiteiten op een industrieterrein, voor welk industrieterrein een geluidproductieplafond is vastgesteld (art. 5.78 c Bkl). Deze categorie (industrieterreinen met geluidproductieplafond) is uitgezonderd van paragraaf 5.1.4.2 Geluid door activiteiten. Het geluidproductieplafond moet zijn vastgesteld volgens de regels van afdeling 3.5 Bkl.

Het omgevingsplan moet de begrenzing van een industrieterrein met geluidproductieplafonds vastleggen in het omgevingsplan (art. 5.78 e). Het omgevingsplan moet ook regels voor activiteiten op het industrieterrein geven. Deze regels moeten gericht zijn op het voldoen aan de geluidproductieplafonds (art. 5.78f).

Net als bij de ‘reguliere’ activiteiten (paragraaf 5.1.4.2 Bkl), moet het omgevingsplan bepalen dat de in het omgevingsplan genoemde geluidwaarden en geluidregels niet gelden voor (art. 5.78h Bkl):

a. het geluid door de inzet van hulpdiensten;
b. onversterkt menselijk stemgeluid, tenzij het muziekgeluid is of daarmee vermengd is.

Instructieregels voor geluid door wegen en lokale spoorwegen zonder geluidproductieplafonds
(par. 5.1.4.2a.3, art. 5.78i t/m 5.78q Bkl).
Deze paragraaf gaat over verharde gemeente- en waterschapswegen met een verkeersintensiteit van niet meer dan (gemiddeld) 1000 motorvoertuigen per etmaal. Ook gaat deze paragraaf over lokale spoorwegen.

In het Bkl staat wat de gemeente voor deze wegen moet verstaan onder een wijziging. Dat is bijvoorbeeld de verplaatsing van een rijstrook met meer dan 2 meter of de verhoging van de maximumsnelheid op een lokaal spoor (art. 5.78j en 5.78k Bkl).

In een omgevingsplan moet rekening worden gehouden met het geluid door wegen en spoorwegen op geluidgevoelige gebouwen (art. 5.78l lid 1 Bkl). Hierbij moet rekening worden gehouden met de cumulatie van geluid. De aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid op een geluidgevoelig gebouw moet worden beoordeeld (art. 5.78p Bkl).

Een omgevingsplan moet er in voorzien dat het geluid door de gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg op geluidgevoelige gebouwen in een geluidsaandachtsgebied aanvaardbaar is (art. 5.78l lid 2 Bkl). Het (gecumuleerde) geluid is aanvaardbaar wanneer voldaan wordt aan de standaardwaarden van tabel 3.34 van het Bkl (zie hierboven) (art. 5.78m Bkl).

Aanleg of wijziging van een weg of lokale spoorweg
In een omgevingsplan moet staan dat bij de aanleg of wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg het volgende geldt: Het geluid op een geluidgevoelig gebouw, als gevolg van die aanleg of wijziging, mag niet hoger zijn dan de standaardwaarden van tabel 3.34 Bkl

(art. 5.78m lid 1 Bkl). Wanneer een gemeenteweg en een lokale spoorweg dicht naast elkaar lopen (art. 3.27 lid 2), gelden de standaardwaarden voor het gecumuleerde geluid (art. 5.78m Bkl lid 3).

Standaardwaarde en waarde bij wijziging omgevingsplan
Wanneer op het tijdstip van wijziging van het omgevingsplan, dus bij opname van regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan, het geluid op een geluidgevoelig gebouw hoger is dan de standaardwaarde van tabel 3.34 Bkl, dan moet het omgevingsplan dat toestaan (art. 5.78m lid 2 Bkl). In het omgevingsplan moet dus staan dat deze hogere waarde geldt als de ter plaatse toegestane waarde. Hieronder duiden wij deze combi van artikel 5.78m lid 1 en 2 Bkl aan als de '(standaard)waarde'.

Overschrijding (standaard)waarde
In het omgevingsplan kan worden opgenomen dat de (standaard)waarde mag worden overschreden in één van de volgende gevallen (art. 5.78n Bkl):

a. er kunnen geen geluidwerende maatregelen worden getroffen;
b. de overschrijding is door het treffen van geluidwerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt; en
c. het geluid op geluidgevoelige gebouwen is niet hoger dan de grenswaarde van tabel 3.35 Bkl.

Overschrijding grenswaarde
In het omgevingsplan kan worden opgenomen dat overschrijding van de grenswaarde is toegestaan als zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen (art. 5.78o Bkl).

Gecumuleerd versus gezamenlijk geluid
Bij het beoordelen van de aanvaardbaarheid van geluid op een geluidgevoelig gebouw wordt gekeken naar het gecumuleerde geluid (art. 5.78p Bkl). Bij het bepalen van de hoeveelheid geluid op een geluidgevoelig gebouw wordt gekeken naar het gezamenlijke geluid (5.78q Bkl).

Instructieregels voor geluidgevoelige gebouwen in geluidaandachtsgebieden
(par. 5.1.4.2a.4, art. 5.78r t/m 5.78ad Bkl).

Deze paragraaf gaat over de situatie dat in het omgevingsplan geluidgevoelige gebouwen binnen geluidaandachtsgebieden zijn toegelaten (art. 5.78r Bkl). De regels voor het aanwijzen van een geluidaandachtsgebied staan in Afdeling 3.5 Bkl (zie hierboven).
Het omgevingsplan moet rekening houden met het geluid door een weg, spoorweg of industrieterrein op geluidgevoelige gebouwen in een geluidaandachtsgebied (art. 5.78s lid 1 Bkl). Ook hier geldt weer dat het gaat om het gecumuleerde geluid (art. 5.78ac Bkl).

Het omgevingsplan moet erin voorzien dat het geluid door een weg, spoorweg of industrieterrein in een geluidaandachtsgebied aanvaardbaar is (art. 5.78s lid 2 Bkl). Het geluid is in ieder geval aanvaardbaar als het geluid niet hoger is dan de standaardwaarde van tabel 5.78t Bkl (zie hieronder).

Tabel 5.78t Bkl is gekoppeld aan de toelating in het omgevingsplan van nieuwe geluidgevoelige gebouwen. Voor nieuwe geluidgevoelige gebouwen moet het omgevingsplan in beginsel bepalen dat het geluid op deze gebouwen moet voldoen aan de standaardwaarde van tabel 5.78t Bkl.

Tabel 5.78t: Standaardwaarde geluidgevoelige gebouwen

Geluidbronsoort	Standaardwaarde
Provinciale wegen Rijkswegen	50 L_{den}
Gemeentewegen Waterschapswegen	53 L_{den}
Lokale spoorwegen Hoofdspoorwegen	55 L_{den}
Industrieterreinen	50 L_{den}
	40 L_{night}

Wanneer een weg en een lokale spoorweg naast elkaar liggen, geldt de standaardwaarde voor het gezamenlijk geluid (art. 5.78t lid 2 jo. 3.27 lid 2 Bkl).
Wanneer het omgevingsplan voor bepaalde geluidgevoelige gebouwen het gebruik gedurende de avond of nacht uitsluit, gelden de waarden voor de avond en nacht niet (art. 5.78t lid 3 en 4 Bkl).

Overschrijding standaardwaarde
In het omgevingsplan kan worden opgenomen dat het geluid op een geluidgevoelige gevel in een geluidaandachtsgebied aanvaardbaar is als niet wordt voldaan aan de standaardwaarde van tabel 5.78t Bkl, maar wel aan de grenswaarde van tabel 5.78u Bkl.
Voor nieuwe geluidgevoelige gebouwen kan het omgevingsplan bepalen dat het geluid op deze gebouwen niet hoeft te voldoen aan de standaardwaarde van tabel 5.78t Bkl. In het omgevingsplan kan worden opgenomen dat de (standaard)waarde mag worden overschreden in de volgende gevallen (art. 5.78u Bkl):

a. er kunnen geen geluidwerende maatregelen worden getroffen;
b. de overschrijding is door het treffen van geluidwerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt; en
c. het geluid op geluidgevoelige gebouwen is niet hoger dan de grenswaarde van tabel 5.78u Bkl (zie hierboven).

Tabel 5.78u: Grenswaarde geluidgevoelige gebouwen

Geluidbronsoort	Grenswaarde
Provinciale wegen Rijkswegen	60 L_{den}
Gemeentewegen Waterschapswegen	70 L_{den}
Lokale spoorwegen Hoofdspoorwegen	65 L_{den}
Industrieterreinen	55 L_{den}
	45 L_{night}

Overschrijding grenswaarde
In het omgevingsplan kan worden opgenomen dat, bij toelating van een geluidgevoelig gebouw, overschrijding van de grenswaarde is toegestaan. Het omgevingsplan mag dit toestaan in vijf situaties die genoemd staan in de artikelen 5.78v t/m 5.78aa Bkl. Het omgevingsplan mag dit in die situaties alleen toestaan als er geen verdere geluidbeperkende maatregelen meer mogelijk zijn waarmee wel aan de grenswaarde wordt voldaan (art. 5.78z lid 1 Bkl). Een geluidbeperkende maatregel moet financieel doelmatig zijn en er mogen tegen de maatregel geen overwegende bezwaren bestaan op stedenbouwkundig, verkeerskundig, vervoerskundig, landschappelijk of technisch gebied (art. 5.78z lid 2).

In het omgevingsplan mag worden opgenomen dat de grenswaarden van tabel 5.78u Bkl overschreden mogen worden in de volgende vijf situaties:

1. Bij vervangende nieuwbouw, met maximaal 5 dB (art. 5.78v Bkl).
2. Bij wijziging van de gebruiksfunctie van een gebouw van niet-geluidgevoelig in geluidgevoelig gebouw, met maximaal 5 dB (art. 5.78w Bkl).
3. In het geluidaandachtsgebied van een zeehaven, met maximaal 5 dB. Mits het geluid op het geluidgevoelige gebouw in belangrijke mate wordt bepaald door de zeehavengebonden activiteiten en er sprake is van een wijziging/transformatie van bestaand gebied (art. 5.78x Bkl)
4. Als er aan de gevel waarop de grenswaarden worden overschreden bouwkundige maatregelen kunnen worden getroffen die borgen dat het geluid op de te openen delen niet hoger is dan de grenswaarde. In dat geval moet het omgevingsplan bepalen dat de betreffende gevel een niet-geluidgevoelige gevel met bouwkundige maatregelen is (art. 5.78y Bkl).
5. Als er zwaarwegende economische of andere maatschappelijke belangen zijn die de overschrijding rechtvaardigen. In dat geval moet het omgevingsplan bepalen dat de betreffende gevel een niet-geluidgevoelige gevel is (art. 5.78aa Bkl).

Bij het overschrijden van de grenswaarden van tabel 5.78u moet de gemeente het belang van de bescherming van de gezondheid door een geluidluwe gevel betrekken (art. 5.78ab Bkl). Ook moet steeds het gecumuleerde geluid worden bepaald en beoordeeld (art. 5.78ac en 5.78ad Bkl).

Wanneer in het omgevingsplan geluidgevoelige bestemmingen worden toegestaan waar de standaardwaarde wordt overschreden, of waar een niet-geluidgevoelige gevel (voormalig ‘dove gevel’) wordt toegestaan, moet de gemeente de waarde van het gezamenlijk geluid op de gevel in het omgevingsplan (of de omgevingsvergunning) vastleggen (art. 5.78ad Bkl).

Instructieregels voor akoestische effecten van veranderend verkeer
(par. 5.1.4.2a.5, art. 5.78ae t/m 5.78ag Bkl).
Deze paragraaf gaat over wegen met een verkeersintensiteit van meer dan gemiddeld 1000 motorvoertuigen per etmaal (art. 5.78ae Bkl).

Wanneer door een (wijziging van een) omgevingsplan (bijvoorbeeld door een toegelaten ruimtelijke ontwikkeling) de verkeersintensiteit op een weg of spoorweg zal toenemen, dan moet het omgevingsplan de volgende bepaling bevatten. In het omgevingsplan <u>moet</u> staan dat het geluid door die weg of spoorweg op geluidgevoelige gebouwen met maximaal 1,5 dB mag toenemen (art. 5.78af). In een omgevingsplan <u>kan</u> worden opgenomen dat het geluid met meer dan 1,5 dB mag toenemen in de volgende situatie (art. 5.78af lid 3 Bkl):

a. er kunnen geen geluidwerende maatregelen worden getroffen;

b. de overschrijding is door het treffen van geluidwerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt; en
c. het geluid op geluidgevoelige gebouwen is niet hoger dan de grenswaarde van tabel 3.35 Bkl (zie hierboven).

De geluidbeperkende maatregelen moeten financieel doelmatig zijn en er moeten geen grote bezwaren tegen bestaan op stedenbouwkundig, verkeerskundig, vervoerskundig, landschappelijk of technisch gebied (art. 5.78af lid 4). Ook hier moet weer gekeken worden naar het gecumuleerde geluid (art. 5.78af lid 4).

Instructieregels voor akoestische effecten van wijziging in de geluidoverdracht
(par. 5.1.4.2a.6, art. 5.78ah en 5.78ai Bkl)
Deze paragraaf gaat over wijzigingen in het geluidaandachtsgebied van een weg, spoorweg of industrieterrein. Wanneer als gevolg van een wijziging de geluidoverdracht op een geluidgevoelige gevel wijzigt, is deze paragraaf van toepassing (art. 5.78ah).

Wanneer door een (wijziging van een) omgevingsplan (bijvoorbeeld door een toegelaten ruimtelijke ontwikkeling) sprake is van een significante toename van geluid op een geluidgevoelig gebouw, dan moet het omgevingsplan bepalen dat de volgenden maatregelen moeten worden getroffen:

a. geluidbeperkende maatregelen om de toename van het geluid te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken; of
b. geluidwerende maatregelen om te voldoen aan de grenswaarde van tabel 3.53 Bkl (zie hierboven).

Hoofdstuk 3

Welke instructieregels voor het omgevingsplan geeft de omgevingsverordening voor het thema ‘Geluid door verkeer en industrie’?

3.1 Omgevingsverordening provincie Zuid-Holland

Provinciale wegen

In de omgevingsverordening van de provincie Zuid-Holland staat dat de provincie voor provinciale wegen met een verkeersintensiteit van gemiddeld meer dan 1000 motorvoertuigen per etmaal, geluidproductieplafonds aanwijst (art. 2.10 ZH omgevingsverordening).

Bedrijventerreinen en gebruiksruimte voor geluid

In de omgevingsverordening Zuid-Holland staan instructieregels voor het omgevingsplan voor het opnemen van regels voor bedrijventerreinen (art. 7.52 ZH omgevingsvergunning). Het zijn de volgende instructieregels.

Het omgevingsplan moet op een bedrijventerrein bedrijven toelaten met de grootst mogelijke gebruiksruimte voor geluid en geur per bedrijf. Dit moet worden vastgelegd in een geluidruimte zone en een geurruimte zone of een vergelijkbare milieuzonering. De zonering moet passen bij de omgeving van het bedrijventerrein. Bij de zonering moet rekening worden gehouden met toekomstige ontwikkelingen die zijn opgenomen in een onherroepelijk omgevingsplan (art. 7.52 lid 1 ZH omgevingsverordening).
Het omgevingsplan kan op een bedrijventerrein in beperkte mate woningen, bedrijfswoningen en andere functies toelaten. Dit mag alleen als de gebruiksruimte voor geluid en geur nog steeds de grootst mogelijke gebruiksruimte is. Deze gebruiksruimte mag daarmee dus niet wordt verkleind (art. 7.52 lid 3 ZH omgevingsverordening).

Het omgevingsplan moet op een watergebonden bedrijventerrein in hoofdzaak watergebonden bedrijven toelaten (art. 7.52 lid 2 ZH omgevingsverordening).

Transformatie van een bestaand bedrijventerrein

Als een omgevingsplan de transformatie van een bestaand bedrijventerrein naar andere activiteiten dan bedrijven mogelijk maakt, moet het omgevingsplan in de motivering verantwoorden op welke wijze binnen de regio compensatie van het verlies van bedrijventerrein zal plaatsvinden (art. 7.52 lid 4 ZH omgevingsverordening). Deze compensatie is niet nodig als (art. 7.52 lid 5 ZH omgevingsverordening):

- het gaat om een bestaand niet-watergebonden bedrijventerrein met een in de milieuzonering vastgelegde gebruiksruimte voor geluid en geur van ten hoogste een geluidruimte zone 3 en een geurruimte zone 2 of milieucategorie 3 of vergelijkbaar en een oppervlakte van minder dan 1 hectare; of
- er regionale afstemming heeft plaatsgevonden en hieruit is gebleken dat na transformatie voldoende bedrijventerrein in de regio beschikbaar zal blijven afgezet tegen de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte.

In de omgevingsverordening Zuid-Holland staan verder geen instructies van de provincie voor het omgevingsplan met betrekking tot geluid door verkeer en industrie. Ook staan er geen direct werkende regels voor geluid door verkeer en industrie in.

3.2 Omgevingsverordening provincie Noord-Brabant

In de omgevingsverordening Noord-Brabant wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op de omgevingswaarden vanwege het geluid van een provinciale weg. De instructieregels voor het omgevingsplan van gemeenten staan in hoofdstuk 5.

Provinciale wegen

In de omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant staat dat de provincie voor alle provinciale wegen geluidproductieplafonds vaststelt (art. 2.5 NB omgevingsverordening).

In hoofdstuk 5 van de omgevingsverordening staan de instructieregels voor de omgevingsplan van gemeenten. In paragraaf 5.2.3 wordt ingegaan op de eisen die gesteld worden aan de realisatie van geluidgevoelige gebouwen binnen de ‘Attentiezone geluid provinciale weg’[10].

Een geluidgevoelig gebouw binnen de ‘Attentiezone geluid provinciale weg’ laat alleen geluidgevoelige gebouwen toe met een geluidbelasting tussen de 55 dB $_{Lden}$ en 60 dB $_{Lden}$ als is geborgd dat ten minste bij één geluidgevoelige ruimte een geluidluwe zijde aanwezig is met ten minste één te openen deel.
Een geluidbelasting van 60 dB $_{Lden}$ of hoger is alleen toegestaan als:

a) alle gevels waar de geluidbelasting 60 dB $_{Lden}$ of hoger is, worden uitgevoerd als een niet-geluidgevoelige gevel;
b) er ten minste bij één geluidgevoelige ruimte een geluidluwe zijde aanwezig is met ten minste één te openen deel.

Als de realisatie van een geluidluwe zijde vanwege stedenbouwkundige reden niet inpasbaar is, wordt een geluidluwe plek gerealiseerd. Onder een geluidluwe plek wordt verstaan een plek waar de cumulatieve geluidbelasting (L_{cum}) maximaal 50 dB bedraagt. Als richtlijn voor de afmeting van zo’n

[10] Betreft een zone langs beide zijden van een provinciale weg. De zonebreedte is globaal tussen de 250 en 400 meter aan weerszijde van de weg gelegen.

plek wordt aangesloten bij artikel 4.35 van het Bouwbesluit (2012): voor een zelfstandige woning geldt een vloeroppervlakte van tenminste 4 m^2 en een breedte van tenminste 1,5 meter.

Wanneer de geluidgevoelige bebouwing binnen de bebouwde kom ligt, kunnen de eerder genoemde waarden worden verhoogd met 5 dB.

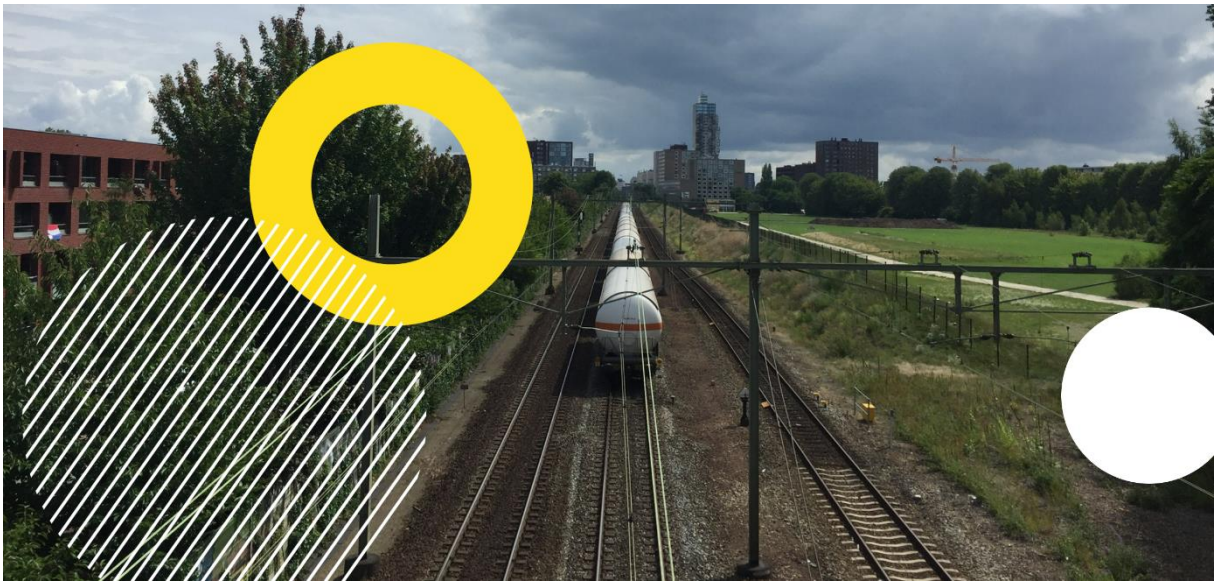

Hoofdstuk 4

Welke regels geeft de bruidsschat voor het thema ‘Geluid door verkeer en industrie’ en wat zijn de aandachtspunten voor het nieuwe deel van het omgevingsplan?

4.1 Weinig regels in de bruidsschat

De bruidsschat bevat weinig regels voor geluid door verkeer en industrie. De reden hiervoor is dat de bruidsschat met name het overgangsrecht van het Activiteitenbesluit milieubeheer regelt en in mindere mate het overgangsrecht van de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder. In dit hoofdstuk behandelen we het overgangsrecht van de bruidsschat en de aandachtspunten op basis van het Bkl.

Wegen of spoorwegen zonder geluidproductieplafonds

Voor wegen of spoorwegen zonder geluidproductieplafonds verwijzen we naar de (instructie)regels uit het Bkl, zie hoofdstuk 2 van dit thema. In dit hoofdstuk staat dat voor deze (spoor)wegen na inwerkingtreding Ow de systematiek van basisgeluidemissie geldt.
Het betreft hierbij gemeentewegen, waterschapswegen en de niet door de provincie aangewezen lokale spoorwegen.

De enige regels in de bruidsschat over dit onderwerp staan in afdeling 22.4 ‘Aanleggen of wijzigen van wegen of spoorwegen zonder geluidproductieplafonds’. Deze regels zijn expliciet bedoeld voor de periode dat er nog geen nieuwe regels voor geluid door (spoor)wegen in het nieuwe deel van het omgevingsplan zijn opgenomen.

Afdeling 22.4 bruidsschat geldt alleen voor lokale spoorwegen, gemeentewegen en waterschapswegen, wanneer aan de aanleg of wijziging van de betreffende (spoor)weg geen besluit tot vaststelling van regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsvergunning ten grondslag ligt (art. 22.271 bruidsschat).

De bruidsschat beschrijft hoe het aandachtsgebied van een (spoor)weg moet worden bepaald (art. 22.273 bruidsschat) gedurende de periode dat er nog geen nieuwe regels voor geluid door (spoor)wegen in het nieuwe deel van het omgevingsplan zijn opgenomen.

Er geldt een verbod om zonder omgevingsvergunning een weg of spoorweg aan te leggen of te wijzigen als binnen het aandachtsgebied van die weg of spoorweg een geluidgevoelig gebouw is toegelaten (artikel 22.272 lid 1). Dit verbod geldt niet (dus er is geen omgevingsvergunning nodig) in een aantal gevallen (artikel 22.272 lid 2), waaronder:

- het geluidgevoelige gebouw ligt binnen een woonerf;
- op de weg geldt een maximum van 30 km per uur;
- de wegdeklaag wordt vervangen door een wegdeklaag met dezelfde of een grotere geluidreducerende werking.

De bruidsschat beschrijft welke gegevens en bescheiden verstrekt moeten worden bij de aanvraag van een omgevingsvergunning (art. 22.274). Bij de aanvraag moet onder andere over de in aanmerking komende verkeersmaatregelen en de te treffen geluidwerende maatregelen informatie worden gegeven. De omgevingsvergunning mag alleen worden verleend als de grenswaarde van 70 L_{den} niet wordt overschreden.

Wegen of spoorwegen met geluidproductieplafonds
In de bruidsschat staan geen regels over dit onderwerp.
Voor wegen of spoorwegen met geluidproductieplafonds verwijzen we naar de (instructie)regels uit het Bkl, zie hoofdstuk 2 van dit thema. In dit hoofdstuk staat dat de systematiek van geluidproductieplafonds nu al toegepast wordt bij rijkswegen en hoofdspoorwegen.
Na inwerkingtreding Ow gelden ook voor provinciale wegen, industrieterreinen en door de provincie aangewezen lokale spoorwegen geluidproductieplafonds.

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – 30 km wegen
Wegen waarvoor een maximum snelheid van 30 km/uur geldt hebben onder de Wgh geen zone en worden daarom nu alleen in het kader van een goede ruimtelijke ordening “getoetst”. Onder de Ow vervalt dit onderscheid en zijn het gewoon gemeentelijke wegen. In het Bkl is wel een nieuwe ondergrens opgenomen. Wegen met een verkeersintensiteit van minder dan 1000 motorvoertuigen per etmaal vallen niet onder de regels van het Bkl.

4.2 Spoorwegemplacementen

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – spoorwegemplacementen
Onder de Ow wordt het geluid van rijdende treinen op een industrieterrein/emplacement niet meer toegerekend aan het aspect ‘industrielawaai’. Het rijden van de treinen maakt dan onderdeel uit van het geluid vanwege de treinen op het doorgaand spoor ('spoorweglawaai'). Het overige geluid op het emplacement (bijvoorbeeld afkomstig van het onderhouden en schoonmaken van treinen) blijft vallen onder het regime van industrielawaai. Dit is op zich logisch, want het is in de huidige situatie lastig uit te leggen dat het rijden van de ene trein als ‘industrielawaai’ wordt beoordeeld en het rijden van een andere trein als ‘spoorweglawaai’. Elk met andere normen en reken- en meetmethodes. Wel heeft dit enkele consequenties waar de gemeente zich bewust van moet zijn.

Piekgeluiden op spoorwegemplacementen
In de huidige situatie zijn voor spoorwegemplacementen omgevingsvergunningen verleend. In deze vergunningen zijn doorgaans grenswaarden opgenomen voor zowel de langtijdgemiddelde

beoordelingsniveaus als de maximale geluidniveaus (de pieken in de geluidbelasting). Met de verhuizing van het rijden van treinen op een emplacement van het aspect 'industrielawaai' naar het aspect 'spoorweglawaai' wordt vanwege het rijden van de treinen alleen nog maar de jaargemiddelde geluidbelasting op een gpp getoetst. Het toetsen van de pieken in de geluidbelasting als gevolg van het rijden van een trein maakt geen deel uit van een gpp. Het beschermingsniveau voor omwonenden van een emplacement kan hierdoor achteruit gaan.

De beheerder van de Spoorwegwet (in de meeste gevallen ProRail) moet er echter wel zorg voor dragen dat de bogen en wissels op een spoorwegemplacement, die naar het oordeel van de minister van I&W relevant zijn voor het geluid op geluidgevoelige gebouwen, een werkend spoorstaafconditioneringssysteem hebben. Een spoorstaafconditioneringssysteem is een installatie die bogen en wissels smeert en daarmee piekgeluiden vermindert. Als alternatief kan hiervoor een ten minste akoestisch gelijkwaardige techniek wordt toegepast (art. 3.29 lid 2 sub v Bkl).
Dit betekent dat bogen en wissels op emplacementen standaard voorzien moeten worden van spoorstaafconditionering en dat deze installaties ook (duurzaam) in bedrijf moeten worden gehouden. Dat hoeft echter alleen voor bogen en wissels die relevant zijn voor het geluid op geluidgevoelige gebouwen en de Minister moet die beoordeling maken.[11]

In een volgend aandachtspunt wordt ingegaan op de onderdelen waar de gemeente rekening mee moet houden bij het vaststellen van geluidproductieplafonds voor een industrieterrein. Zoals hiervoor is aangegeven moet het rijden van treinen op een emplacement buiten het geluid op een geluidproductieplafond voor een industrieterrein worden gelaten. Het rijden van die treinen wordt onderdeel van de geluidproductieplafonds die zijn vastgesteld voor het doorgaand spoor (of van de bge voor lokaal spoor).
Op dit moment is nog niet duidelijk of, en zo ja op welke wijze, hierover afstemming plaatsvindt met ProRail (de beheerder van de gpp's voor de hoofdspoorwegen), om te voorkomen dat het rijden van de treinen op een emplacement tussen wal en schip terecht komt.

4.3 Industrieterreinen

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan - industrieterreinen
De systematiek van geluidproductieplafonds wordt nu al toegepast bij rijkswegen en hoofdspoorwegen. Na inwerkingtreding Ow geldt deze systematiek ook voor provinciale wegen, industrieterreinen en door de provincie aangewezen lokale spoorwegen.

De belangrijkste aandachtspunten met betrekking tot het overgangsrecht voor aanwezige industrieterreinen zijn:

- Onder de Omgevingswet moeten de aanwezige (gezoneerde) industrieterreinen (Wet geluidhinder), omgezet worden naar industrieterreinen met geluidproductieplafonds. Het Bkl geeft hiervoor overgangsrecht (par. 12.1.1, art. 12.1 t/m 12.4 Bkl). Een aanwezig industrieterrein is een industrieterrein dat voor inwerkingtreding Ow valt onder de Wet geluidhinder (art. 3.6 Aanvullingswet geluid).
- Op grond van het Bkl moet voor alle aanwezige industrieterreinen een geluidproductieplafond worden vastgesteld (art. 12.2 lid 1 Bkl). Deze vaststelling moet gebeuren op basis van de geluidproductie op het industrieterrein die is toegestaan bij maximale benutting van de

[11] Aanvullingsbesluit – Nota van toelichting algemeen deel, p. 36

grenswaarden Wet geluidhinder. In het Bkl staat hoe de vaststelling van het geluidproductieplafond voor een aanwezig industrieterrein precies moet gebeuren (art. 12.2 en 12.3 Bkl).

- Wanneer voor een aanwezig industrieterrein een geluidreductieplan geldt (op basis van de Wet geluidhinder) en voor dit industrieterrein wordt een geluidreductieplafond vastgesteld, dan gelden er soepelere regels voor het voldoen aan het geluidproductieplafond (art. 12.4 Bkl).
- Zolang er geen geluidaandachtsgebieden zijn vastgesteld voor een industrieterrein, geldt als geluidaandachtsgebied van een industrieterrein de op grond van de Wet geluidhinder vastgestelde zone (art. 12.7 lid 3 Bkl). In de praktijk betekent dit het volgende: Wanneer binnen een omgevingsplan nieuwe geluidgevoelige bestemmingen mogelijk zijn binnen de bestaande geluidzone (Wet geluidhinder) van een industrieterrein waarvoor nog geen gpp's zijn vastgesteld, dan geldt hiervoor de Wet geluidhinder. Er moet dan getoetst worden aan de voorkeursgrenswaarde en maximale ontheffingswaarde uit de Wet geluidhinder. Ook zullen er dan formeel nog hogere waarden in de zin van de Wet geluidhinder moeten worden verleend.
- Vanaf inwerkingtreding Omgevingswet worden alle aanwezige industrieterreinen beschouwd als industrieterreinen met een geluidproductieplafond (art. 12.13i Bkl).

Een gemeente kan voor andere bedrijventerreinen vrijwillig een geluidproductieplafond vaststellen. Voor een dergelijk bedrijventerrein gelden dan dezelfde eisen als aan een industrieterrein waarvoor verplicht geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld.

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – geluidproductieplafonds

Waar moet op worden gelet bij het omzetten van een 'Wet geluidhinder geluidzone' naar geluidproductieplafonds rond een industrieterrein?

- De grens van het industrieterrein moet worden vastgelegd. Bij veel industrieterreinen is dit bij het vastleggen van de geluidzone in de jaren negentig wel gebeurd, maar is in de huidige bestemmingsplannen niet meer heel duidelijk wat nu exact de grens is.
- De ligging van de geluidreferentiepunten moet worden bepaald. In het Bkl is vastgelegd dat de geluidreferentiepunten op een bepaalde afstand (afhankelijk van het oppervlak van het industrieterrein) van de grens van het industrieterrein komen te liggen. Het is echter toegestaan om gpp's dichterbij het industrieterrein toe te voegen, bijvoorbeeld om bepaalde geluidgevoelige gebouwen te kunnen beschermen.
- Bij de vaststelling van een geluidproductieplafond voor een industrieterrein waarop defensietaken worden uitgevoerd (bijvoorbeeld de vliegbases Woensdrecht en Gilze-Rijen) mogen geen belemmeringen ontstaan voor de uitoefening van die taken (art. 3.42 Bkl). Hier is dus (tijdig) afstemming nodig met de betreffende ministeries (Defensie en I&W). Zo zal er tijdig inzicht moeten zijn over de geluidruimte van de activiteiten van Defensie.
- Het bepalen van de maximale opvulling van de bestaande geluidruimte binnen de Wet geluidhinder zone en de binnen de zone gelegen woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen in alle drie de etmaalperioden.
- Bepalen of het gewenst is om de bedrijven die op 50 meter van de grens van het terrein een geluidniveau van 45 dB(A) etmaalwaarde veroorzaken mee te nemen binnen de geluidruimte van het industrieterrein (art. 3.25 lid 3 onder b Bkl).
- Indien op het industrieterrein een spoorwegemplacement is gelegen dan moet eerst de gpp-waarde worden bepaald op de geluidreferentiepunten. Daarna moet het geluid vanwege het rijden van treinen binnen het emplacement weer van de gpp-waarde worden afgetrokken.

- Wanneer op het industrieterrein sprake is van nestgeluid[12] dan zal de gemeente de keuze moeten maken of het gewenst is dat het nestgeluid deel gaat uitmaken van de geluidruimte van het industrieterrein. De gpp's mogen, beleidsneutraal, worden verhoogd met de bijdrage vanwege het nestgeluid. Voorgesteld kan worden dat het nog een behoorlijke inspanning is om een goed beeld te krijgen van het nestgeluid binnen het industrieterrein.
- Wanneer voor het industrieterrein redelijke sommatie is toegepast wordt het gpp hierop gecorrigeerd.

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – tonaal geluid
Bij het vaststellen van een geluidproductieplafond en het aandachtsgebied van een industrieterrein mag rekening worden gehouden met de toeslag vanwege het optreden van tonaal geluid.
Bij het beoordelen van het geluid door een industrieterrein als geheel wordt in beginsel geen rekening gehouden met bijzondere geluiden die extra hinderlijk zijn, zoals tonaal geluid.[13] Bij het beoordelen van het geluid door afzonderlijke activiteiten op een industrieterrein kan een toeslag vanwege extra hinderlijkheid wel aan de orde zijn (bijvoorbeeld bij een vergunning voor een specifieke mba). Het bevoegd gezag moet wel zorgen voor een zorgvuldige afstemming van het geluid door een industrieterrein en het geluid van de afzonderlijke activiteiten op een industrieterrein.
Hierbij kan een probleem optreden, bijvoorbeeld bij een solitair transformatorstation dat tonaal geluid veroorzaakt én een activiteit is die in aanzienlijke mate geluid kan veroorzaken en daarom op een industrieterrein met geluidproductieplafonds moet worden uitgevoerd. Het verdient dan aanbeveling om te beoordelen of bij het vaststellen van de geluidproductieplafonds ook een toeslag voor extra hinderlijkheid toe moet worden gepast. De toeslag wordt hierbij toegepast over de periode van het jaar dat er sprake is van bijzonder geluid.

4.4 Vaststellen en monitoren geluidproductieplafond

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan - vaststellen en monitoren geluidproductieplafond industrielawaai (gpp)
Voor rijkswegen, (hoofd)spoorwegen, provinciale wegen en industrieterreinen geldt de systematiek van een gpp. De gemeente moet zorgen voor het vaststellen van een gpp rond industrieterreinen. In onderstaande tekst wordt daarom alleen ingegaan op industrieterreinen.

Vaststellen gpp
Voor wat betreft industrieterreinen stelt de gemeente een gpp vast voor een industrieterrein als er in het omgevingsplan een activiteit wordt toegelaten die in aanzienlijke mate geluidhinder kan veroorzaken (art. 5.78b en 5.78c Bkl). Het gaat hierbij in wezen om de industrieterreinen die nu ook al gezoneerd zijn op grond van de Wet geluidhinder. Het vaststellen van een gpp is een besluit. De gemeente stelt uiterlijk in 2029 voor alle industrieterreinen een gpp vast. De gemeente verstrekt de gpp aan de Minister van I&W. Dit gebeurt door de gegevens elektronisch beschikbaar te stellen in het geluidregister. Dit moet binnen 4 weken na het vastleggen van het gpp.

De (Minister van Defensie in overeenstemming met de) Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties kan de gemeente een instructie geven over een besluit tot vaststelling van

[12] Nestgeluid is het brommende geluid van aan een kade afgemeerde schepen. Nestgeluid wordt veroorzaakt door aggregaten en motoren.

[13] Paragraaf 5.3 uit bijlage IVh van de Omgevingsregeling

geluidproductieplafonds rondom industrieterreinen waarop zich voorzieningen voor defensie bevinden (zie artikel 2.34, lid 2 Omgevingswet).

Monitoren gpp industrieterreinen
Na vaststellen en vastleggen van de gpp's voor industrieterreinen monitort (in de meeste gevallen, zie art 11.45 Bkl) de gemeente elke 5 jaar de ontwikkeling van het geluid. De eerste monitoring vindt uiterlijk 18 juli 2028 plaats. Het berekende geluid op de geluidreferentiepunten ten behoeve van de monitoring neemt de beheerder op in het geluidregister. Dit moet uiterlijk op 18 juli na het kalenderjaar waar de monitoring betrekking op heeft (art. 10.42b Omgevingsbesluit).
In het monitoringsverslag moet de gemeente de volgende zaken opnemen:

a) een overzicht van de vastgestelde geluidproductieplafonds;
b) een beschrijving van de ontwikkelingen van het bronbeleid en andere relevante ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de geluidproductieplafonds;
c) een motivering of de ontwikkelingen, bedoeld onder b, aanleiding geven tot intrekking of wijziging van geluidproductieplafonds als bedoeld onder a;
d) de conclusies of voldaan wordt aan de geluidproductieplafonds; en
e) een overzicht van de maatregelen die naar verwachting de komende vijf jaar nodig zijn om te voldoen aan de resultaatsverplichting, bedoeld in artikel 3.44 van het Bkl.

4.5 Vastleggen en monitoren basisgeluidemissie

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan - vastleggen en monitoren basisgeluidemissie (bge)
Hierbij gaat het om gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen. De gemeente moet zorgen voor het opstellen van een bge voor de gemeentewegen en eventuele lokale spoorwegen zonder gpp.

Vastleggen bge
De gemeente verzamelt gegevens voor het vastleggen van de basisgeluidemissie. De gemeente legt voor alle wegen met een intensiteit van meer dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal een bge vast in 2023 (art. 11.46 Bkl lid 3). Voor wegen met een intensiteit tussen 1.000 en 4.500 motorvoertuigen per etmaal moet dit uiterlijk in 2026 zijn gebeurd. Het vastleggen van de bge is geen besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. De gemeente verstrekt de bge aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (I&W). Dit gebeurt door de gegevens elektronisch beschikbaar te stellen in een landelijk geluidregister. Dit register heet Centrale Voorziening Geluidgegevens (CVGG). Dit moet binnen 4 weken na het vastleggen van de bge.

De basisgeluidemissie wordt dus gefaseerd bepaald. Voor wegen met een verkeersintensiteit van meer dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal (mvt/etmaal) geldt 2023 als basisjaar. Voor wegen met een intensiteit tussen 1.000 en 4.500 mvt/etmaal mag de basisgeluidemissie later worden bepaald, met uiterlijk 2026 als basisjaar. Het basisjaar kan indien gewenst worden vervroegd.
Actuele telgegevens in combinatie met een verkeersmodel zijn essentieel voor de bge. Van belang zijn tevens de gegevens over de verhardingen van de wegen en de toegestane rijsnelheden.
Vooral bij wegen met weinig verkeer is het vastleggen van de bge een relatief grote inspanning omdat verkeersmodellen met name voor situaties met lage verkeersintensiteiten minder betrouwbaar zijn. Dat kan ertoe leiden dat andere relatief kostbare methoden, zoals tellingsystemen, ingezet moeten worden. Omdat bij wegen met weinig verkeer (minder dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal) de geluidproblematiek over het algemeen niet groot is, mag hier de intensiteit worden geschat (art. 11.46 lid 4 Bkl).

Monitoren bge
Na vastleggen van de bge monitort de gemeente elke 5 jaar de ontwikkeling van het geluid.

Bij een toename van de geluidemissie van 1,5 dB of meer is aanvullend akoestisch onderzoek nodig op de gevoelige bestemmingen binnen het geluidaandachtsgebied van de bron. Als ook op de gevoelige bestemmingen sprake is van een overschrijding van de referentiewaarde met 1,5 dB of meer dan moet de gemeente overwegen of geluidbeperkende maatregelen getroffen worden.

De gemeente krijgt daarvoor een ruime bestuurlijke afwegingsruimte. Is er na het treffen van maatregelen nog steeds sprake van het overschrijden van de grenswaarde, dan moet de gemeente ook de binnenwaarde toetsen op overschrijdingen. Er zal dan een besluit genomen moeten worden over het treffen van geluidwerende maatregelen. Overigens is de gemeente verplicht geluidwerende maatregelen te treffen aan de geluidgevoelige gebouwen wanneer de grenswaarde wordt overschreden.

Benadrukt wordt dat het zorgvuldig vaststellen van de basisgeluidemissie van groot belang is, juist ook voor de wegen met relatief weinig verkeer (<4.500 mvt/etmaal). Bij kleine wegen kan een absoluut gezien beperkte toename van de hoeveelheid verkeer toch een relatief grote toename van de geluidemissie geven.

4.6 Bepalen geluidaandachtsgebieden

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – bepalen geluidaandachtsgebieden
Nadat de bge's en gpp's zijn bepaald, moeten voor verkeer en industrie geluidaandachtsgebieden worden vastghesteld.
Een geluidaandachtsgebied is een gebied langs een weg of spoorweg of rond een industrieterrein waarbinnen het geluid hoger kan zijn dan de standaardwaarde L_{den} (art. 3.20 Bkl). Deze aandachtsgebieden worden bepaald voor alle binnen een gemeente aanwezige geluidbronnen waarvoor een geluidproductieplafond (gpp) of een basisgeluidemissie (bge) geldt. Wanneer een omgevingsplan wordt opgesteld waarin geluidgevoelige bestemmingen mogelijk worden gemaakt binnen een aandachtsgebied, dan moet een akoestisch onderzoek worden uitgevoerd naar de geluidbelasting vanwege de betreffende geluidbron(nen).

In het Bkl is aangegeven dat met het bepalen van de bge direct ook het geluidaandachtsgebied wordt vastgesteld (art. 11.46 lid 4 Bkl). Dit moet dus uiterlijk 31 december 2023 zijn gedaan wanneer de Ow in 2023 in werking treedt. Het geluidaandachtsgebied voor een industrieterrein kan pas worden vastgesteld wanneer voor dat industrieterrein de gpp's zijn bepaald. Hiervoor is nu nog geen uiterste datum bekend.

De geluidaandachtsgebieden moeten worden opgenomen in de Centrale Voorziening Geluidgegevens (CVGG[14], art 11.52 Bkl). De gemeente mag het geluidaandachtsgebied ook opnemen in het

[14] De CVGG (het geluidregister) wordt het digitale systeem voor uitwisseling van geluidgegevens. Via deze voorziening worden geluidgegevens laagdrempelig en uniform beschikbaar gesteld. Het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen zijn verplicht geluidgegevens via deze voorziening te delen. De voorziening zorgt er straks voor dat deze gegevens eenvoudig vindbaar, inzichtelijk en beschikbaar zijn. De focus ligt daarbij op het ondersteunen van akoestisch onderzoek. Het CVGG wordt parallel aan het DSO ingericht.

omgevingsplan. Het geluidaandachtsgebied kan echter wijzigen zonder opname van de betreffende wijziging in het omgevingsplan. Het geluidaandachtsgebied kan bijvoorbeeld wijzigen bij het aanpassen van de bge na de vijfjaarlijkse monitoring. Om een actueel geluidaandachtsgebied in het omgevingpslan te hebben zou de gemeente in zo'n geval het omgevingsplan moeten wijzigen, voor alleen het aanpassen van een geluidaandachtsgebied.

Een optie is dat, net als onder de Wet geluidhinder, het aandachtsgebied van een industrieterrein wel in het omgevingsplan wordt opgenomen, maar het aandachtsgebied vanwege de gemeentelijke wegen niet.

Hoe is dit nu geregeld in de Wet geluidhinder?
In de Wet geluidhinder staat in de hoofdstukken V t/m VIII beschreven binnen welke zone langs (spoor)wegen en rond industrieterreinen de geluidgrenswaarden uit de Wet geluidhinder in acht moeten worden genomen. Wanneer een geluidgevoelige bestemming mogelijk wordt gemaakt binnen een zone, dan moet een akoestisch onderzoek naar de geluidbelasting worden uitgevoerd. De onder de Ow geïntroduceerde geluidaandachtsgebieden zijn dus in wezen te vergelijken met deze onderzoekzones.

4.7 Afwijken van geluidwaarden

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – afwijken van de standaardwaarden en grenswaarden van het Bkl
Op grond van het Bkl gelden voor het geluid door verkeer en industrie binnen de geluidaandachtsgebieden standaardwaarden en grenswaarden (zie hoofdstuk 2 van dit thema). Het omgevingsplan moet er in voorzien dat, als het omgevingsplan een nieuw geluidgevoelig gebouw toelaat in een geluidaandachtsgebied, het geluid op dat gebouw niet hoger is dan de standaardwaarde (art. 5.78t Bkl).

De standaardwaarden die in het Bkl staan gelden als algemeen geaccepteerd geluidniveau. Hiervan kan de gemeente in het nieuwe deel van het omgevingsplan gemotiveerd afwijken, zowel naar boven (soepelere geluidnorm) als naar beneden (strengere geluidnorm) art. 5.78u Bkl). Daarbij kan bijvoorbeeld onderscheid gemaakt worden op basis van gebiedstypering (bijvoorbeeld een 5 dB hogere standaardwaarde in een industriegebied en een 5 dB lagere standaardwaarde in een agrarisch buitengebied).

Bij de afwijking van standaardwaarden kan het bestaande (aangepaste) hogere waarden beleid van de gemeente worden betrokken. Op basis van dit beleid kan worden gemotiveerd welke eisen de gemeente stelt aan die gevallen waarin de gemeente afwijkt van de standaardwaarde. Uiteraard moet dan wel juridisch zijn geborgd dat het omgevingsplan voldoende inzicht geeft in het hogere waarde beleid. Dit in verband met de rechtszekerheid voor burgers en bedrijven.

De grenswaarden die in het Bkl staan zijn harde grenzen. Hiervan kan de gemeente alleen bij uitzondering en alleen in de in het Bkl aangegeven gevallen (zoals bij zwaarwegende belangen) afwijken. Binnen de grenzen die het Bkl aangeeft, kunnen in het nieuwe deel van het omgevingsplan regels worden opgenomen op grond waarvan afgeweken kan worden van de grenswaarden die het Bkl stelt. Deze regels kunnen bijvoorbeeld inhouden dat een waarde hoger dan de grenswaarde mogelijk is als er speciale gebouw gebonden maatregelen worden getroffen of vergaande maatregelen als 'dove' gevels (art. 5.78y Bkl). De gemeenten die nu een eigen ‘hogere waarde beleid’

in het kader van de Wet geluidhinder hebben, kunnen de voorwaarden die in dit beleid staan, eventueel gewijzigd, overnemen in het omgevingsplan.

Wanneer in het omgevingsplan geluidgevoelige bestemmingen worden toegestaan waar de standaardwaarde wordt overschreden, of waar een niet-geluidgevoelige gevel (voormalig 'dove gevel') wordt toegestaan, moet de gemeente de waarde van het gezamenlijk geluid op de gevel in het omgevingsplan (of de omgevingsvergunning) vastleggen (art. 5.78ad Bkl).

Hoe is dit nu geregeld in de Wet geluidhinder?
De hierboven genoemde standaardwaarde is te vergelijken met de voorkeursgrenswaarde uit de Wet geluidhinder. De grenswaarde is te vergelijken met de maximale grenswaarde uit de Wet geluidhinder (ook wel maximaal te verlenen hogere waarde genoemd).

Het voordeel van de Ow is dat het 'normenhuis' voor dit thema sterk wordt vereenvoudigd. Er zijn veel minder verschillende grenswaarden, er is geen verschil meer tussen een stedelijk en buitenstedelijk gelegen geluidgevoelige bestemming en er hoeven geen correcties (aftrek stille banden, correctie voor het wegdektype) meer te worden toegepast. Echter, de vereenvoudiging van het normenhuis heeft ook tot gevolg dat het eenvoudiger is om op kortere afstand van rijkswegen te bouwen. Als dat niet gewenst is, kan de gemeente hier in het omgevingsplan rekening mee houden.

Wanneer onder de Wet geluidhinder wordt afgeweken van de voorkeursgrenswaarde, kan de gemeente een hogere waarde vaststellen. Deze hogere waarde wordt doorgaans per woning vastgesteld. Daarnaast moet de hogere waarde worden ingeschreven in het kadaster.
Wanneer in een bestemmingsplan een dove gevel wordt toegestaan, moet deze dove gevel worden opgenomen in de planregels.

Onder de Ow moet bij het toelaten van een geluidgevoelig gebouw de gemeente de waarde van het gezamenlijk geluid op de gevel in het omgevingsplan of in een omgevingsvergunning vastleggen.

4.8 Overgangsperiode direct na inwerkingtreding Omgevingswet

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan - hoe zit het met ruimtelijke plannen direct na inwerkingtreding Omgevingswet?
De basistools van de geluidregels voor verkeer en industrie in het Omgevingsplan, de basisgeluidemissie (bge) en geluidproductieplafonds (gpp) zijn nog niet vastgelegd op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Voor ruimtelijke ontwikkelingen kan de gemeente ervoor kiezen om het betreffende plangebied (het bestaande bestemmingsplan) als een ontwikkelgebied in het omgevingsplan op te nemen. Voor dit ontwikkelgebied kunnen dan de onderzoekzones uit de huidige Wet geluidhinder van toepassing worden verklaard. Dit kan ondanks het nog formeel ontbreken van vastgestelde geluidaandachtsgebieden. Binnen deze onderzoekzones wordt dan aan de standaardwaarde en grenswaarde volgens de nieuwe systematiek getoetst. In gevallen waar de standaardwaarde overschreden wordt, geldt een vergunningplicht. Deze vergunningplicht geeft de gemeente de mogelijkheid om het plan te toetsen aan haar eigen geluidbeleid.

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan - niet-geluidgevoelige gevel
Het begrip 'dove gevel' is onder de Wet geluidhinder een gevel die geen of slechts bij uitzondering te openen delen bevat en voldoet aan de nieuwbouweisen qua geluidswering. Onder de Wet

geluidhinder wordt een dergelijke gevel niet als gevel beschouwd. Onder de Ow wordt het begrip 'dove gevel' vervangen door het begrip ‘niet-geluidgevoelige gevel’. Aan de geluidwering van een dergelijke gevel wordt een 3 dB strengere eis gesteld. Daar staat tegenover dat openingen in een niet-geluidgevoelige gevel mogelijk zijn, mits zij met een bouwkundige constructie worden afgeschermd. De afscherming moet ervoor zorgen dat de geluidbelasting op de opening niet hoger is dan de grenswaarde.
Een niet-geluidgevoelige gevel is een gevel die aan de volgende eisen voldoet (art. 5.78y Bkl). Aan een niet-geluidgevoelige gevel moeten bouwkundige maatregelen kunnen worden getroffen die:

- bestaan uit een uitwendige scheidingsconstructie die geen te openen delen bevat anders dan als onderdeel van een gemeenschappelijke doorgang; of
- borgen dat het geluid op de te openen delen in de uitwendige scheidingsconstructie die direct grenzen aan een verblijfsgebied, niet hoger is dan de grenswaarde.

In het omgevingsplan moet worden vastgelegd dat een bepaalde gevel van een geluidgevoelig gebouw een niet-geluidgevoelige gevel met bouwkundige maatregelen is (art. 5.78y lid 2 Bkl).

4.9 Niet-geluidgevoelige en geluidluwe gevels

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – geluidluwe gevel

Het begrip 'geluidluwe gevel' komt in het Bkl terug (art. 5.78ab). Een geluidluwe gevel is een gevel die ten opzichte van andere gevels van een geluidgevoelig gebouw relatief weinig wordt belast door geluid. Bij een afwijking van de grenswaarde van het Bkl moet het belang van het beschermen van de gezondheid door een geluidluwe gevel worden betrokken (art. 5.78ab Bkl). Het Bkl geeft geen geluidwaarde voor het maximale geluid op een geluidluwe gevel. Ook is niet vastgelegd wat het minimale verschil moet zijn tussen de hoogst en laagst belaste gevel. Dat geeft gemeenten ruimte voor bestuurlijke afweging en om hun eventueel al geldende geluidbeleid te kunnen voortzetten. De Omgevingswet spreekt van ‘het belang van het beschermen van de gezondheid door een geluidluwe gevel’ bij het toelaten van geluidgevoelige gebouwen. Boven de standaardwaarde moet het bestuursorgaan dit belang ‘betrekken bij’ de afweging (art. 5.78ab en 5.78u Bkl). Boven de grenswaarde moet het bevoegd gezag ‘rekening houden met’ dit belang (art. 5.78ab en 5.78v t/m 5.78aa Bkl). De term ‘rekening houden met’ houdt in dat het belang hiervan expliciet moet worden afgewogen tegen andere belangen.[15]

Veel gemeenten hebben in hun bestaande hogere waarde beleid in bepaalde situaties al de verplichting tot het realiseren van een geluidluwe gevel en/of geluidluwe buitenruimte opgenomen. Deze verplichting uit het bestaande beleid, inclusief de voorwaarden waaronder deze moet worden toegepast, kan worden overgenomen in het omgevingsplan.

Ook kan in het Omgevingsplan nader worden gedefinieerd wat de geluidbelasting mag zijn op een geluidluwe gevel. Gaat het om het geluid vanwege één bronsoort of gaat het om de gecumuleerde geluidbelasting? [16]

[15] Aanvullingsbesluit – Nota van toelichting algemeen deel, p. 75 e.v.

[16] Zie bijvoorbeeld de omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant.

4.10 Luchtverkeerslawaai

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – luchtverkeerslawaai
Bij vliegvelden kan onderscheid wordt gemaakt tussen geluid vanwege 'vliegverkeer' en zogenaamd 'grondgebonden geluid'. Dat laatste kennen we als industrielawaai. Er zijn vliegvelden met een geluidzone van een industrieterrein (waarvoor later dus gpp's moeten worden vastgesteld). Het Bkl bevat nog geen specifieke instructieregels voor luchtverkeerslawaai maar er is wel ruimte voor gereserveerd (in paragraaf 5.1.4.3 Geluid rond luchthavens).

Toch speelt geluid rond luchthavens ook nu al een rol in het Bkl. In het Bkl is aangegeven dat bij het vaststellen van geluidproductieplafonds voor rijkswegen, spoorwegen en industrieterreinen de aanvaardbaarheid van het gecumuleerd geluid moet worden beoordeeld (art 3.38 Bkl) . Hierbij wordt, indien van toepassing, het geluid vanwege wegverkeer, railverkeer en industrielawaai betrokken, maar in bepaalde gevallen ook het geluid door luchtvaart. De nieuwe geluidgevoelige gebouwen moeten dan wel binnen de 48 L_{den}- of 20 Ke-contour zijn gelegen.

4.11 Aanvaardbaarheid van gecumuleerd geluid

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – aanvaardbaarheid van gecumuleerd geluid
Bij het vaststellen van een geluidproductieplafond (art.3.38 Bkl), het toelaten van een nieuwe geluidgevoelige bestemming waarvoor de standaardwaarde wordt overschreden (art 5.78ac Bkl) en het wijzigen van een weg zonder geluidproductieplafond (art 5.78p Bkl) moet de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid worden bepaald (zie ook vorige aandachtspunt). De gecumuleerde geluidbelasting is het totaal aan geluid afkomstig van wegen, spoorwegen, industrieterreinen, windturbines, schietbanen en luchtvaart. Het geluid van deze bronnen wordt eerst omgerekend naar een waarde die overeenkomt met een gelijke hinder voor wegverkeer. Vervolgens wordt het geluid van alle bronnen bij elkaar opgeteld.
De omrekeningsformules zijn in de Omgevingsregeling opgenomen (art. 3.25). De hinderlijkheid van bijvoorbeeld 54 L_{den} voor industrie en 46 L_{den} voor railverkeer komt overeen met 52 L_{den} voor wegverkeer.
Voor luchtvaart is er een overgangsregeling, waarbij de eerste tijd de bestaande omrekeningsformule afkomstig uit het Reken en Meetvoorschrift Geluid 2012 wordt gebruikt.

Het is aan het bevoegd gezag om de aanvaardbaarheid te beoordelen. Dat kan bijvoorbeeld aan de hand van de 'methode Miedema' of op basis van de GES (gezondheidseffectenscreening). In de internet consultatie versie van de Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet was echter de volgende tabel opgenomen:

Gecumuleerde geluid in L_{cum}	Kwalificatie
≤ 45	Zeer goed
46 – 50	Goed
51 – 55	Redelijk
56 – 60	Matig
61 – 65	Tamelijk slecht
66 – 70	Slecht
≥ 71	Zeer slecht

4.12 Wijziging van wegen

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – wijziging van wegen
Reconstructies vormen nu een aparte afdeling in de Wgh (afdeling 4). Door de nieuwe systematiek van basisgeluidemissie vervalt de huidige reconstructie beoordeling. Ook het woord 'reconstructie' vervalt en wordt vervangen door 'wijziging'. Er is straks natuurlijk sprake van monitoring en er moeten aanpassingen worden overwogen bij een toename van geluid. 0,4 L_{den} zal niet als een toename worden gezien; 0,5 wel.

Bij een reconstructie in de zin van de Wgh heb je te maken met het zogenaamde 2 dB-criterium: 1,5 dB is na afronding 2 dB. Bij een toename van 1,49 dB is er nu dus geen sprake van een reconstructie in de zin van de Wgh en bij 1,50 dB wel. Het gaat hierbij uiteraard om geluidgevelbelastingen boven de voorkeursgrenswaarde.

Door de introductie onder de Ow van 0,5 dB toename als toetscriterium bij wijzigingen aan de weg, wordt het stand-still principe beoogd. Dat lijkt een aanscherping van de huidige wet; echter de nuance zit daarin dat onder de Ow niet een eerdere hogere waarde als referentie wordt gekozen, maar de heersende waarde. Overigens gaat ook het systeem van de basisgeluidemissie (bge) uit van het stand-still principe.

4.13 Sanering geluid

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan - sanering geluid door infrastructuur gemeente, waterschap en provincie
Het beleid van de overheid is (zowel onder de Wgh als straks onder de Ow) erop gericht om het ontstaan van geluidhinder zoveel mogelijk te voorkomen, maar ook om geluidhindersituaties die al langer bestaan aan te pakken. Dit laatste staat bekend als de sanering verkeerslawaai.

Toen in de jaren '80 de Wgh van kracht werd, bestonden er al situaties waarvoor sprake was van een te hoge geluidbelasting. Voor deze gevallen is in de Wgh een saneringsplicht opgenomen. De sanering kan bestaan uit maatregelen aan de bron (bijvoorbeeld verkeersmaatregelen of een stiller wegdek), in de overdracht (schermen of wallen) of aan de woning (gevelisolatie). Voor woningen die

langs rijkswegen en rijksspoorwegen liggen zijn Rijkswaterstaat en Prorail verantwoordelijk. Voor woningen langs gemeentelijke en provinciale wegen ligt het initiatief voor sanering bij gemeenten.

Gemeenten kregen voorheen via het Investeringsfonds Stedelijke Vernieuwing (ISV) een bijdrage voor de sanering van woningen op de zogenoemde A-lijst (woningen met geluidbelasting van meer dan 65 dB(A)). Voor alle andere saneringswoningen, zoals bijvoorbeeld de B-lijst en de lijst van de Eindmelding (woningen met geluidbelasting vanaf 60 dB(A)), kunnen gemeenten projectsubsidie aanvragen bij het Ministerie van IenW via de 'Subsidieregeling sanering verkeerslawaai'.

Op het moment dat de Omgevingswet van kracht wordt, wordt ook een nieuwe bijdrageregeling voor de sanering van verkeerslawaai onder de Omgevingswet van kracht. De nieuwe regeling komt in plaats van de bestaande 'Subsidieregeling sanering verkeerslawaai'. De bestaande 'Subsidieregeling sanering verkeerslawaai' blijft echter van toepassing op alle saneringsprojecten waarvoor al voor inwerkingtreding van de Ow een projectsubsidie is verleend.

De nieuwe bijdrageregeling bevat nieuwe regels voor het verkrijgen van een rijksbijdrage voor sanering verkeerslawaai onder de Ow. De bijdrage is bestemd voor gemeenten, provincies en waterschappen en voor omgevingsdiensten die daarvoor gemandateerd zijn.

De belangrijkste wijzigingen/toevoegingen in de nieuwe bijdrageregeling zijn als volgt:

- de sanering onder de Ow betreft geluidgevoelige gebouwen met een hogere geluidbelasting dan de saneringsdrempels, respectievelijk 65 dB voor provinciale wegen buiten de bebouwde kom en 70 dB voor de overige situaties.
- de zogenaamde vrijwillige sanering. Dat betreft woningen die zijn aangemeld als sanering onder de Wet geluidhinder, met een geluidbelasting van maximaal 5 dB onder de saneringgrens, die nog niet eerder zijn gesaneerd. Deze woningen komen onder de nieuwe regeling ook in aanmerking maar dan voor een gedeeltelijke bijdrage.

Geluid door activiteiten

Geluid door activiteiten in nieuw deel omgevingsplan en bruidsschat

Inhoud 'Geluid door activiteiten' in nieuw deel omgevingsplan en bruidsschat

Hoofdstuk 1 Inleiding en samenvatting ... 3
Hoofdstuk 2 Welke instructieregels voor het omgevingsplan geeft het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) voor het thema 'Geluid door activiteiten'? ... 7
2.1 Instructieregels voor toepassingsbereik, geluidgevoelig gebouw en begrenzing activiteit ... 7
2.2 Instructieregels voor geluidwaarden en activiteiten ... 10
2.3 Instructieregels voor standaardwaarden, grenswaarden en flexibiliteit ... 11
2.4 Instructieregels voor windturbines en schietbanen ... 16
Hoofdstuk 3 Welke instructieregels voor het omgevingsplan geeft de omgevingsverordening voor het thema 'Geluid door activiteiten'? ... 17
3.1 Omgevingsverordening provincie Zuid-Holland ... 17
3.2 Omgevingsverordening provincie Noord-Brabant ... 18
Hoofdstuk 4 Welke regels geeft de bruidsschat voor het thema 'Geluid door activiteiten' en wat zijn de aandachtspunten voor het nieuwe deel van het omgevingsplan? ... 20
4.1 Toepassingsbereik ... 20
4.2 'Geprojecteerd' gebouw ... 22
4.3 Directe en indirecte hinder en begrenzing activiteit ... 23
4.4 Geluidwaarden en activiteiten ... 25
4.5 Uitgezonderde geluidbronnen ... 29
4.6 Geluidwaarden op geluidgevoelige gebouwen, piekgeluiden en bedrijventerreinen ... 30
4.7 Tankstations ... 34
4.8 Agrarische activiteiten ... 35
4.9 Glastuinbouwbedrijven binnen een glastuinbouwgebied en stomen van grond ... 38
4.10 Windturbines en windparken ... 41
4.11 Civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen ... 41
4.12 Gebiedsgericht geluidbeleid ... 42
4.13 Horeca en festiviteiten ... 43
4.14 Overgangsrecht ... 44

Hoofdstuk 1
Inleiding en samenvatting

Een omgevingsplan kan flexibeler worden ingericht dan een bestemmingsplan. Hierdoor wordt meer ruimte gemaakt voor initiatieven, kunnen onderzoekslasten omlaag en kan er veel tijdwinst worden behaald. Specifiek voor het thema geluid is het grote voordeel van een omgevingsplan dat alle “spelregels” in één document bij elkaar staan. Hierdoor hoeft niet meer in milieuwet- en regelgeving, bestemmingsplannen en lokale verordeningen te worden gezocht om erachter te komen welke geluidregels op een locatie gelden. Complexe vraagstukken zoals bijvoorbeeld klimaatverandering en het tekort aan passende woonruimte, kunnen op deze wijze effectiever worden aangepakt. Ga dus snel aan de slag met het omgevingsplan!

Niet ieder gebied binnen een gemeente is hetzelfde, verre daarvan zelfs. De gewenste bescherming van bestaande kwaliteiten en de ruimte die men voor nieuwe ontwikkelingen wil bieden, is dan ook gebiedsspecifiek. Daarom is het goed om een belangrijk thema als ‘geluid door activiteiten’ zoveel mogelijk gebiedsgericht in het omgevingsplan vast te leggen. Voor de indeling in gebieden kan mogelijk worden aangesloten op de eerder opgestelde omgevingsvisie. Deze visie is weliswaar vormvrij, maar heeft doorgaans een gebiedsgericht karakter.

Na inwerkingtreding van de Omgevingswet regelt de gemeente de bescherming tegen geluid door activiteiten in het omgevingsplan. De regels over geluid uit het Activiteitenbesluit milieubeheer (verder: Abm) vervallen en de gemeente moet zelf afwegen of een bepaald geluidniveau acceptabel is en hiervoor in het nieuwe omgevingsplan normen opnemen. Hierbij gelden de eisen en randvoorwaarden uit zowel de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving (verder: Bkl) als de provinciale omgevingsverordening. Daarnaast moet de gemeente overwegen welke regels uit de bruidsschat (tijdelijke deel omgevingsplan) overgenomen moeten worden in het (nieuwe deel van het) omgevingsplan.

Bescherming tegen geluid door activiteiten

Een grote fundamentele verandering is dat geluidgevoelige gebouwen onder de Omgevingswet worden beschermd tegen geluid door activiteiten in plaats van tegen geluid door inrichtingen. Een inrichting is geografisch begrensd zodat het duidelijk is welke activiteiten binnen en buiten een inrichting plaatsvinden. In de toekomstige situatie is dit minder duidelijk. Voor het bepalen van de

geluidniveaus vanwege directe en indirecte hinder (verkeer van personen en goederen van en naar een bedrijf) is het van belang dat je weet waar de grens ligt tussen beide. Hiervoor gelden immers verschillende toetsingskaders. Door het ontbreken van een duidelijk definitie van het begrip 'locatie van een activiteit' zullen er discussies ontstaan. Het is goed dat de gemeente zich hiervan bewust is. Het kan in sommige situaties verstandig zijn om de informatieplicht uit de bruidsschat om te zetten in een meldplicht waarbij een situatieschets, met daarop de begrenzing van de activiteit(en), en een akoestisch onderzoek onderdeel uitmaken van de indieningsvereisten. Bij een meldplicht mag je niet beginnen met de activiteit als je de informatie niet hebt aangeleverd en kan dus ook op de start van de activiteit worden gehandhaafd (stilleggen). Ook kan de gemeente in het nieuwe deel van het omgevingsplan eenvoudige basisregels voor geluid opnemen. Zoals bijvoorbeeld de verplichting om ramen en deuren gesloten te houden tijdens inpandige geluidproducerende activiteiten.

Overigens geldt de bescherming tegen geluid voor zowel bestaande als 'geprojecteerde' (nog te realiseren) geluidgevoelige objecten. Nu wordt er alleen in het ruimtelijk spoor van de maximaal planologische mogelijkheden uitgegaan en worden in het Abm alleen bestaande woningen beschermd. Onder de Omgevingswet gaat dit ook voor het milieu spoor gelden en sluiten beide sporen dus beter op elkaar aan.

Hoe zit de systematiek van geluid in het Bkl in elkaar?

In de instructieregels van het Bkl staan standaard- en grenswaarden. De standaardwaarden gelden voor geluid op een gevel van een geluidgevoelig gebouw. De grenswaarden gelden voor geluid in een geluidgevoelige ruimte. Het Bkl maakt bij de toetsing van de maximale geluidniveaus (verder: piekgeluiden), zowel bij de standaard- als de grenswaarden, vervolgens nog onderscheid tussen 'aandrijfgeluid van transportmiddelen' en 'andere piekgeluiden'. Het valt hierbij allereerst op dat deze standaard- en grenswaarden voor piekgeluiden in de avond- en nachtperiode afwijken van de huidige geluidnormen. Anderzijds valt het op dat er geen geluidnorm is opgenomen voor piekgeluiden in de dagperiode. Onder de Omgevingswet bestaat er dus geen instructie of verplichting voor de gemeente om geluidwaarden in het omgevingsplan op te nemen voor piekgeluiden in de dagperiode (bijvoorbeeld door laden en lossen).

Agrarische bedrijven

Zoals gezegd moet er bij de transitie naar het (nieuwe deel van) het omgevingsplan worden voldaan aan het Bkl. Met name voor agrarische bedrijven verandert er hierdoor veel. Activiteiten die tussen 06.00 en 07.00 uur waren toegestaan (en daarmee vielen onder de vroege dagperiode), dienen onder het nieuwe regime te worden getoetst aan de geluidnormen van de nachtperiode (in deze periode gelden de strengste geluidnormen). Daarnaast worden nu alleen de vast opgestelde installaties en toestellen getoetst aan de geluidregels, terwijl straks alle voertuigbewegingen (zelfs landbouwmachines op het land!) moeten worden getoetst. Voor de agrarische bedrijven is het daarom verstandig om eerst steekproefsgewijs de mogelijkheden en eventuele knelpunten in beeld te brengen voordat begonnen wordt met het opstellen van geluidbeleid en de regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan.

Overigens is er ook bij glastuinbouwbedrijven en tankstations nu nog sprake van afwijkende etmaalperioden. Het Bkl kent ook in deze gevallen geen mogelijkheid om de voorgeschreven indeling in drie standaard etmaalperioden aan te passen. Het is daarom aan te raden om bij het opstellen van een nieuw omgevingsplan allereerst te inventariseren of voornoemde bedrijvigheid binnen de gemeentegrenzen is gelegen of in de toekomst is te verwachten. Indien dit het geval is, adviseren we ook hier om steekproefsgewijs te onderzoeken of er kan worden voldaan aan de waarden uit het Bkl. Bij eventuele knelpunten kan er vervolgens worden overwogen om afwijkende waarden vast te stellen.

Ook is het mogelijk om voor een deel van de activiteiten geen geluidwaarden vast te stellen of in plaats van waarden andere regels in het omgevingsplan op te nemen. Meer weten? Kijk dan in hoofdstuk 4 van deze handreiking.

Horeca

In het nieuwe deel van het omgevingsplan zal ook aan het onderwerp horeca de nodige aandacht moeten worden besteed. Gemeenten willen enerzijds graag een levendig centrum hebben met een aantrekkelijk aanbod van horecagelegenheden inclusief de bijbehorende terrassen en evenementen. Anderzijds heeft de gemeente de plicht om omwonenden te beschermen tegen te veel geluid. De Omgevingswet biedt kansen om goed met dit dilemma om te gaan, maar alleen wanneer de balans wordt gevonden tussen alle aspecten die met horeca te maken hebben. In het Bkl staat bijvoorbeeld dat menselijk stemgeluid niet mag worden getoetst (tenzij het vermengd is met muziekgeluid). Hiervan kan niet worden afgeweken. Dit geldt dus ook voor het stemgeluid van bezoekers aan een terras. Wel is de aanvaardbaarheidseis van toepassing. In het omgevingsplan zal daarom goed moeten worden gekeken waar terrassen gewenst zijn en waar niet en of het bijvoorbeeld gewenst is om het aantal gelijktijdige bezoekers en/of de openingstijden te reguleren. Deze regels zullen vooral voor binnenterreinen nodig zijn om teveel overlast voor omwonenden te voorkomen. Het thema stemgeluid speelt overigens ook bij schoolpleinen, speelterreinen bij kinderdagverblijven, openlucht zwembaden en sportvelden.

Ten slotte kunnen in het omgevingsplan voor een horecaconcentratiegebied afwijkende waarden op gevels van geluidgevoelige gebouwen worden vastgesteld. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de grenswaarden in geluidgevoelige ruimten die het Bkl voorschrijft. Deze waarden kunnen namelijk niet worden verhoogd.

Gezondheid

Het thema gezondheid speelt een belangrijke rol onder de Omgevingswet. Dit blijkt onder andere ook uit de Nationale Omgevingsvisie waarbij één van de vier genoemde prioriteiten luidt ‘Sterke en gezonde steden en regio’s’. In dit kader is het goed dat de gemeente zich ervan bewust is dat de instructieregels van het Bkl in de avond- en nachtperiode aanzienlijk hogere piekgeluiden mogelijk maken op zowel een gevel van een geluidgevoelig gebouw als in een geluidgevoelige ruimte. Dit geldt met name voor het aandrijfgeluid van transportmiddelen. Deze wijziging kan extra slaapverstoring tot gevolg hebben. Gelukkig kan dit negatieve gezondheidseffect worden beperkt door in het nieuwe deel van het omgevingsplan strengere standaardwaarden en grenswaarden op te nemen dan de waarden van het Bkl.

Anderzijds zijn de grenswaarden voor piekgeluiden van een aantal activiteiten in de avondperiode aangescherpt. Er zijn activiteiten denkbaar (bijvoorbeeld een sportschool waar wel eens een halter valt en die in de bestaande situatie in de avondperiode precies aan de grenswaarde voldoet) waar deze aanpassing een knelpunt zal blijken te zijn.

Advies

Het thema 'Geluid door activiteiten' is complex. Er gelden vele instructieregels voor het opstellen van regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Wij adviseren om voor dit thema met behulp van deze handreiking een complete set omgevingsplanregels op te stellen. Wij adviseren om deze set vervolgens op te nemen in het nieuwe deel van het omgevingsplan onder gelijktijdige intrekking van de regels over dit thema in het tijdelijk deel van het omgevingsplan (bruidsschat) en eventuele verordeningen (bijvoorbeeld de APV).

Leeswijzer

In deze handreiking worden de belangrijkste zaken onder de aandacht gebracht.[1] De instructieregels van het Bkl en de omgevingsverordeningen van de provincies Noord-Brabant en Zuid-Holland worden in respectievelijk hoofdstuk 2 en 3 van deze handreiking uitgebreid beschreven. Ten slotte wordt in hoofdstuk 4 nader ingegaan op de regels van de bruidsschat met bijbehorend 27 aandachtspunten voor het opstellen van regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan.

Samenvattend gaan de aandachtspunten over de volgende onderwerpen:

- het toepassingsbereik van de geluidregels
- standaardwaarden, grenswaarden en afwijkingsmogelijkheden
- uitgezonderde geluidbronnen, cumulatie en aanvaardbaarheid
- tijdelijke en 'geprojecteerde' geluidgevoelige gebouwen
- de begrenzing van een activiteit
- geluidonderzoek, informatie- en meldplicht
- (voormalige) bedrijfswoningen
- piekgeluiden, laden en lossen en bedrijventerreinen
- tankstations, agrarische activiteiten, windturbines, horeca en festiviteiten
- gebiedsgericht geluidbeleid

Veel succes met het opstellen van regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan!

[1] Voor de Omgevingswet en besluiten en regelingen onder de Ow is uitgegaan van de geconsolideerde versies zoals gepubliceerd op de website van het IPLO per 29 maart 2022.

Hoofdstuk 2
Welke instructieregels voor het omgevingsplan geeft het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) voor het thema 'Geluid door activiteiten'?

2.1 Instructieregels voor toepassingsbereik, geluidgevoelig gebouw en begrenzing activiteit

Waar staat het thema 'Geluid door activiteiten' in het Bkl?
In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan regels voor het Rijk en de decentrale overheden. Met betrekking tot Geluid geeft het Bkl op verschillende plaatsen regels. Voor het thema 'Geluid door activiteiten' geeft het Bkl instructieregels voor het omgevingsplan. In hoofdstuk 5 van het Bkl staan de regels voor omgevingsplannen. Hieronder vallen de 'Instructieregels met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties' (afdeling 5.1 Bkl). Er zijn instructieregels met als doel het 'Beschermen van de gezondheid en het milieu' (paragraaf 5.1.4), waaronder instructieregels met als doel de bescherming tegen geluid. Hieronder vallen de instructieregels voor het thema 'Geluid door activiteiten' (paragraaf 5.1.4.2).

Wat is het systeem van het Bkl voor het thema 'Geluid door activiteiten'?
Het primaire doel van de instructieregels van het Bkl is het beschermen van de gezondheid door het stellen van eisen aan het geluid op en rond woningen, waar mensen langdurig verblijven en slapen. Het systeem van het Bkl werkt als volgt. Geluidnormen gelden voor geluidgevoelige gebouwen. De functie van een gebouw bepaalt of het gebouw geluidgevoelig is. Geluidgevoelige gebouwen zijn bijvoorbeeld woningen, scholen en zorginstellingen. Het omgevingsplan moet erin voorzien dat het geluid door een activiteit op een geluidgevoelig gebouw aanvaardbaar is.

Geluidwaarden worden in het Bkl uitgedrukt in standaardwaarden of grenswaarden. Een standaardwaarde is een geaccepteerd vertrekpunt (geluidniveau) waarvan gemotiveerd kan worden afgeweken. Als aan de standaardwaarde is voldaan, is geen nadere afweging of besluitvorming nodig. Een grenswaarde is een harde grens, waarvan alleen bij uitzondering en alleen in aangegeven gevallen (zoals bij zwaarwegende belangen) kan worden afgeweken. Indien wordt voldaan aan de in het Bkl gegeven standaardwaarden, wordt voldaan aan de aanvaardbaarheidseis. Een gemeente kan

meer geluid per activiteit toelaten of juist minder als dat nodig is in verband met cumulatieve geluideffecten of omdat een rustige omgeving wordt nagestreefd.

Het Bkl gaat uit van de definities en het systeem van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Deze handreiking licht onderdelen van het Bal en het Bkl toe waar dat relevant is, zoals bijvoorbeeld het begrip milieubelastende activiteit (mba).

Wat is het toepassingsbereik?

In het Bkl begint iedere afdeling met het zogenaamde 'toepassingsbereik' van de regels uit die paragraaf. Onder het toepassingsbereik staat vermeld voor welke situaties of doelen de regels van de betreffende afdeling gelden. In afdeling 5.1 van het Bkl staan de instructieregels voor het opstellen van omgevingsplannen, met als toepassingsbereik (doel) het opstellen van regels die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (art. 5.1 Bkl jo. art. 4.2 Ow). Het omgevingsplan moet dus regels bevatten die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Het Bkl bevat specifieke instructieregels voor regels in het omgevingsplan over geluid door activiteiten. Het toepassingsbereik van deze instructieregels bestaat uit activiteiten die geluid veroorzaken op legale[2] geluidgevoelige gebouwen (art. 5.55 lid 1 Bkl).

Wat is van het toepassingsbereik uitgesloten?

Bepaalde situaties zijn van dit toepassingsbereik uitgesloten. Dit komt doordat er bijvoorbeeld andere regelgeving op van toepassing is, of omdat er voor die situatie geen geluidregels gelden. De van het toepassingsbereik uitgesloten situaties zijn (art. 5.55 lid 2 Bkl):

a. Geluidgevoelige gebouwen op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld. (Want er geldt andere regelgeving).
b. Geluid op niet-geluidgevoelige gevels. (Want er gelden geen geluidregels).
c. Geluidgevoelige gebouwen die voor minder dan 10 jaar zijn toegelaten. (Want er gelden geen geluidregels).
d. Geluid door activiteiten op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld. Dit met uitzondering van windturbines, windparken, civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen, want die zijn apart geregeld (onder de naam specifieke activiteiten). (Want er geldt andere regelgeving voor d t/m f).
e. Geluid door spoorvoertuigen op spoorweg emplacementen die onderdeel zijn van een hoofdspoorweg of van een bij provinciale omgevingsverordening aangewezen lokale spoorweg.
f. Geluid door doorgaand verkeer op wegen, vaarwegen en spoorwegen.

Wat is een geluidgevoelig gebouw en ruimte?

Een geluidgevoelig gebouw is een gebouw met een functie als woning of onderwijs, gezondheidszorg (met bedgebied) of kinderopvang (met bedgebied). Een gebouw met een dergelijke functie dat nog niet is gebouwd, maar wel is gepland (geprojecteerd) volgens het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, is voor de toepassing van de regels ook een geluidgevoelig gebouw (art. 3.21 Bkl).[3]
Een geluidgevoelige ruimte is een verblijfsruimte in een geluidgevoelig gebouw (art. 3.22 Bkl). Een woonschip of woonwagen is volgens het Bkl een geluidgevoelig gebouw (art. 3.21 lid 2), maar een

[2] Legale gebouwen: gebouwen die zijn toegelaten op basis van het (tijdelijk deel) omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.
[3] Hier wijkt het Bkl dus af van de huidige wetgeving. In het Activiteitenbesluit worden alleen bestaande gevoelige gebouwen beschermd en niet de geprojecteerde gevoelige gebouwen.

ruimte in een woonschip is geen geluidgevoelige ruimte (art. 3.22 lid 2 Bkl). Deze definitie van een geluidgevoelig gebouw en ruimte geldt voor het hele Bkl.

Milieubelastende activiteit (mba)

Onder de Ow hebben we het niet meer over 'inrichtingen', maar over 'milieubelastende activiteiten'. Een milieubelastende activiteit is een activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken, niet zijnde een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringstechnisch werk of een wateronttrekkingsactiviteit (definitie in bijlage bij Ow).
In het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties moeten in het omgevingsplan regels worden opgenomen voor milieubelastende activiteiten (mba). Hierbij is het belangrijk om te weten wat er wel en niet onder een mba valt, dus de 'begrenzing van de mba'. Immers de geluidregels gelden alleen voor de mba.
In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) staan in hoofdstuk 3 alle milieubelastende activiteiten beschreven waarop het Bal van toepassing is. In hoofdstuk 3 Bal wordt steeds de kernactiviteit van een mba beschreven. Bijvoorbeeld voor de grafische industrie (par. 3.4.10) staat in het eerste artikel dat de mba is het bedrukken van materialen met zeefdruk, vellenoffset, rotatieoffset, illustratiediepdruk of flexografie. Dit is de kernactiviteit. Onder de mba grafische industrie kunnen naast de kernactiviteit ook functioneel ondersteunende activiteiten vallen. Bijvoorbeeld een administratiekantoor, een kantine en een showroom. Functioneel ondersteunende activiteiten zijn activiteiten die nodig zijn voor een goede werkzaamheid van de kernactiviteit.

Bij de 'begrenzing van een mba' gebruikt het Bal twee soorten begrenzingen:

- de functionele begrenzing: de verschillende activiteiten die (functioneel) onder één mba vallen;
- de fysieke begrenzing: de fysieke begrenzing van de locatie van een mba.

In de instructieregels van het Bkl wordt het systeem van het Bal gevolgd voor het bepalen van de functionele begrenzing van een mba.

Voor een aantal sectoren is in het Bal opgenomen dat bij het uitvoeren van verschillende activiteiten informatie moet worden aangeleverd over de (fysieke) begrenzing van de locatie van de mba. Het gaat hierbij om activiteiten binnen de volgende sectoren: complexe bedrijven, afvalbeheer (art.3.155 Bal), agrarische sector (art. 3.204 Bal), dienstverlening, onderwijs en zorg (art. 3.231 Bal), nutssector en industrie (art. 3.96 Bal), sport en recreatie (artikel 3.307), transport, logistiek en de ondersteuning daarvan (art. 3.267 Bal).

Begrenzing conform Bal voor activiteiten die vallen onder het Bal

Bij de toepassing van de geluidregels uit het omgevingsplan op activiteiten geldt dezelfde begrenzing van een activiteit (bedrijf) als in het Bal. Omdat het systeem van het Bal wordt gevolgd, kan het zo zijn dat geluid door meerdere activiteiten gezien moet worden als geluid door één activiteit (art. 5.58 sub a Bkl) omdat deze onder dezelfde mba van hoofdstuk 3 Bal vallen. Er kan dan door meerdere activiteiten binnen één bedrijf, zoals genoemd in hoofdstuk 3 van het Bal, geluid worden geproduceerd. De aansluiting bij het Bal kan betekenen dat een bepaalde activiteit meerdere geluidproducerende activiteiten omvat die worden verricht op dezelfde locatie en die de betreffende activiteit functioneel ondersteunen. Een voorbeeld hiervan is een grafisch bedrijf waarbij zowel het gebruik van de grafische machines als het schoonmaken van de grafische machines geluid produceert.

Begrenzing van activiteiten die niet vallen onder het Bal

Voor activiteiten die niet staan beschreven in hoofdstuk 3 van het Bal geldt een regeling die parallel is aan het Bal (art. 5.58 sub b Bkl). Meerdere activiteiten die op dezelfde locatie worden verricht en die rechtstreeks met elkaar samenhangen en met elkaar in technisch verband staan of elkaar functioneel ondersteunen, vormen samen een activiteit. Ook activiteiten die niet op het terrein van een bedrijf plaatsvinden, maar in de onmiddellijke nabijheid daarvan, kunnen onderdeel zijn van een dergelijke activiteit. Een voorbeeld hiervan zijn laad- en losactiviteiten die op de openbare weg of aan een kade worden uitgevoerd[4]. Het begrip 'technisch verband' is overigens niet gedefinieerd in het Bkl.

2.2 Instructieregels voor geluidwaarden en activiteiten

Waar gelden de geluidwaarden?

In het omgevingsplan moet staan dat de waarden voor het geluid door een activiteit op een (in het omgevingsplan opgenomen) geluidgevoelig gebouw gelden (art. 5.60 Bkl):

- op een geluidgevoelig gebouw: op de gevel;
- bij een woonschip of woonwagen: op de begrenzing van de locatie voor het plaatsen van dat woonschip of die woonwagen;
- bij een geluidgevoelige ruimte: in die ruimte.

De geluidwaarden gelden dus zowel voor een bestaand fysiek gebouw als voor een in het omgevingsplan opgenomen gebouw dat nog niet is gebouwd. In het huidige recht noemen we dit een 'geprojecteerd' gebouw.

Bedrijfswoning uitzonderen van geluidnormen

Als een omgevingsplan waarden bevat over het geluid door een activiteit, dan moet het omgevingsplan daarbij de volgende vermelding doen. Namelijk de vermelding dat die waarden niet van toepassing zijn op het geluid door die activiteit op een geluidgevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met die activiteit (bedrijfswoning) (art. 5.61 Bkl).

Voormalige bedrijfswoning uitzonderen van geluidnormen

Als een omgevingsplan waarden bevat over het geluid door activiteiten verricht door een agrarisch bedrijf, op een bedrijventerrein of in de horecasector, dan kan het omgevingsplan daarbij de volgende vermelding doen. Namelijk de vermelding dat die waarden niet van toepassing zijn op het geluid door die activiteit op een voormalige bedrijfswoning (art. 5.62 Bkl).

Activiteiten, twee groepen

Het Bkl splitst activiteiten op in twee groepen: 'activiteiten anders dan specifieke activiteiten' en 'specifieke activiteiten'. De specifieke activiteiten zijn: windturbines, windparken, civiele en militaire buitenschietbanen (par. 5.1.4.2.3 Bkl). Voor deze specifieke activiteiten staan aparte geluidregels in het Bkl. Hieronder bespreken we eerst de geluidregels van het Bkl voor 'activiteiten, anders dan specifieke activiteiten' (par. 5.1.4.2.2 Bkl). Voor het gemak noemen we deze groep simpelweg 'activiteiten'.

Van de activiteiten zijn, voor de toepassing van de geluidregels, een aantal activiteiten uitgezonderd. Dat wil zeggen dat deze activiteiten buiten het toepassingsbereik van de geluidregels vallen (art. 5.63 Bkl).

[4] Nota van toelichting Bkl, pagina 712.

- de geluidregels gelden niet voor activiteiten die worden verricht op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarde zijn vastgesteld. Voor deze activiteiten gelden aparte regels;
- de geluidregels gelden niet voor activiteiten die in hoofdzaak in een openbare ruimte worden verricht (bijvoorbeeld het ophalen van huisvuil, gebruik van bladblazers in de openbare ruimte);
- de geluidregels gelden niet voor geluid dat niet representatief is voor een activiteit.

Hoe gaat het Bkl om met evenementen?
De geluidregels van het Bkl gelden voor evenementen, met een aantal uitzonderingen.

De geluidregels gelden wel voor:
- evenementen die plaatsvinden op een locatie voor evenementen;
- evenementen die een festiviteit zijn.

De geluidregels gelden niet voor:[5]
- evenementen die niet plaatsvinden op een locatie voor evenementen;
- evenementen die geen festiviteit zijn.

Met festiviteit worden de incidentele en collectieve dagen (festiviteitenregeling) bedoeld zoals die nu zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer (art. 2.21, de ’12-dagenregeling’) en in veel APV’s (artikel 5.68 Bkl).

Hoe wordt het geluidniveau bepaald?
Het geluidniveau moet worden bepaald op grond van de rekenregelsvan de Omgevingsregeling.[6] (art. 5.59 lid 3 Bkl). Bij de bepaling van het geluidniveau moeten bepaalde geluidbronnen buiten beschouwing worden gelaten. Dit zijn geluid door inzet van hulpdiensten en publieke diensten (ambulance, brandweerauto, strooiwagen etc.) en onversterkt menselijk stemgeluid (tenzij het muziekgeluid is of daarmee vermengd) (art. 5.73 Bkl).

2.3 Instructieregels voor standaardwaarden, grenswaarden en flexibiliteit

Standaardwaarden en grenswaarden
Een omgevingsplan moet standaardwaarden bevatten voor het toelaatbare geluid door een activiteit op een geluidgevoelig gebouw en grenswaarden voor het toelaatbare geluid in geluidgevoelige ruimten. Een standaardwaarde is een geaccepteerd vertrekpunt (niveau) waarvan gemotiveerd kan worden afgeweken. Als aan de standaardwaarde is voldaan, is geen nadere afweging of besluitvorming nodig. Een grenswaarde is een harde grens, waarvan alleen bij uitzondering en alleen in aangegeven gevallen (zoals bij zwaarwegende belangen) kan worden afgeweken. De standaard- en grenswaarden die het Bkl geeft voor het omgevingsplan staan hieronder vermeld (art. 5.65 Bkl lid 1, tabel 5.65.1 en tabel 5.65.2).

[5] Vermoedelijk is dit zo in het Bkl bepaald omdat ervan uit wordt gegaan dat voor evenementen die niet plaatsvinden op een locatie voor evenementen en geen festival zijn, een set algemene regels of een omgevingsvergunningplicht zal worden opgenomen in het omgevingsplan.
[6] Bijlage IVh van de Omgevingsregeling, de Meet- en Rekenmethode Geluid Industrie.

Tabel 5.65.1 Standaardwaarde toelaatbaar geluid op een geluidgevoelig gebouw

	07.00 – 19.00 uur	19.00 – 23.00 uur	23.00 – 07.00 uur
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ als gevolg van activiteiten	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
Maximaal geluidniveau L_{Amax} veroorzaakt door aandrijfgeluid van transportmiddelen	--	70 dB(A)	70 dB(A)
Maximaal geluidniveau L_{Amax} veroorzaakt door andere piekgeluiden	--	65 dB(A)	65 dB(A)

In tabel 5.65.1 is te zien dat voor aandrijfgeluid van transportmiddelen (dit is een piekgeluid) zowel in de avond- als de nachtperiode een LAmax geldt van 70 dB(A). Voor andere piekgeluiden geldt zowel in de avond- als nachtperiode een LAmax van 65 dB(A).[7]

Tabel 5.65.2 Grenswaarde toelaatbaar geluid in geluidgevoelige ruimten binnen in- en aanpandige geluidgevoelige gebouwen

	07.00 – 19.00 uur	19.00 – 23.00 uur	23.00 – 07.00 uur
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
Maximaal geluidniveau L_{Amax} veroorzaakt door aandrijfgeluid van transportmiddelen	--	55 dB(A)	55 dB(A)
Maximaal geluidniveau L_{Amax} veroorzaakt door andere piekgeluiden	--	45 dB(A)	45 dB(A)

De standaardwaarden in het omgevingsplan mogen in bepaalde situaties verhoogd of verlaagd worden.

- op geluidgevoelige gebouwen op een bedrijventerrein kunnen de standaardwaarden in het omgevingsplan met 5 dB(A) worden verhoogd (art. 5.65 lid 2 Bkl);
- op geluidgevoelige gebouwen binnen een agrarisch gebied kunnen de standaardwaarden in het omgevingsplan met 5 dB(A) worden verlaagd (art. 5.65 lid 3 Bkl). De verlaagde standaardwaarden gelden dan ook voor niet-agrarisch activiteiten binnen het agrarisch gebied;
- voor een woonschip kunnen de standaardwaarden in het omgevingsplan in bepaalde situaties worden verhoogd (art. 5.65 lid 4 Bkl).

Standaard- en grenswaarden in het omgevingsplan

Een omgevingsplan moet, zoals gezegd, standaardwaarden en grenswaarden bevatten. De standaardwaarden gelden voor geluid op een geluidgevoelige gebouw. De grenswaarden gelden voor geluid in geluidgevoelige ruimten binnen in- en aanpandige geluidgevoelige gebouwen. Het Bkl geeft aan welke standaard- en grenswaarden dit in principe moeten zijn (art. 5.65 Bkl).

Van de standaardwaarden mag gemotiveerd worden afgeweken (art. 5.66 lid 1 Bkl). Het omgevingsplan mag namelijk, gelet op de aard of locatie van de activiteit of gelet op cumulatie, andere

[7] In het Activiteitenbesluit milieubeheer geldt dit onderscheid tussen het aandrijfgeluid van transportmiddelen en andere piekgeluiden niet. In het Abm geldt voor alle piekgeluiden een LAmax van 65 dB(A) in de avond- en 60 dB(A) in de nachtperiode.

waarden bevatten dan de standaardwaarden van Tabel 5.65.1. Andere waarden kunnen hogere of lagere waarden zijn, maar ook waarden in een andere dosismaat, bijvoorbeeld dB(C) voor laagfrequent geluid.[8] Onder de noemer 'flexibiliteit' geeft het Bkl allerlei mogelijkheden voor geluidregels in het omgevingsplan die zijn aangepast aan de lokale omstandigheden (art. 5.66 t/m 5.71 Bkl). Dit komt hieronder aan de orde.

Aanvaardbaar geluidniveau op een geluidgevoelig gebouw

Met het in het omgevingsplan opnemen van de standaardwaarden en grenswaarden van tabel 5.65.1 en tabel 5.65.2 wordt in principe voldaan aan de instructie om te voorzien in een aanvaardbaar geluidniveau op geluidgevoelige gebouwen. Echter, het kan voorkomen dat het toepassen van deze regels wel leidt tot een aanvaardbare geluidbelasting door een individuele activiteit, maar niet voldoende rekening houdt met het geluid van gezamenlijke activiteiten (cumulatie). Ook kan het voorkomen dat gelet op de specifieke aard of locatie toch een andere norm gewenst is. Het omgevingsplan kan voor deze situaties andere standaardwaarden bevatten (art. 5.66 Bkl).

Wanneer het toepassen van de standaardwaarden van het Bkl er niet toe leidt dat voldaan wordt aan een aanvaardbaar geluidniveau op een geluidgevoelig gebouw (art. 5.59 lid 1 en 2), kan de activiteit of het geluidgevoelige gebouw toch niet worden toegelaten in het (nieuwe deel van het) omgevingsplan.[9] Het omgevingsplan moet dus zo worden ingericht dat het geluid door activiteiten op geluidgevoelige gebouwen altijd aanvaardbaar is.

Hogere waarden in het omgevingsplan, dan de standaardwaarden van het Bkl

Het omgevingsplan mag hogere waarden dan de standaardwaarden van het Bkl bevatten, als deze hogere waarden de grenswaarden binnen in de geluidgevoelige ruimten (tabel 5.66 van het Bkl, zie hieronder) niet overtreffen (art. 5.66 lid 2 sub a). De grenswaarden van tabel 5.66 (waaraan bij verhoogde standaardwaarden voldaan moet worden) komen overeen met de grenswaarden van tabel 5.65 (die in het omgevingsplan opgenomen moeten worden).

Hogere waarden die via het tijdelijk deel van het omgevingsplan (dus via een bestemmingsplan of hogere waarde besluit) in het omgevingsplan terecht zijn gekomen, blijven gelden (art. 5.66 lid 2 sub b).

Tabel 5.66 Grenswaarden toelaatbaar geluid in geluidgevoelige ruimten binnen geluidgevoelige gebouwen, anders dan binnen in- en aanpandige geluidgevoelige gebouwen

	07.00 – 19.00 uur	19.00 – 23.00 uur	23.00 – 07.00 uur
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
Maximaal geluidniveau L_{Amax} veroorzaakt door aandrijfgeluid van transportmiddelen	--	55 dB(A)	55 dB(A)
Maximaal geluidniveau L_{Amax} veroorzaakt door andere piekgeluiden	--	45 dB(A)	45 dB(A)

Grenswaarden

De grenswaarden van Tabel 5.66 zijn harde instructies. Maar in de praktijk hoeven deze instructies alleen opgevolgd te worden wanneer dat praktisch mogelijk is. De grenswaarden zijn namelijk niet van toepassing als (art. 5.66 lid 3 Bkl):

[8] Toelichting Bkl stb 2018-292, p. 720.
[9] Toelichting Bkl stb 2018-292, p.717-718.

a. er zwaarwegende bezwaren van bouwkundige aard bestaan tegen het treffen van maatregelen aan de gevel die nodig zijn om voor dat gebouw te voldoen aan de grenswaarden, mits er wel andere maatregelen worden getroffen, als die mogelijk zijn;
b. de eigenaar geen medewerking verleent aan akoestisch onderzoek;
c. de eigenaar geen medewerking verleent aan het treffen van geluidwerende maatregelen. [10]

Bij de berekening of geluid voldoet aan de grenswaarden van Tabel 5.66, blijven buiten beschouwing:
a. geluid in verband met hulpdiensten (ambulance, gladheidsbestrijding etc.);
b. onversterkt menselijk stemgeluid.

Een omgevingsplan mag verhoogde standaardwaarden bevatten als:
a. de grenswaarden van Tabel 5.66 niet worden overschreden, of;
b. er voor inwerkingtreding omgevingsplan op grond van een omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift voor een activiteit een hogere waarde gold en die waarde niet hoger is dan de grenswaarde die op grond van het omgevingsplan, de omgevingsvergunning of het maatwerkvoorschrift is toegelaten.

Afwijken van de standaardwaarden van het Bkl

In het omgevingsplan kan worden opgenomen:
1. een maximaal geluidniveau voor een activiteit voor een geluidgevoelig gebouw of ruimten binnen in- of aanpandige geluidgevoelige gebouwen, tussen 7-19 uur (art. 5.67 Bkl);
2. voor welke dagen er uitzonderingen gelden in verband met in het omgevingsplan aangewezen festiviteiten of festiviteiten die op de locatie plaatsvinden waar de activiteit wordt verricht, gedurende ten hoogste 12 etmalen per jaar (art. 5.68 Bkl);
3. dat de geluidwaarden gelden op een locatie die dichter bij de activiteit is gelegen dan de in het Bkl voorgeschreven gevel, locatie of begrenzing (art. 5.60 Bkl en art. 5.69 Bkl);
4. dat voor een bepaalde activiteit geen geluidwaarden gelden, gelet op de aard of de locatie van de activiteit (art. 5.70 Bkl);
5. dat in plaats van geluidwaarden, andere regels gelden (art. 5.71 Bkl).

Het omgevingsplan moet bepalen dat activiteiten die in aanzienlijke mate lawaai kunnen maken, zoals activiteiten die gebruik maken van elektromotoren en transformatoren (o.a. windturbines en transformatorstations) zijn verboden (art. 5.78b, eerste lid, onder b en c Bkl), tenzij het omgevingsplan regels stelt die waarborgen dat het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau van het geluid op een afstand van 50 m vanaf de begrenzing van de locatie waar de activiteit wordt verricht, niet meer bedraagt dan de standaardwaarde, bedoeld in tabel 5.65.1 Bkl.

Het omgevingsplan moet bepalen dat de waarden die het omgevingsplan bevat voor het geluid door een activiteit op geluidgevoelige gebouwen of in geluidgevoelige ruimten niet van toepassing zijn op:
a. geluid in verband met hulpdiensten (ambulance, gladheidsbestrijding etc.);
b. onversterkt menselijk stemgeluid, tenzij het muziekgeluid is of daarmee vermengd.

Geluid door activiteiten op geluidgevoelige gebouwen

In een omgevingsplan moet rekening worden gehouden met het geluid door activiteiten op geluidgevoelige gebouwen (art. 5.59 lid 1 Bkl). Dit geldt voor activiteiten in het algemeen en gaat over de toedeling van functies aan locaties. Bij de toedeling van functies aan locaties moet rekening worden gehouden met het geluid door activiteiten. Het omgevingsplan moet er óók in voorzien dat het

[10] Het verlenen van medewerking door de eigenaar aan akoestisch onderzoek en het treffen van geluidwerende maatregelen was geregeld in het Besluit geluidhinder. Onder de Omgevingswet is dit geregeld in Afdeling 3.5 Bkl.

geluid door een individuele activiteit op een geluidgevoelig gebouw aanvaardbaar is (art. 5.59 lid 2 Bkl). Het geluid door een activiteit op een geluidgevoelig gebouw is in ieder geval aanvaardbaar als dit geluid voldoet aan de standaardwaarden die genoemd staan in het Bkl (art. 5.64 Bkl). Het Bkl staat toe dat van deze standaardwaarden wordt afgeweken.

De eis dat er in het omgevingsplan rekening moet worden gehouden met het geluid door activiteiten op geluidgevoelige gebouwen en de eis dat het geluid door individuele activiteiten aanvaardbaar is, gelden tegelijkertijd. Het kan voorkomen dat het geluid door een individuele activiteit aanvaardbaar is maar dat toch onvoldoende rekening is gehouden met de (cumulatieve) gevolgen van meerdere activiteiten. En andersom kan de aanvaardbaarheidseis, die op zich voor één activiteit geldt, betekenis hebben voor de toedeling van functies van meerdere activiteiten ten opzichte van elkaar en ten opzichte van geluidgevoelige gebouwen en geluidgevoelige locaties. Of het geluid op een geluidgevoelig gebouw voldoet aan de standaardwaarden van het Bkl moet bepaald worden op grond van de rekenregels uit de Omgevingsregeling[11] (art. 5.59 lid 3 Bkl).

Wanneer is het geluid door een activiteit op een geluidgevoelig gebouw aanvaardbaar?

Hoe moet de gemeente bepalen of het geluid door een activiteit op een geluidgevoelig gebouw aanvaardbaar is? Wanneer een activiteit plaatsvindt die geluid veroorzaakt of zal veroorzaken op een geluidgevoelig gebouw, moet de gemeente beoordelen of er waarden, afstanden of gebruiksregels nodig zijn om tot een aanvaardbare geluidbelasting te komen. Wat aanvaardbaar is, kan afhankelijk zijn van de specifieke plaatselijke situatie. Uit de belangenafweging tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving kan ook volgen dat het geluid van een individuele activiteit meer mag zijn dan wat in de meeste gevallen aanvaardbaar wordt geacht, maar ook die geluidbelasting moet nog aanvaardbaar zijn. Vanzelfsprekend moet de gemeenteraad beoordelen of er sprake is van een aanvaardbare geluidbelasting voordat besloten wordt om een hogere geluidbelasting toe te staan.

Hoe moet aanvaardbaarheid geborgd worden in concrete geluidregels in het omgevingsplan?

Bij de overweging of, en zo ja, welke regels in het omgevingsplan voor het geluid door een activiteit vastgesteld moeten worden, spelen onder andere de volgende aspecten een rol:

- lokaal geluidbeleid;
- het geluid ter plaatse op geluidgevoelige gebouwen;
- de aard, omvang en de waardering van het geluid dat vrijkomt bij de betreffende activiteit;
- de historie van de betreffende activiteit en het klachtenpatroon met betrekking tot geluidhinder;
- de bestaande en verwachte geluidhinder van de betreffende activiteit en;
- de kosten en baten van technische voorzieningen en gedragsregels.[12]

Stellen van regels, anders dan waarden

Hoewel menselijk stemgeluid op grond van art. 5.73 Bkl buiten beschouwing moet worden gelaten, geldt de aanvaardbaarheidseis ook voor deze geluidbron. De gemeente moet menselijk stemgeluid betrekken bij de beoordeling van de aanvaardbaarheid. Dat kan betekenen dat een gemeente moet overwegen om regels te stellen voor menselijk stemgeluid (op basis van art. 5.71 Bkl). Bijvoorbeeld door het stellen van tijdvakken waarin bepaalde activiteiten mogen plaatsvinden of door afstanden vast te stellen tussen de activiteit en de geluidgevoelige gebouwen. Hetzelfde geldt voor geluid op (voormalige) functionele geluidgevoelige gebouwen. Hoewel de waarden niet van toepassing zijn op

[11] Bijlage IVh van de Omgevingsregeling, de Meet- en Rekenmethode Geluid Industrie.
[12] Nota Toelichting Bkl, pagina 714.

deze geluidgevoelige gebouwen, moet wel sprake zijn van aanvaardbaar geluid. Ook hier zal de gemeente moeten overwegen of het stellen van regels (anders dan waarden) nodig is.[13]

2.4 Instructieregels voor windturbines en schietbanen

Geluid door windturbines

Het geluid door windturbines valt onder 'Geluid door specifieke activiteiten' (par. 5.1.4.2.3 Bkl). Wanneer een omgevingsplan de activiteit 'het opwekken van elektriciteit met een windturbine of windpark' toelaat, gelden voor deze activiteit de instructieregels van het Bkl (art. 5.74 en 5.75 Bkl):

- de standaardwaarde is 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} op een geluidgevoelig gebouw;
- een omgevingsplan kan hogere of lagere waarden dan de standaardwaarde bevatten;
- een omgevingsplan kan alleen lagere waarden bevatten als dat gelet op cumulatie met het geluid van andere windturbines of een ander windpark of gelet op de bijzondere aard van het gebied, aangewezen is;
- een omgevingsplan mag geen andere regels over geluid op een geluidgevoelig gebouw door windturbines bevatten dan de waarden die op grond van bovenstaande regels zijn opgenomen.
- door aan bovenstaande regels te voldoen, voldoet het omgevingsplan aan de instructieregel dat in het omgevingsplan rekening wordt gehouden met het geluid door activiteiten op geluidgevoelige gebouwen en met de instructieregel dat het omgevingsplan erin voorziet dat het geluid door een activiteit op geluidgevoelige gebouwen aanvaardbaar is (art. 5.59 lid 1 en 2 Bkl);
- bij het opnemen van een hogere waarde moet dus getoetst worden aan de grenswaarden van het Bkl (art. 5.66 lid 2 Bkl).

Geluid door civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen

Het geluid door civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen valt onder 'Geluid door specifieke activiteiten' (par. 5.1.4.2.3 Bkl). Wanneer een omgevingsplan de activiteit 'civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen of militair springterreinen' toelaat, gelden voor deze activiteit de volgende instructieregels van het Bkl (art. 5.76 en 5.77 Bkl):

- de standaardwaarde is 50 dB $Bs,_{dan}$ op een geluidgevoelig gebouw;
- een omgevingsplan kan hogere of lagere waarden dan de standaardwaarde bevatten in de volgende gevallen:
  - lagere waarde voor civiele schietbaan;
  - hogere waarde voor militaire schietbaan of springterrein, mits niet hoger dan 60 dB $Bs,_{dan}$, indien er sprake is van vergunningplicht (art. 3.335 Bal) en 55 dB $Bs,_{dan}$, indien er geen sprake is van vergunningplicht;
- een omgevingsplan mag geen andere regels over geluid op een geluidgevoelig gebouw door civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militair springterreinen bevatten dan de waarden die op grond van bovenstaande regels zijn opgenomen;
- door aan bovenstaande regels te voldoen, voldoet het omgevingsplan aan de instructieregel dat in het omgevingsplan rekening wordt gehouden met het geluid door activiteiten op geluidgevoelige gebouwen. Door aan bovenstaande regels te voldoen, voldoet het omgevingsplan ook aan de instructieregel dat het omgevingsplan erin voorziet dat het geluid door een activiteit op geluidgevoelige gebouwen aanvaardbaar is (art. 5.59 lid 1 en 2 Bkl);
- bij het opnemen van een hogere waarde moet dus getoetst worden aan de specifiek hierboven genoemde grenswaarden van 60 respectievelijk 55 dB $Bs,_{dan}$. (art. 5.76 Bkl).

[13] Nota van Toelichting Bkl, pagina 713, 714, 724 en 840.

Hoofdstuk 3
Welke instructieregels voor het omgevingsplan geeft de omgevingsverordening voor het thema 'Geluid door activiteiten'?

3.1 Omgevingsverordening provincie Zuid-Holland

In de omgevingsverordening Zuid-Holland staan enkele rechtstreeks werkende regels voor geluid door activiteiten in afdeling 3.2. De instructieregels voor het omgevingsplan staan in afdeling 7.3.

Rechtstreeks werkende regels - activiteiten in stiltegebieden
In de ZH Omgevingsverordening staan direct werkende regels voor activiteiten in stiltegebieden (afdeling 3.2, art. 3.11 t/m 3.17). Er geldt een specifieke zorgplicht. Iedereen die redelijkerwijs kan vermoeden dat de stilte in een stiltegebied door zijn handelen op significante wijze wordt verstoord, moet dat handelen achterwege laten. Of maatregelen treffen om de verstoring te voorkomen of beperken.

Voor verschillende activiteiten in een stiltegebied bestaat een vergunningplicht. Voorbeelden hiervan zijn: toertochten voor motorvoertuigen en het varen met een waterscooter. Verschillende activiteiten in een stiltegebied zijn vergunningvrij. Voorbeelden hiervan zijn: de uitoefening van land- tuin- of bosbouw en het bouwen of onderhouden van gebouwen.

Instructieregels voor het omgevingsplan - bedrijventerreinen en gebruiksruimte voor geluid
In de omgevingsverordening Zuid-Holland staan instructieregels voor het omgevingsplan voor het opnemen van regels voor bedrijventerreinen (afdeling 7.3 Omgevingsplannen, art. 7.52 ZH omgevingsvergunning). Het zijn de volgende instructieregels.

Het omgevingsplan moet op een bedrijventerrein bedrijven toelaten met de grootst mogelijke gebruiksruimte voor geluid en geur per bedrijf. Dit moet worden vastgelegd in een geluidruimte zone en een geurruimte zone of een vergelijkbare milieuzonering. De zonering moet passen bij de omgeving van het bedrijventerrein. Bij de zonering moet rekening worden gehouden met toekomstige ontwikkelingen die zijn opgenomen in een onherroepelijk omgevingsplan (art. 7.52 lid 1 ZH omgevingsverordening).

Het omgevingsplan kan op een bedrijventerrein in beperkte mate woningen, bedrijfswoningen en andere functies toelaten. Dit mag alleen als de gebruiksruimte voor geluid en geur nog steeds de grootst mogelijke gebruiksruimte is. Dus deze gebruiksruimte mag daarmee niet wordt verkleind (art. 7.52 lid 3 ZH omgevingsverordening).

Het omgevingsplan moet op een watergebonden bedrijventerrein in hoofdzaak watergebonden bedrijven toelaten (art. 7.52 lid 2 ZH omgevingsverordening).

Instructieregels voor het omgevingsplan - transformatie van een bestaand bedrijventerrein
Als een omgevingsplan de transformatie van een bestaand bedrijventerrein naar andere activiteiten dan bedrijven mogelijk maakt, moet het omgevingsplan in de motivering verantwoorden op welke wijze binnen de regio compensatie van het verlies van bedrijventerrein zal plaatsvinden (art. 7.52 lid 4 ZH omgevingsverordening). Deze compensatie is niet nodig als (art. 7.52 lid 5 ZH omgevingsverordening):

- het gaat om een bestaand niet-watergebonden bedrijventerrein met een in de milieuzonering vastgelegde gebruiksruimte voor geluid en geur van ten hoogste een geluidruimte zone 3 en een geurruimte zone 2 of milieucategorie 3 of vergelijkbaar en een oppervlakte van minder dan 1 hectare; of
- er regionale afstemming heeft plaatsgevonden en hieruit is gebleken dat na transformatie voldoende bedrijventerrein in de regio beschikbaar zal blijven afgezet tegen de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte.

3.2 Omgevingsverordening provincie Noord-Brabant

In de omgevingsverordening Noord-Brabant staan de rechtstreeks werkende regels voor activiteiten in hoofdstuk 3. De instructieregels voor het omgevingsplan van gemeenten staan in hoofdstuk 5.

Rechtstreeks werkende regels – grenswaarden voor stiltegebieden
In afdeling 3.7 zijn de rechtstreeks werkende regels uit de omgevingsverordening voor stiltegebieden opgenomen. De regels gelden voor milieubelastende activiteiten in en om stiltegebieden.
In de regels zijn streef- en grenswaarden opgenomen voor activiteiten binnen een stiltegebied en voor activiteiten die plaatsvinden buiten een stiltegebied, maar wel binnen de attentiezone van het stiltegebied.
In artikel 3.72 zijn de grenswaarden opgenomen voor het verrichten van een milieubelastende activiteit binnen een stiltegebied:

a) 40 dB(A) LAeq, 24 uur, op 1,5 m hoogte, op een afstand van 50 m vanaf de grens van de locatie waar de activiteit verricht wordt, wanneer die locatie op 100 m of meer van de grens van het stiltegebied ligt;
b) 45 dB(A) LAeq, 24 uur, op 1,5 m hoogte, op een afstand van 50 m vanaf de grens van de locatie waar de activiteit verricht wordt, wanneer die locatie op minder dan 100 m van de grens van het stiltegebied ligt.

In artikel 3.73 is een grenswaarde van 50 dB(A) LAeq, 24 uur op 1,5 m hoogte opgenomen voor activiteiten binnen de Attentiezone van een stiltegebied:

a) op de grens van het daarbinnen liggende stiltegebied, als de locatie waar de activiteit verricht wordt op 50 m of meer van de grens van het stiltegebied ligt;
b) op 50 m vanaf de grens van de locatie waar de activiteit verricht wordt, als de locatie op minder dan 50 m van de grens van het daarbinnen liggende stiltegebied ligt.

In bijzondere situaties kan worden afgeweken van de grenswaarden.

In artikel 3.75 zijn de milieubelastende activiteiten aangewezen die wel en niet onder de regels vallen. In de artikelen 3.77 tot en met 3.79 wordt een meldingplicht gegeven voor “activiteiten ten behoeve van algemeen nut” en evenementen.

Instructieregels voor het omgevingsplan – stiltegebieden en lawaaisporten

In hoofdstuk 5 van de omgevingsverordening zijn instructieregels opgenomen voor gemeenten. Een aantal van de instructieregels heeft betrekking op het gebied van geluid:

- Stiltegebied. Bij het vaststellen van een omgevingsplan binnen een stiltegebied wordt bij de toedeling van functies en activiteiten rekening gehouden met het behoud van stilte en rust in het gebied. Bij het vaststellen van een omgevingsplan binnen de attentiezone van een stiltegebied wordt bij de toedeling van functies en activiteiten rekening gehouden met het behoud van stilte en rust in het gebied. Daarnaast moeten grenswaarden worden opgenomen voor evenementen binnen de attentiezone (art. 5.29).
- Lawaaisporten[14]. De provincie streeft naar de opheffing van illegaal gevestigde lawaaisportterreinen in het landelijk gebied. Vanwege de grote impact die lawaaisportterreinen hebben op de omgeving wordt de nieuwe ontwikkeling van dit soort terreinen beperkt. Als de vestiging plaatsvindt direct aansluitend op een bedrijventerrein kan hierop een uitzondering worden gemaakt als hierdoor het functioneren van het terrein niet wordt belemmerd (art. 5.59).

[14] Sportactiviteiten waarbij motorisch of mechanisch geluid wordt geproduceerd, waaronder in ieder geval begrepen de rallysport, de motorsport en de modelvliegsport.

Hoofdstuk 4

Welke regels geeft de bruidsschat voor het thema 'Geluid door activiteiten' en wat zijn de aandachtspunten voor het nieuwe deel van het omgevingsplan?

4.1 Toepassingsbereik

Geluidregels in de bruidsschat

In de bruidsschat staan regels die zien op de immissie[15] van geluid op geluidgevoelige gebouwen, veroorzaakt door activiteiten (paragraaf 22.3.4 bruidsschat). In de bruidsschat staan ook geluidnormen. Dit zijn dezelfde geluidnormen als in het Activiteitenbesluit milieubeheer. De geluidnormen van de bruidsschat kunnen binnen de instructieregels van het Bkl en de provinciale verordening worden gewijzigd. Bij een wijziging kunnen de normen uiteraard ook verbonden worden aan een gebiedsindeling (gebiedsgericht geluidbeleid). De huidige geluidsituatie verandert dus niet of nauwelijks zolang de gemeente geen nieuwe geluidregels heeft vastgesteld in (het nieuwe deel van) het omgevingsplan. Dit hoofdstuk gaat over de regels van de bruidsschat voor geluid door activiteiten. We geven de inhoud van de bruidsschat regels weer. Onder de kopjes 'Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan' bespreken we wat er voor dit punt in het Bkl staat, wat het verschil is met de bruidsschat en waar je op moet letten wanneer je regels gaat opstellen voor in het nieuwe deel van het omgevingsplan.

Toepassingsbereik geluidregels bruidsschat

Uit het algemeen toepassingsbereik (art. 22.41 lid 1 bruidsschat) volgt dat de geluidregels van de bruidsschat gelden voor alle milieubelastende activiteiten[16]. De geluidregels gelden dus in beginsel ook voor de milieubelastende activiteiten die in het Bal staan beschreven, inclusief de meldings- en vergunningplichtige milieubelastende activiteiten.

[15] Immissie is het geluid dat een bepaald (geluidgevoelig) object bereikt. Emissie is het geluid dat een geluidsbron uitstoot.
[16] Anders dan lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam, lozingsactiviteiten op een zuiveringstechnisch werk en wateronttrekkingsactiviteiten.

Het algemeen toepassingsbereik van de bruidsschatregels inclusief geluidregels wordt, net als in het Bkl, wel enigszins beperkt. De geluidregels van de bruidsschat gelden niet voor geluid vanwege (art. 22.42 lid 2 bruidsschat):

a. Wonen.
b. Bouw- sloop- en onderhoudswerkzaamheden aan een bouwwerk of terrein.
c. Een milieubelastende activiteit die in hoofdzaak in de openbare buitenruimte wordt verricht.
d. Doorgaand verkeer op wegen, vaarwegen en spoorwegen.
e. Evenementen waarvoor al geluidregels zijn gesteld, bijvoorbeeld een evenement dat onder de APV valt.
f. Werkzaamheden met een mobiele installatie in een weiland, akker of bos.
g. Bruggen, viaducten, verkeerstunnels en andere ondergronds gelegen bouwwerken voor het vervoer van personen of goederen en beweegbare waterkeringen.

Maar onder het toepassingsbereik van de geluidregels vallen wel:

- activiteiten in een openbaar toegankelijk gebouw, zoals parkeergarage of stadhuis;
- laden en lossen op de openbare weg, bijvoorbeeld bij een winkel;
- verkeer van en naar een bedrijf.

In de bruidsschat staan regels die gelden voor geluid door activiteiten op of in een legaal[17] geluidgevoelig gebouw. Voor deze regels geldt ook een specifiek toepassingsbereik. Dit toepassingsbereik wordt als volgt beperkt.

- De regels voor geluid door activiteiten zijn niet van toepassing op een geluidgevoelige gebouw (art. 22.54 lid 2):
  - dat geheel of gedeeltelijk is gelegen op een gezoneerd industrieterrein of op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarde zijn vastgesteld;
  - dat is toegelaten voor een duur van niet meer dan 10 jaar, tenzij er een situatie van toepassing is zoals beschreven in artikel 22.55 bruidsschat (zie hieronder). Wanneer voor een tijdelijk geluidgevoelig gebouw de geluidregels van de bruidsschat niet gelden, kunnen met maatwerkvoorschriften wel geluidwaarden, maatregelen of gedragsvoorschriften worden opgelegd. Ook geldt de specifieke zorgplicht.
- De regels gelden niet voor zover de immissie plaatsvindt op een niet-geluidgevoelige gevel van het (geluidgevoelige) gebouw.
- De regels zijn niet van toepassing op het geluid van (art. 22.54 lid 3):
  - werkzaamheden met een verplaatsbaar mijnbouwwerk,
  - spoorvoertuigen en spoorwegemplacementen.
- De regels zijn niet van toepassing op geluid door activiteiten bij detailhandel tenzij (art. 22.54 lid 4):
  - er één of meer elektromotoren aanwezig zijn met een gezamenlijk vermogen van meer dan 1,5 kW (elektromotoren met een vermogen van 0,25 kW of minder niet meegerekend) of
  - er één of meer stookinstallaties aanwezig zijn met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 130 kW.

Voor detailhandel geldt altijd de specifieke zorgplicht (art. 22.44 bruidsschat).

[17] Legaal: toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit.

Vergelijking toepassingsbereik regels bruidsschat en instructieregels Bkl
Het toepassingsbereik van de geluidregels van de bruidsschat is groter dan het toepassingsbereik van de geluidregels van het Bkl. In de bruidsschat worden namelijk ook beschermd: tijdelijke geluidgevoelige gebouwen die al voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn toegelaten of waarvoor voor inwerkingtreding van de Ow een omgevingsvergunning is aangevraagd (art. 22.55 bruidsschat). Zie hieronder.

De uitzonderingen op het toepassingsbereik van de regels van de bruidsschat (artikel 22.54) komen overeen met de uitzonderingen op het toepassingsbereik van de geluidregels van het Bkl. In de bruidsschat is echter, ten opzichte van het Bkl, als uitzondering op het toepassingsbereik toegevoegd: bruggen, viaducten, verkeerstunnels en beweegbare waterkeringen (art. 22.41 lid 2 sub g bruidsschat).

Tijdelijk gebouw waarvoor toch de geluidregels van de bruidsschat gelden
In afwijking van de bepaling dat de geluidregels niet gelden voor een tijdelijk gebouw (art. 22.54 lid 2) gelden de geluidregels toch als de betreffende activiteit of het tijdelijke geluidgevoelige gebouw (art. 22.55 lid 1 bruidsschat):
- is toegelaten in het tijdelijk deel van het omgevingsplan, dus in een bestemmingsplan dat automatisch onderdeel is geworden van het tijdelijk deel van het omgevingsplan,
- is aangevraagd in een omgevingsvergunning vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Dit heet: 'eerbiedigende werking'.

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – tijdelijke geluidgevoelige gebouwen
Op grond van een instructieregel van het Bkl (art. 5.55 lid 2 sub c Bkl) vallen tijdelijke (minder dan 10 jaar) geluidgevoelige gebouwen niet onder het toepassingsbereik van de geluidregels. Als de gemeente deze gebouwen in het nieuwe deel van het omgevingsplan toch wil beschermen, moet de gemeente daarin een (maatwerk)regel opnemen.

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – toepassingsbereik geluidregels
Geluidaspecten van activiteiten die nu in de APV zijn geregeld (terrassen, evenementen) moeten in het nieuwe deel van het omgevingsplan gereguleerd worden.

Het toepassingsbereik van de bruidsschat is erop afgestemd dat de geluidaspecten van deze activiteiten nu nog in de APV of Bouwbesluit worden geregeld. Bij overheveling naar het nieuwe deel van het omgevingsplan, kan de APV op deze punten vervallen. Voor het toepassingsbereik van de geluidregels zijn dan alleen de instructieregels van het Bkl van belang (zie hierboven in hoofdstuk 2). De regels met betrekking tot bouwen en slopen zijn opgenomen in het Bbl.

4.2 'Geprojecteerd' gebouw

Onder het Activiteitenbesluit milieubeheer krijgen 'geprojecteerde' en in aanbouw zijnde geluidgevoelige gebouwen geen bescherming tegen geluid van milieubelastende activiteiten. Dit is wel zo bij de instructieregels van het Bkl (art. 5.60 Bkl). De geluidwaarde geldt dan op de locatie waar volgens het omgevingsplan of de omgevingsvergunning de gevel van het gebouw gebouwd mag worden.

Om te voorkomen dat tijdens de transitieperiode toetsing op een geprojecteerd gebouw ertoe leidt dat een bestaande activiteit (die voor inwerkingtreding Ow is toegestaan) opeens niet meer voldoet aan

de geluideisen, is in de bruidsschat de regel opgenomen dat niet aan geprojecteerde gebouwen wordt getoetst (zie art. 55 lid 2 bruidsschat).

Het uitgangspunt voor het overgangsrecht (waartoe de bruidsschat behoort) is dat een initiatiefnemer onder dezelfde condities zijn activiteit moet kunnen blijven voortzetten. Als na inwerkingtreding Omgevingswet een nieuw geluidgevoelig gebouw wordt toegelaten bij een bestaande activiteit, of een nieuwe activiteit begint bij een bestaand geluidgevoelig gebouw, gelden de instructieregels van het Bkl uiteraard wel.

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – 'geprojecteerde' geluidgevoelige gebouwen
Op grond van een instructieregel van het Bkl (art. 5.60 sub a onder 2de Bkl) bestaat er voor de toepassing van de geluidregels van het omgevingsplan geen verschil tussen 'geprojecteerde' geluidgevoelige gebouwen en bestaande geluidgevoelige gebouwen. De geluidregels in het nieuwe deel van het omgevingsplan gelden dus ook voor nog niet gebouwde of in aanbouw zijnde geluidgevoelige gebouwen die in het omgevingsplan zijn toegestaan.

Bij de opstelling van regels voor (het nieuwe deel van) het omgevingsplan moet hier dus rekening mee worden gehouden.

Geluid door meerdere activiteiten op één locatie
Wanneer op een locatie meerdere, onderling samenhangende activiteiten worden verricht, gelden de geluidregels voor dit samenstel van activiteiten. Twee of meer milieubelastende activiteiten op één locatie die rechtstreeks met elkaar samenhangen en met elkaar in technisch verband staan of elkaar functioneel ondersteunen, worden beschouwd als één activiteit (art. 22.56 bruidsschat). Dit geldt ook voor twee verschillende milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Bal. Hierin wijkt artikel 22.56 bruidsschat af van artikel 5.58 Bkl.

Op grond van artikel 5.58 Bkl wordt een activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Bal, altijd als één activiteit beschouwd. Twee van deze activiteiten worden altijd als twee activiteiten beschouwd en kunnen dus niet samen als één activiteit worden beschouwd. Dat dit in de bruidsschat wel mogelijk is, is gedaan om de bruidsschat beter aan te laten sluiten bij de situatie onder het huidige recht[18].

4.3 Directe en indirecte hinder en begrenzing activiteit

In de bruidsschat worden bepaalde activiteiten samen als één activiteit gezien (op grond van art. 22.56 bruidsschat, zie hierboven). Ook activiteiten die niet hoofdzakelijk op de locatie van het terrein van het bedrijf plaatsvinden, maar in de onmiddellijke nabijheid daarvan, kunnen onderdeel zijn van een activiteit in de zin van dit artikel. Deze activiteiten kunnen directe hinder veroorzaken. Een voorbeeld zijn laad- en losactiviteiten die op de openbare weg worden uitgevoerd. Het geluid van dit laden en lossen moet dus ook voldoen aan de bruidsschatregels voor de waarde voor geluid van een activiteit.[19]

Geluid, veroorzaakt door het verkeer van personen en goederen van en naar de activiteit wordt beschouwd als indirecte hinder. De bruidsschatregels gelden niet voor indirecte hinder. Voor indirecte hinder geldt wel de specifieke zorgplicht (art. 22.44 lid 3 bruidsschat).

[18] Artikelsgewijze toelichting bruidsschat omgevingsplan, pagina 44.
[19] Artikelsgewijze toelichting bruidsschat omgevingsplan, pagina 44.

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – begrenzing activiteit

Op grond van een instructieregel van het Bkl (art. 5.58 sub a Bkl) moet in (het nieuwe deel van) het omgevingsplan voor de begrenzing van een activiteit de systematiek van het Bal worden gevolgd. Wanneer een activiteit in feite bestaat uit meerdere activiteiten, gelden deze als één activiteit wanneer deze activiteit staat beschreven in hoofdstuk 3 van het Bal. Voor de bepaling van het geluid door een 'hoofdstuk 3 Bal-activiteit' moeten dus alle activiteiten die hier op grond van het Bal onder vallen, worden meegenomen.

Ingeval er onderdelen van een bedrijf zijn die nu tot de inrichting behoren en na inwerkingtreding Ow niet tot de mba behoren omdat het Bal dat bepaalt, dan geeft dat de volgende mogelijkheden:

- de activiteiten die niet tot de mba behoren, vormen zelfstandig een andere aangewezen mba die vergunningplichtig is en/of onder het Bal valt. Dat is het geval als die activiteit is aangewezen als 'bedrijfstakoverstijgend' (afdeling 3.2 Bal) of als 'complexe bedrijven' (afdeling 3.3 en/of afdeling 3.4-3.11 Bal). Voor twee (of meer) van deze mba's kan één omgevingsvergunning worden aangevraagd (artikel 5.7 Ow).
- de activiteiten die niet tot de mba behoren vormen zelfstandig geen in hoofdstuk 3 aangewezen mba. In dat geval zullen die niet-aangewezen mba's door lokale regels worden gereguleerd, zoals het omgevingsplan.

Voor activiteiten die niet vallen onder hoofdstuk 3 van het Bal geeft het Bkl de volgende instructie (art. 5.58 sub Bkl). Wanneer er meerdere activiteiten op één locatie worden verricht die rechtstreeks met elkaar samenhangen en met elkaar in technisch verband staan of elkaar functioneel ondersteunen, vormen deze activiteiten samen één activiteit. Ook activiteiten die niet op het terrein van een bedrijf plaatsvinden, maar in de onmiddellijke nabijheid daarvan, kunnen onderdeel zijn van een dergelijke activiteit. Een voorbeeld hiervan zijn laad- en losactiviteiten die op de openbare weg of aan een kade worden uitgevoerd[20]. Al deze activiteiten tellen dus mee bij de bepaling van het geluid door 'de' activiteit. De standaard- of grenswaarden gelden dan voor deze activiteiten samen.
Het begrip 'technisch verband' is niet gedefinieerd in het Bkl. De verwachting is dat het begrip "technisch verband" in jurisprudentie zal uitkristalliseren.

Wat is de grens van de activiteit?

In de afdelingen 3.4 tot en met 3.9 van het Bal zijn sectoren aangewezen waarvan degene die de activiteiten binnen die sectoren uitvoert de begrenzing van de locatie moet doorgeven. Dit geldt voor de volgende sectoren:

- Afvalbeheer
- Agrarische sector (exclusief landbouwgronden)
- Dienstverlening, onderwijs en zorg
- Nutssector en industrie
- Sport en recreatie
- Transport, logistiek en ondersteuning daarvan

Voor alle overige activiteiten volgt uit het Bal geen verplichting voor het doorgeven van de begrenzing van de activiteiten en staat in het Bkl of de bruidsschat geen definitie van de begrenzing van een activiteit .

In de huidige situatie kennen we het begrip inrichting. Een inrichting is geografisch begrenst. Het is duidelijk welke activiteiten binnen en buiten een inrichting plaatsvinden. In de toekomstige situatie is

[20] Nota van toelichting Bkl, pagina 712.

het niet zo duidelijk. Het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO) geeft over de begrenzing van een activiteit de volgende uitleg:

> 'Met de Omgevingswet is het begrip 'inrichting' vervallen. Het aangrijpingspunt voor regels is 'de activiteit' geworden. Een activiteit heeft geen begrenzing maar wel een locatie waarop de activiteit wordt uitgevoerd. Het feit dat het begrip 'inrichting' en daarmee ook het begrip 'grens van de inrichting' vervalt, doet er niet aan af dat een bedrijf een zekere begrenzing heeft. Denk daarbij aan de kadastrale perceelgrens, of de locatie van het hekwerk rond het terrein. In veel gevallen zal daar ook de grens kunnen worden gelegd tussen directe en indirecte geluidhinder. Activiteiten binnen de bedrijfsgrens behoren in ieder geval tot de clustering van activiteiten als bedoeld in 22.57 bruidsschat resp. art. 5.58 Bkl. De clustering is een logische clustering, geen strakke geografische. Dat is niet anders dan nu onder het Activiteitenbesluit milieubeheer.'

De kans is groot dat, gegeven het gebrek aan een duidelijke definitie van het begrip 'locatie van een activiteit', in de toekomst discussie gaat ontstaan over de begrenzing van activiteiten. Met name voor voertuigbewegingen in de avond- en nachtperiode kan dit een knelpunt opleveren. De gemeente moet zich hiervan bewust zijn.

Regels in het (nieuwe deel van het) omgevingsplan?
In het verlengde van bovenstaande uitleg van het IPLO is het wellicht verstandig om in het nieuwe deel van het omgevingsplan aan te geven waar de fysieke en/of functionele grens van een bedrijf/activiteit zich bevindt. Wordt deze gevormd door de kadastrale grens of door de omheining van een bedrijfsperceel? Valt laden en lossen door een bedrijf altijd onder de betreffende activiteit? Het verdient wellicht aanbeveling om hierover in het omgevingsplan een begripsbepaling en regels op te nemen.

4.4 Geluidwaarden en activiteiten

Waar gelden de geluidwaarden?
In overeenstemming met een instructieregel van het Bkl, waarin staat waar de geluidwaarden gelden (art. 5.60 Bkl), staat in de bruidsschat waar de in de bruidsschat gegeven waarden voor het geluid door een activiteit gelden (art. 22.57 bruidsschat). Deze waarden gelden:

a. Bij een geluidgevoelig gebouw: op de gevel.
b. Bij een nieuw te bouwen (dus geprojecteerd) geluidgevoelig gebouw: op de locatie waar een gevel mag komen.
c. Bij een woonschip of woonwagen: op de begrenzing van de locatie voor het plaatsen van een woonschip of woonwagen.
d. Bij een geluidgevoelige ruimte: in de geluidgevoelige ruimte.

Als een activiteit wordt verricht op een gezoneerd industrieterrein of op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld, gelden de waarden van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$), bedoeld in de artikelen 22.63 lid 1 (tabel 22.3.1) en 22.64 lid 1 (tabel 22.3.4) van de bruidsschat ook op een afstand van 50 meter vanaf de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (art. 22.71 bruidsschat).

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – waar gelden de geluidwaarden?
Het Bkl biedt de mogelijkheid om de waarden voor het geluid door een activiteit op een locatie dichter bij de activiteit te laten gelden dan op de gevel, locatie of begrenzing zoals genoemd in artikel 22.57

van de bruidsschat en artikel 5.60 van het Bkl. Op deze manier is het bijvoorbeeld mogelijk om de 'geluidruimte' van een activiteit vast te leggen op referentiepunten op relatief korte afstand tot de activiteiten in plaats van ter plaatse van een relatief verafgelegen woning.

Bedrijfswoning

In overeenstemming met een instructieregel van het Bkl (art. 5.61 Bkl), staat in de bruidsschat dat de waarden voor geluid niet van toepassing zijn op geluid door een activiteit op of in een geluidgevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met die activiteit (art. 22.58 bruidsschat). Denk hierbij aan een (agrarische) bedrijfswoning.

Voormalige bedrijfswoning

In het verlengde van een instructieregel van het Bkl (art. 5.62 Bkl) staat in de bruidsschat dat de waarden voor geluid niet van toepassing zijn op geluid door een agrarische activiteit op of in een geluidgevoelig gebouw dat een functionele binding had met die activiteit (art. 22.59 bruidsschat).

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – voormalige bedrijfswoningen

Het Bkl biedt de mogelijkheid om de bepaling dat de geluidregels niet van toepassing zijn op voormalige agrarische bedrijfswoningen (artikel 22.59 bruidsschat) uit te breiden naar voormalige bedrijfswoningen op bedrijventerreinen of in de horecasector.
Het Bkl geeft de mogelijkheid om in het nieuwe deel van het omgevingsplan te bepalen dat de geluidregels ook niet van toepassing zijn op voormalige bedrijfswoningen op bedrijventerreinen en in de horecasector (art. 5.62 Bkl). Onder huidig recht is dit niet mogelijk. Het is aan de gemeente om te bekijken of er in de gemeente situaties zijn waarin zij gebruik wil maken van deze mogelijkheid die het Bkl biedt.

Geluidonderzoek

In de bruidsschat wordt voor een aantal activiteiten bepaald dat een rapport van een geluidonderzoek moet worden ingediend. Dit is een voortzetting van artikel 1.11 Activiteitenbesluit milieubeheer.
In de volgende gevallen moet een geluidonderzoek worden verricht (art. 22.60 bruidsschat):

a. als tussen 19.00 en 7.00 uur per dag meer dan vier transportbewegingen plaatsvinden met motorvoertuigen waarvan de massa van het ledig voertuig vermeerderd met het laadvermogen meer is dan 3500 kg en binnen een afstand van 50 m van de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht geluidgevoelige gebouwen aanwezig zijn, tenzij het gaat om het bieden van gelegenheid voor het tanken van motorvoertuigen van derden of een activiteit waarvan horeca-activiteiten de kern vormen;
b. bij het opwekken van elektriciteit met een windturbine met een rotordiameter van meer dan 2 m, bedoeld in artikel 3.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
c. als in de buitenlucht metalen in bulk worden overgeslagen of in de buitenlucht metalen mechanisch worden bewerkt;
d. bij het reinigen van afvalwater door waterstraal- of oppervlaktebeluchters met een capaciteit van 120.000 of meer vervuilingseenheden;
e. bij het neutraliseren van airbags of gordelspanners door deze te ontsteken;
f. bij het vervaardigen van betonmortel of betonwaren;
g. bij een binnenschietbaan als de afstand van de binnenschietbaan tot het dichtstbijzijnde geluidgevoelige gebouw kleiner is dan 50 m;
h. bij een buitenschietbaan als bedoeld in artikel 22.79; en
i. als het op basis van de aard van de activiteit aannemelijk is dat:

1°. in enig vertrek op de locatie waarop de activiteit wordt verricht, het equivalente geluidniveau (L_{Aeq}) veroorzaakt door de ten gehore gebrachte muziek in de representatieve bedrijfssituatie, meer bedraagt dan:
   i. 70 dB(A), als dit vertrek in- of aanpandig is gelegen met geluidgevoelige gebouwen; of
   ii. 80 dB(A), in andere gevallen; of
2°. in de buitenlucht of op een open terrein muziek ten gehore zal worden gebracht.

Geluidonderzoek en maatwerk

Via maatwerk kan de gemeente ook voor andere activiteiten dan de hierboven genoemde activiteiten een geluidonderzoek eisen. Hiervoor moet het bevoegd gezag aannemelijk maken dat het geluidniveau of het maximale geluidniveau meer bedraagt dan de waarden die gelden voor de activiteit op grond van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning (art. 22.45 bruidsschat). Het gaat dan om gevallen waarin, gelet op de te verwachten bronvermogens en afstanden tot gevoelige gebouwen, het aannemelijk is dat de normen zullen worden overschreden. De maatwerkmogelijkheid kan ook gebruikt worden om, indien nodig, van de plicht tot het verstrekken van een geluidonderzoek af te zien.

Het kan voor zonebeheer noodzakelijk zijn om de geluidproductie van activiteiten gelegen op een gezoneerd industriebedrijven terrein te weten (zie ook hieronder bij Aandachtspunt bedrijventerreinen en maatwerk). Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als een activiteit aan de rand van het industrieterrein is gelegen of als een activiteit met de waarden, genoemd in het omgevingsplan, een onevenredig groot beslag zou leggen op de beschikbare geluidruimte, zonder dat die activiteit de bij deze waarden behorende geluidruimte daadwerkelijk nodig heeft.
Met een maatwerkvoorschrift kan dan een rapport van een geluidonderzoek verlangd worden zodat de gemeente geïnformeerd wordt over de geluidproductie van de activiteiten.[21] Vervolgens kan de gemeente dan via maatwerk andere geluidnormen opleggen. Het rapport van het geluidonderzoek moet tenminste vier weken voor het begin (of de wijziging) van de activiteit aan het bevoegd gezag worden verstrekt (art. 22.61 bruidsschat).

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – geluidonderzoek

In het Bkl ontbreekt de verplichting tot het opnemen in het omgevingsplan van de verplichting tot het uitvoeren van een geluidonderzoek. In de bruidsschat staan wel situaties opgenomen waarin het verplicht is om een geluidonderzoek uit te voeren (artikel 22.60 bruidsschat, zie hierboven). De gemeente kan in het nieuwe deel van het omgevingsplan regelen wanneer zij een akoestisch onderzoek verplicht stelt. De gemeente kan hier aansluiten bij de bruidsschat, deze situaties anders omschrijven, uitbreiden of inkrimpen.

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – meldplicht

In de bruidsschat staan alleen informatieplichten opgenomen, geen meldplichten. In het Bal staan wel meldplichten. Bij een meldplicht is het bedrijf verplicht om vier weken voor aanvang van de activiteit de gevraagde informatie (inclusief een akoestisch rapport) te overleggen. Doet het bedrijf dit niet, dan mag niet met de activiteit worden gestart. Hierop kan indien nodig worden gehandhaafd door het bedrijf stil te leggen. Bij een informatieplicht ziet de verplichting alleen op het verstrekken van de informatie (inclusief het akoestisch rapport). Er geldt dan geen verbod om met de activiteit te beginnen zolang de informatie niet is verstrekt. Bij een informatieplicht kan alleen worden gehandhaafd op het overleggen van de gevraagde informatie. De gemeente kan overwegen om in het nieuwe deel van het

[21] Artikelsgewijze toelichting bruidsschat omgevingsplan, pagina 46.

omgevingsplan voor bepaalde situaties de informatieplicht te wijzigen in een meldplicht. De noodzaak voor een dergelijke wijziging moet wel worden gemotiveerd.[22]

Geluidnormen voor activiteiten

Voor het geluid door activiteiten op of in een geluidgevoelig gebouw gelden waarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau en het maximaal geluidniveau. De geluidnormen voor activiteiten staan in § 22.3.4.2, tabellen 22.3.1 t/m 22.3.8 bruidsschat (zie hieronder).
Conform het Bkl (par. 5.1.4.2.2 en par. 5.1.4.2.3 Bkl) is in de bruidsschat een onderscheid gemaakt tussen 'activiteiten' en 'specifieke activiteiten'. Onder 'activiteiten' wordt verstaan: alle milieubelastende activiteiten, behalve de specifieke activiteiten. De specifieke activiteiten zijn: windturbines, windparken, civiele en militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen (par. 5.1.4.2.3 Bkl en par. 22.3.4.2 bruidsschat).

De geluidregels voor activiteiten zijn niet van toepassing op geluid dat niet representatief is voor een activiteit (art. 22.62 lid 2 bruidsschat). Geluid dat niet representatief is voor een activiteit hangt samen met uitzonderlijke bedrijfssituaties. Het is aan het oordeel van het bevoegd gezag wat een uitzonderlijke bedrijfssituatie is. Als richtlijn kan gehanteerd worden dat geluid door gebeurtenissen die niet vaker dan 12x per jaar voorkomen gedurende maximaal een dag-, avond- of nachtperiode, niet representatief zijn voor de activiteit. Hiermee wordt – grofweg – de situatie uit het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Handleiding meten en rekenen industrielawaai voortgezet dat incidentele bedrijfssituaties niet worden meegenomen bij het bepalen van het geluid. De uitzonderlijke bedrijfssituatie omvat ook de activiteiten die in de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening als ‘Regelmatige afwijkingen van de representatieve bedrijfssituatie’ worden aangeduid. Voor het geluid dat niet representatief is voor een activiteit moet het bevoegd gezag als dat nodig is, wel regels stellen. Bijvoorbeeld waarden, tijdstippen of werkwijzen voor de gebeurtenissen die het niet-representatieve geluid veroorzaken. Het Bkl bepaalt namelijk dat het omgevingsplan erin moet voorzien dat geluid (ook niet-representatief geluid) door een activiteit op geluidgevoelige gebouwen aanvaardbaar is (art. 5.59 Bkl).[23]

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – beleid en regels in verband met niet-representatief geluid

Het Bkl heeft een instructieregel die bepaalt dat het omgevingsplan erin moet voorzien dat geluid, ook niet-representatief geluid, door een activiteit op geluidgevoelige gebouwen aanvaardbaar is (art. 5.59 Bkl). De gemeente moet dus bepalen wanneer niet-representatief geluid, door een activiteit op een geluidgevoelige gebouw, aanvaardbaar is en wanneer niet. Wij adviseren dat de gemeente hiervoor (gebiedsgericht) beleid maakt en regels opneemt in het (nieuwe deel van het) omgevingsplan.

Verder kan de gemeente in het nieuwe deel van het omgevingsplan eenvoudige regels voor niet-representatief geluid opnemen. Zoals bijvoorbeeld de verplichting om bij het produceren van geluid door activiteiten in bedrijfsloodsen ramen en deuren gesloten te houden. Maar let op: er staan dan op drie plaatsen regels: in de APV, in de bruidsschat (tijdelijk deel omgevingsplan) en in het nieuwe deel omgevingsplan. Dit kan verwarrend zijn. Daarom is het belangrijk om tegelijk met de vaststelling van de nieuwe regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan, de regels uit de APV en de bruidsschat (over het betreffende onderwerp) te schrappen.

[22] Aldus helpdesk IPLO
[23] Zie Nota van toelichting Bkl, Stb-2018-292, pagina 714.

4.5 Uitgezonderde geluidbronnen

In de bruidsschat (art. 22.70 bruidsschat) staat een uitgebreide lijst met geluidbronnen die niet meetellen bij het bepalen van geluidniveaus. Deze lijst bevat veel meer geluidbronnen dan het Bkl in een instructieregel voorschrijft. Op grond van het Bkl (art. 5.73 Bkl) moet het omgevingsplan bepalen dat de volgende geluidbronnen niet meetellen:

- het geluid door de inzet van motorvoertuigen en helikopters voor spoedeisende medische hulpverlening, ongevallenbestrijding, brandbestrijding, gladheidsbestrijding en het vrijmaken van de weg na een ongeval (hulpdiensten);
- onversterkt menselijk stemgeluid, tenzij het muziekgeluid is of daarmee vermengd.

In de bruidsschat staat de inzet door hulpdiensten op dezelfde manier beschreven als in het Bkl. In de bruidsschat zijn daarnaast nog negen geluidbronnen opgenomen die overeenkomen met de uitgesloten geluidbronnen in het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – uitgezonderde geluidbronnen
Op grond van een instructieregel van het Bkl (art. 5.73 Bkl) moet de gemeente in het nieuwe deel van het omgevingsplan in ieder geval de volgende bronnen uitzonderen van toetsing op geluidgevoelige gebouwen:

- het geluid door de inzet van motorvoertuigen en helikopters voor spoedeisende medische hulpverlening, ongevallenbestrijding, brandbestrijding, gladheidsbestrijding en het vrijmaken van de weg na een ongeval (hulpdiensten);
- onversterkt menselijk stemgeluid, tenzij het muziekgeluid is of daarmee vermengd.

In de bruidsschat staan van toetsing uitgezonderde geluidbronnen. Het is aan de gemeente om te bepalen of alle uitgezonderde geluidbronnen die in de bruidsschat staan, in het nieuwe deel omgevingsplan gehandhaafd blijven. De gemeente kan de uitgezonderde geluidbronnen uit de bruidsschat overnemen in het nieuwe deel van het omgevingsplan.

Het Bkl geeft allerlei mogelijkheden om geluidregels in het omgevingsplan aan te passen aan de lokale omstandigheden (art. 5.66 t/m 5.71 Bkl). De enige harde instructie van het Bkl is dat geluid door hulpdiensten en onversterkt menselijk stemgeluid (tenzij vermengd met muziek) uitgezonderd moeten zijn. Hieronder staan de uitgezonderde geluidbronnen van de bruidsschat (behalve de hulpdiensten) opgesomd, met daaronder ons commentaar/advies voor het nieuwe deel omgevingsplan:

Het stemgeluid van personen op een onverwarmd en onoverdekt terras, tenzij dit terrein kan worden aangemerkt als een binnenterrein
Onder de Omgevingswet veranderen de regels voor terrassen. In het Activiteitenbesluit milieubeheer wordt alleen het stemgeluid van personen op een onverwarmd en onoverdekt terrein uitgesloten van toetsing aan de geluidnormen. Stemgeluid afkomstig van een terras dat verwarmd en/of overdekt is of dat gezien kan worden als een binnenterrein moet getoetst worden aan de geluidnormen van het Activiteitenbesluit milieubeheer.
Onder de Ow is al het menselijk stemgeluid, ook als dat afkomstig is van een verwarmd en/of overdekt terras of een binnenterrein, uitgesloten van toetsing aan geluidnormen. De gemeente kan de eventuele overlast voor de omgeving afkomstig van terrassen wel reguleren in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Dit kan door kritisch te zijn op welke locaties terrassen worden toegestaan en door grenzen te stellen aan het aantal mensen op het terras en/of de openingstijden van het terras te beperken. Hiervoor kunnen in het nieuwe deel van het omgevingsplan regels worden opgenomen.

Deze regels zullen vooral voor binnenterreinen nodig zijn om teveel overlast voor omwonenden te voorkomen.

Het stemgeluid van bezoekers op het open terrein bij sport- of recreatie-activiteiten
Op grond van het Bkl moet in het nieuwe deel van het omgevingsplan het onversterkt menselijk stemgeluid als geluidbron worden uitgesloten. In het nieuwe deel omgevingsplan zal dus moeten staan dat al het menselijk stemgeluid als geluidbron is uitgesloten. Onder 'menselijk stemgeluid als geluidbron' valt ook: het komen en gaan van bezoekers van horeca-, sport- of recreatieactiviteiten, schoolpleinen en speelplaatsen. De gemeente kan de eventuele overlast voor de omgeving alleen beperken door het reguleren van openings-, en sporttijden.

Het stemgeluid van kinderen op een onverwarmd of onoverdekt terrein dat onderdeel is van een instelling voor kinderopvang
Zie hierboven. De gemeente kan de eventuele overlast voor de omgeving alleen beperken door het reguleren van openings-, sport en speeltijden.

Het geluid voor het oproepen tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging […]
Het kan hier gaan om versterkt menselijk stemgeluid, maar ook bijvoorbeeld om het luiden van klokken. Dit is verstandig om te reguleren in het omgevingsplan.

Het geluid van het traditioneel ten gehore brengen van muziek tijdens het hijsen en strijken van de nationale vlag [..] op militaire terreinen en het oefenen door militaire muziekkorpsen [..]
Dit lijkt niet erg van belang omdat het niet veel voorkomt.

Onversterkte muziek [..]
De meeste gemeenten hebben hier in de APV iets voor geregeld. Wanneer de regels van de APV die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving worden overgeheveld naar het omgevingsplan, moet de gemeente beslissen of onversterkte muziek wel of niet moet worden uitgezonderd als geluidbron. Zolang de APV en de bruidsschat naast elkaar gelden, heeft de APV voorrang boven de bruidsschat.

Traditioneel schieten [..]
Indien Traditioneel schieten in de gemeente mogelijk is, kan de gemeente deze geluidbron reguleren in het nieuwe deel omgevingsplan.
De gemeenten waar dit speelt zullen nu veelal beleid op dit gebied hebben. De voorwaarden uit dit beleid kunnen worden opgenomen in het omgevingsplan. Wanneer een gemeente op dit gebied nog geen beleid heeft dan is met het vaststellen van het omgevingsplan nu mogelijk om dat alsnog op te nemen.

Sportactiviteiten in de buitenlucht [..].
Zie hierboven. De gemeente kan de eventuele overlast voor de omgeving van het stemgeluid als geluidsbron alleen beperken door het reguleren van openings-, en sporttijden.

4.6 Geluidwaarden op geluidgevoelige gebouwen, piekgeluiden en bedrijventerreinen

In de bruidsschat staan de tabellen met de geluidwaarden voor geluid op geluidgevoelige gebouwen (langtijdgemiddelde beoordelingsniveau en het maximaal geluidniveau) (art. 22.63 bruidsschat). De situaties die zijn onderscheiden zijn:

- waarde voor geluid op een geluidgevoelig gebouw (tabel 22.3.1);
- waarde voor geluid op een geluidgevoelig gebouw gelegen op een Activiteitenbesluit-bedrijventerrein (tabel 22.3.2);
- waarde voor geluid in een geluidgevoelige ruimte binnen een in- of aanpandig geluidgevoelig gebouw (tabel 22.3.3).
- grenswaarden bij tankstations (tabel 22.3.4)
- grenswaarden bij agrarische activiteiten, niet zijnde glastuinbouw (tabel 22.3.5)
- grenswaarden bij glastuinbouwbedrijven (tabel 22.3.7)

Tabel 22.3.1 Waarde voor geluid op een geluidgevoelig gebouw

	07.00 – 19.00 uur	19.00 - 23.00 uur	23.00 - 07.00 uur
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ als gevolg van activiteiten	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
Maximaal geluidniveau L_{Amax} als gevolg van activiteiten	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)

De bovenstaande waarden komen overeen met de geluidnormen van het Activiteitenbesluit milieubeheer. In de instructieregels van het Bkl zijn geen normen opgenomen voor het L_{Amax} in de dagperiode. L_{Amax} staat voor piekgeluiden.

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – piekgeluiden in de dagperiode
In de instructieregels van het Bkl zijn geen normen opgenomen voor piekgeluiden (L_{Amax}) in de dagperiode. Onder de Ow en het Bkl bestaat geen verplichting of instructie voor de gemeente om afzonderlijke geluidwaarden in het omgevingsplan op te nemen voor piekniveaus in de dagperiode (bijvoorbeeld door laden en lossen).
Bij het opnemen van regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan heeft een gemeente de keuze om:

- de bepaling uit de bruidsschat dat op laden en lossen in de dagperiode (tussen 7.00 en 19.00 uur) de maximale geluidniveaus niet van toepassing zijn (art. 22.63 lid 4 bruidsschat) te behouden of
- voor laden en lossen in de dagperiode (tussen 7.00 en 19.00 uur) en voor eventuele andere piekgeluiden, maximale geluidwaarden op te nemen.
- een andere regeling op te nemen.

De gemeente kan in het nieuwe deel van het omgevingsplan strengere geluidnormen opnemen dan de waarden van het Bkl.

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – piekgeluiden in de avond- en nachtperiode
De geluidwaarden in de bruidsschat voor piekgeluiden in de avond- en nachtperioden zijn gelijk aan de geluidwaarde in het Abm. In de instructieregels van het Bkl (art. 5.65 en 5.66) staan standaardwaarden en grenswaarden. De standaardwaarden gelden voor geluid op de gevel van een geluidgevoelig gebouw. De grenswaarden gelden voor geluid in geluidgevoelige ruimten in een

geluidgevoelig gebouw. Het Bkl maakt zowel bij de standaardwaarden als de grenswaarden onderscheid tussen:

- maximale geluidniveaus als gevolg van aandrijfgeluid van transportmiddelen; en
- maximale geluidniveaus veroorzaakt door andere piekgeluiden.

Het valt op dat de standaard- en grenswaarden in het Bkl voor piekgeluiden (L_{Amax}) in de avond- en nachtperiode verschillen van de geluidnormen in de bruidsschat en het Activiteitenbesluit milieubeheer. De instructieregels van het Bkl leiden ertoe dat in het nieuwe deel omgevingsplan andere geluidwaarden opgenomen kunnen worden dan nu in de bruidsschat en het Abm staan.

Wat zijn de veranderingen voor piekgeluiden?

- Voor de pieken als gevolg van aandrijfgeluid van transportmiddelen zijn de standaardwaarden (geluid op de gevel) in de avond- en nachtperiode met respectievelijk 5 en 10 dB(A) verhoogd ten opzichte van het Activiteitenbesluit.
- Voor andere piekgeluiden zijn de standaardwaarden (geluid op de gevel) in de nachtperiode met 5 dB verhoogd ten opzichte van het Activiteitenbesluit.
- Voor de pieken als gevolg van aandrijfgeluid van transportmiddelen zijn de grenswaarden (in geluidgevoelige ruimten) in de avond- en nachtperiode met respectievelijk 5 en 10 dB verhoogd ten opzichte van het Activiteitenbesluit.
- Voor andere piekgeluiden zijn de grenswaarden (in geluidgevoelige ruimten) in de avondperiode juist met 5 dB verlaagd ten opzichte van het Activiteitenbesluit.

Van de in het Bkl gestelde standaardwaarden kan in het nieuwe deel van het omgevingsplan worden afgeweken. Van de in het Bkl gestelde grenswaarden kan in het nieuwe deel van het omgevingsplan in principe niet naar boven worden afgeweken. De gemeente kan in het nieuwe deel van het omgevingsplan wel lagere (strengere) geluidwaarden opnemen dan de geluidwaarden van het Bkl.

Wat zijn de gevolgen in de praktijk van de veranderingen voor piekgeluiden?
De wijziging in het Bkl kan slaapverstoring tot gevolg hebben. Immers de grenswaarde voor **het** piekgeluid door een passerende vrachtwagen gaat in de nachtperiode aanzienlijk omhoog. De gemeente moet zich hiervan bewust zijn. De effecten hiervan kunnen worden beperkt door eventueel strengere eisen te stellen aan de maximale geluidniveaus die op het geluidgevoelige gebouw optreden.

Anderzijds zijn de grenswaarden voor het piekgeluid door overige activiteiten in de avondperiode met 5 d(B) verlaagd. Er zijn activiteiten denkbaar (bijvoorbeeld een sportschool waar wel eens een halter valt en die in de bestaande situatie in de avondperiode precies aan de grenswaarde voldoet) waar de verlaging van de grenswaarde een knelpunt kan zijn.

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – laden en lossen bij detailhandel
In het nieuwe deel van het omgevingsplan kan het geluid vanwege het laden en lossen bij bijvoorbeeld detailhandel worden gereguleerd. Bijvoorbeeld door laden en lossen in een winkelgebied alleen binnen bepaalde tijdstippen toe te staan.

Laden en lossen, ook het laden en lossen in de onmiddellijke nabijheid van de activiteit, zoals op de openbare weg, hoort onder de Omgevingswet bij de activiteit. Zie hierboven onder het kopje 'Toepassingsbereik geluidregels bruidsschat' (art. 22.41 en 22.56 bruidsschat).

Het Bkl geeft geen afzonderlijke waarden voor piekniveaus in de dagperiode en dus ook niet voor de piekniveaus van het laden en lossen.

Activiteitenbesluit-bedrijventerrein

'Activiteitenbesluit-bedrijventerrein' is in de bruidsschat de benaming voor bepaalde bedrijventerreinen. Een Activiteitenbesluit-bedrijventerrein is een cluster aaneengesloten percelen met overwegend bedrijfsbestemmingen, binnen een in het omgevingsplan als bedrijventerrein aangewezen gebied, daaronder niet begrepen een gezoneerd industrieterrein of een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld.

Tabel 22.3.2 Waarde voor geluid op een geluidgevoelig gebouw gelegen op een Activiteitenbesluit-bedrijventerrein

	07.00 – 19.00 uur	19.00 - 23.00 uur	23.00 - 07.00 uur
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ als gevolg van activiteiten	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A
Maximaal geluidniveau L_{Amax} als gevolg van activiteiten	75 dB(A)	70 dB(A)	65 dB(A)

Het Activiteitenbesluit milieubeheer kende de regeling dat voor geluidgevoelige gebouwen op Activiteitenbesluit-bedrijventerreinen de maximale geluidwaarden 5 dB(A) hoger liggen (art. 2.17 lid 3 Abm). Om te voorkomen dat activiteiten na inwerkingtreding van de Omgevingswet opeens niet meer aan de geluidwaarden voldoen, is deze regeling overgenomen in de bruidsschat (in art. 22.63 lid 2 bruidsschat).

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – geluidwaarde op woning op bedrijventerrein

Het automatisme van een 5 dB(A) hogere waarde op de gevel van woningen op een bedrijventerrein verdwijnt in het Bkl. Een gemeente kan er wel voor kiezen. Het Bkl biedt voor bedrijventerreinen de mogelijkheid, in overeenstemming met de bruidsschat, om in het nieuwe deel omgevingsplan een 5 dB(A) hogere waarde te stellen (art. 5.65 lid 2 Bkl). Het gebied moet hiervoor wel worden aangewezen als bedrijventerrein.

Als de gemeente er niet voor kiest om voor een bedrijventerrein een 5 dB(A) hogere waarde te stellen, dan heeft dat als gevolg dat voor woningen op een bedrijventerrein een 5 dB strengere geluidnorm gaat gelden dan nu onder het Activiteitenbesluit en de bruidsschat het geval is. Naar alle waarschijnlijkheid zullen verschillende bedrijven gelegen op een bedrijventerrein nabij een naburige bedrijfswoning hierdoor beperkt worden in hun geluidruimte.
Wanneer wordt overwogen om de 5 dB hogere geluidnorm bij woningen op een bedrijventerrein niet toe te passen dan adviseren wij om eerst te onderzoeken of bestaande bedrijven hiermee niet gehinderd worden in hun bedrijfsvoering.

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – bedrijventerreinen en maatwerk

Voor bedrijventerreinen kan het zinvol zijn om per bedrijf te kijken naar de benodigde en beschikbare geluidruimte en te overwegen om maatwerk op te leggen. Doel hiervan is om de beschikbare geluidruimte efficiënt te benutten. De methode hiervoor is de 'milieuzonering nieuw stijl'[24]. Bij milieuzonering nieuwe stijl wordt het werkingsgebied van de geluidregels in zones opgedeeld. Via

[24] Zie Staalkaart (bestaand) bedrijventerrein (VNG), pagina 124 e.v.

maatwerk kan per zone een bepaalde verdeling van de geluidruimte worden opgelegd. De geluidruimte in een zone kan bijvoorbeeld worden vastgelegd met geluidnormen per activiteit op een vaste afstand van de terreingrens van de locatie waar de activiteit wordt verricht. Hieronder is dit als voorbeeld weergegeven.

Werkingsgebied	Afstand vanaf grens locatie (m)	07.00-19.00 uur	19.00-23.00 uur	23.00-07.00 uur
Geluidruimte zone 1	30	45 dB(A)	40 dB(A)	35 dB(A)
Geluidruimte zone 2	50	45 dB(A)	40 dB(A)	35 dB(A)
Geluidruimte zone 3	50	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
Geluidruimte zone 4	50	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

In de staalkaart (bestaand) bedrijventerrein (VNG) is de milieuzonering nieuwe stijl uitgewerkt (pagina 124 e.v.).

4.7 Tankstations

Er zijn in de bruidsschat (net als in het Activiteitenbesluit milieubeheer) afwijkende etmaalperioden en geluidwaarden opgenomen voor tankstations, agrarische activiteiten en glastuinbouw.
Hieronder bespreken we deze activiteiten, te beginnen met de tankstations (art. 22.64 en tabel 22.3.4 bruidsschat).

Tabel 22.3.4 Waarde voor geluid op een geluidgevoelig gebouw door het bieden van gelegenheid voor het tanken van motorvoertuigen van derden

	07.00 – 21.00 uur	21.00 - 07.00 uur
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ als gevolg van activiteiten	50 dB(A)	40 dB(A
Maximaal geluidniveau L_{Amax} als gevolg van activiteiten	70 dB(A)	60 dB(A)

In de regels van de bruidsschat voor geluid door tankstations (art. 22.64 en tabel 22.3.4 bruidsschat) zijn de waarden uit het Activiteitenbesluit milieubeheer (Abm) overgenomen (art. 2.17 lid 4 Ab). Het Bkl gaat in de instructieregels niet uit van een apart geluidregime met afwijkende etmaalperioden voor tankstations.
Wel zijn er op grond van de flexibiliteitsbepalingen van de instructieregels mogelijkheden om in het omgevingsplan rekening te houden met de bijzondere kenmerken van het geluid bij een tankstation, zoals de pieken bij dichtslaan van autoportieren. Doel van eventuele regels voor tankstations in (het nieuwe deel van) het omgevingsplan moet zijn dat het geluid door een activiteit op geluidgevoelige gebouwen aanvaardbaar is en er voldaan wordt aan de grenswaarden in het Bkl. In de bruidsschat wordt het onder het Activiteitenbesluit milieubeheer geldende geluidregime voor tankstations overgenomen, zodat de geluidsituatie niet verandert zolang de gemeente nog geen nieuw deel omgevingsplan heeft vastgesteld.[25]

[25] Artikelsgewijze toelichting bruidsschat omgevingsplan, pagina 48.

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – tankstations

De geluidwaarden van de bruidsschat zijn gelijk aan die van het Activiteitenbesluit milieubeheer.
In het Bkl staan geen aparte instructieregels voor geluidwaarden met betrekking tot tankstations. Een gemeente is vrij om bij wijziging/aanpassing van de bruidsschat, hiervoor in (het nieuwe deel van het) omgevingsplan aangepaste waarden op te nemen. Het Bkl voorziet echter niet in aangepaste etmaalperioden. Dus ook voor tankstations zullen onder het Bkl drie etmaalperioden met afzonderlijke waarden gaan gelden.
Wij adviseren dan ook om bij het opstellen van een nieuw omgevingsplan allereerst te inventariseren of er tankstations zijn gelegen binnen het plangebied en te beoordelen of deze kunnen voldoen aan de standaardwaarden uit het Bkl, danwel te overwegen afwijkende waarden vast te stellen.

4.8 Agrarische activiteiten

Er zijn in de bruidsschat (net als in het Activiteitenbesluit milieubeheer) afwijkende etmaalperioden en geluidwaarden opgenomen voor agrarische activiteiten (niet zijnde een in een glastuinbouwgebied gelegen glastuinbouwbedrijf) met betrekking tot zowel geluidgevoelige gebouwen als ruimten binnen in- en aanpandige geluidgevoelige gebouwen (art. 22.65 en tabel 22.3.5 en 22.3.6 bruidsschat) .

Tabel 22.3.5 Waarde voor geluid op een geluidgevoelig gebouw door een agrarische activiteit, niet zijnde een glastuinbouwbedrijf dat is gelegen in een glastuinbouwgebied

	06.00 – 19.00 uur	19.00 - 22.00 uur	22.00 - 06.00 uur
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ veroorzaakt door de vast opgestelde installaties en toestellen	45 dB(A)	40 dB(A)	35 dB(A
Maximaal geluidniveau L_{Amax} als gevolg van activiteiten	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)

Tabel 22.3.6 Waarde voor geluid in geluidgevoelige ruimten binnen in- of aanpandige geluidgevoelige gebouwen, door een agrarische activiteit, niet zijnde een glastuinbouwbedrijf dat is gelegen in een glastuinbouwgebied

	06.00 – 19.00 uur	19.00 - 22.00 uur	22.00 - 06.00 uur
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ veroorzaakt door de vast opgestelde installaties en toestellen	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
Maximaal geluidniveau L_{Amax} als gevolg van activiteiten	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

In de regels van de bruidsschat voor geluid door agrarische activiteiten (art. 22.65 en tabellen 22.3.5 en 22.3.6 bruidsschat) zijn de waarden uit het Activiteitenbesluit milieubeheer overgenomen (art. 2.17 lid 5 Abm).

Wat is een agrarische activiteit?

Bij agrarische activiteiten gaat het om een activiteit waarvan agrarische activiteiten de kern vormen (art. 22.65 lid 1 bruidsschat). De bruidsschat geeft geen specifieke definitie. Volgens de artikelsgewijze toelichting op de bruidsschat gaat het om activiteiten die betrekking hebben op

gewassen of landbouwhuisdieren voor zover deze geteeld of gekweekt respectievelijk gefokt, gemest, gehouden of verhandeld worden. Daaronder wordt ook verstaan agrarisch gemechaniseerd loonwerk zoals het uitvoeren van cultuurtechnische werken, mestdistributie, grondverzet of soortgelijke dienstverlening.

Mobiele en vaste installaties als geluidbronnen

Mobiele geluidbronnen (landbouwvoertuigen) en activiteiten die niet met vast opgestelde installaties of toestellen plaatsvinden worden in de bruidsschat niet meegewogen bij het bepalen van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau. De waarden in tabel 22.3.5 die zien op het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau zijn alleen van toepassing op vast opgestelde installaties en toestellen. Voor het geluid van mobiele installaties geldt alleen de specifieke zorgplicht.
De waarden voor maximale geluidniveaus zijn van toepassing op alle bronnen (vast en mobiel).[26]

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan - agrarische activiteit

Belangrijke verschillen tussen de regels van de bruidsschat voor agrarische activiteiten (art. 22.65) en de instructieregels voor geluid van het Bkl zijn:

Geluidwaarden
Bruidsschat: Dit artikel geeft standaard 5 dB(A) lagere geluidwaarden en afwijkende tijdsperioden voor agrarische activiteiten.
Bkl: De instructieregels van het Bkl kennen voor agrarische activiteiten niet standaard 5 dB(A) lagere geluidwaarden en ook geen afwijkende tijdsperioden. Het Bkl biedt wel de mogelijkheid om een agrarisch gebied aan te wijzen waar de toelaatbare waarde 5 dB(A) lager is (art. 5.65 lid 3 Bkl). Deze lagere waarde geldt dan voor alle activiteiten binnen het aangewezen agrarisch gebied.

Tijdsperioden
Bruidsschat: Dit artikel heeft afwijkende tijdsperioden voor agrarische activiteiten. In de bruidsschat begint de ‘agrarisch dag’ om 06.00 uur.
Bkl: In de instructieregels van het Bkl staat wel dat afwijkende waarden mogen worden opgenomen in het omgevingsplan, maar er staat niet dat afwijkende tijdsperioden mogen worden opgenomen in het omgevingsplan. Het Bkl houdt voor alle bedrijven dezelfde tijdsperioden aan. De dag begint voor alle bedrijven om 7.00 uur.

Mobiele installaties
Bruidsschat: In dit artikel gelden de standaardwaarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau niet voor mobiele installaties.
Bkl: De standaardwaarden van het Bkl gelden ook voor de mobiele installaties bij een agrarisch bedrijf als die vallen onder de representatieve bedrijfssituatie (art. 5.63 Bkl).

Landerijen
Bruidsschat: Akkers en weilanden zijn voor de toepassing van dit artikel geen onderdeel van de activiteit (zie art. 22.41 lid 2 sub f bruidsschat).
Bkl: De instructieregels van het Bkl gaan over al het geluid van locatiegebonden activiteiten, als dat geluid representatief is voor die activiteit (art. 5.63 Bkl). Onder het Bkl behoren de activiteiten op akkers en weilanden (landerijen) van een agrarisch bedrijf tot de agrarische activiteit.

In de bruidsschat (art. 22.65 en tabellen 22.3.5 en 22.3.6 bruidsschat) wordt het onder het Activiteitenbesluit milieubeheer geldende geluidregime voor agrarische activiteiten overgenomen,

[26] Artikelsgewijze toelichting bruidsschat omgevingsplan, pagina 48-49.

zodat de geluidsituatie niet verandert zolang de gemeente nog geen nieuw deel omgevingsplan heeft vastgesteld.[27]

Voor agrarische activiteiten zijn de geluidwaarden van de bruidsschat gelijk aan die van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Het Bkl heeft ten aanzien van agrarische activiteiten een andere insteek. De bruidsschat voldoet niet aan het Bkl. Op grond van het Bkl geldt voor het omgevingsplan het volgende:

- Als een omgevingsplan een activiteit toelaat in <u>een in het omgevingsplan aangewezen agrarisch gebied</u> kan het omgevingsplan voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ van geluid door die activiteit op geluidgevoelige gebouwen, binnen dat agrarisch gebied, als waarden de standaardwaarden van tabel 5.65.1, eerste rij, verlagen met 5 dB (art. 5.65 lid 3 Bkl). Dit is dus een bewuste keuze die in het nieuwe omgevingsplan moet worden gemaakt.
- De standaardwaarden van het Bkl gelden ook voor de mobiele installaties bij een agrarisch bedrijf als die vallen onder de representatieve bedrijfssituatie. Mobiele installaties zijn namelijk niet uitgesloten in het toepassingsbereik van art. 5.63 Bkl. Mogelijk kunnen verschillende bedrijven (bijvoorbeeld loonbedrijven) niet meer aan de grenswaarden voldoen wanneer ook de mobiele bronnen moeten worden getoetst aan de grenswaarden. Overigens worden bij vergunningplichtige agrarische bedrijven in de huidige praktijk doorgaans al strengere grenswaarden gesteld dan nu in het Activiteitenbesluit en bruidsschat opgenomen, waarbij ook bij de vergunde bedrijven alle geluidbronnen (vast opgesteld of niet) worden meegenomen.
- Akkers en weilanden (landerijen) waar activiteiten worden verricht, behoren tot de agrarische activiteit. Akkers en weilanden zijn namelijk niet uitgesloten in de regels voor het toepassingsbereik van art. 5.63 Bkl.
- Voor zover het werkgebied waar mobiele installaties werkzaamheden uitvoeren, openbaar is (bijvoorbeeld bossen, openbaar wandelgebied etc.), vallen de (onderhouds)activiteiten met mobiele installaties wel buiten het toepassingsbereik van de geluidregels (art. 5.63 Bkl).

In de bruidsschat begint de dagperiode bij een agrarisch bedrijf al om 06.00 uur. In het Bkl begint de dag, ook voor agrarische activiteiten, om 07.00 uur. Activiteiten die in het verleden zijn toegestaan tussen 06.00 en 07.00 uur worden onder het Bkl getoetst aan de grenswaarde voor de nachtperiode. In bepaalde gevallen kan dit mogelijk een knelpunt blijken.
Bij de transitie naar het (nieuwe deel van) het omgevingsplan moet voldaan worden aan het Bkl. Binnen de kaders van het Bkl kunnen voor agrarische activiteiten specifieke regels en geluidwaarden worden opgenomen in het omgevingsplan. Omdat er voor (agrarische) bedrijven met het Bkl veel verandert, adviseren wij om de mogelijkheden en eventuele knelpunten in beeld te brengen voordat begonnen wordt aan regels voor het nieuwe deel van het omgevingsplan.

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan - mobiele installaties

In navolging van het Activiteitenbesluit milieubeheer worden in de bruidsschat bij agrarisch bedrijven alleen de vast opgestelde installaties en toestellen getoetst aan de geluidregels. Geluid door mobiele installaties wordt niet getoetst aan het Activiteitenbesluit milieubeheer. Bij mobiele installaties gaat het om installaties met vervoersbewegingen (tractoren, vrachtwagens en andere landbouwvoertuigen) en om alle activiteiten op het erf die niet met een vast opgestelde installatie plaatsvinden (inkuilen van kuilgras, periodiek ophalen van vaste mest, oppompen van drijfmest met een pomp van de tankwagen etc.). Mobiele installaties vallen in principe wel onder het toepassingsbereik van de geluidregels van het Bkl (art. 5.63 Bkl). Hier moet dus goed naar gekeken worden bij het opstellen van regels voor (het

[27] Artikelsgewijze toelichting bruidsschat omgevingsplan, pagina 48-49.

nieuwe deel van het) omgevingsplan. De bruidsschat is met betrekking tot mobiele installaties en geluid, niet in lijn met het Bkl.

Wanneer landbouwmachines op het land bezig zijn, valt het geluid binnen het toepassingsbereik van het Bkl. Hier moet dus gekeken worden of de immissie van deze activiteit op een geluidgevoelig gebouw zoals een woning, aanvaardbaar is (art 5.59 lid 2 Bkl). Agrarische bedrijfswoningen en voormalige agrarische bedrijfswoningen zijn in het Bkl en ook in de bruidsschat uitgesloten van de geluidregels van het omgevingsplan voor wat betreft het geluid van het eigen agrarische bedrijf (art. 5.61 Bkl, art. 22.58 bruidsschat en art. 5.62 Bkl, 22.59 bruidsschat).
Voor zover het werkgebied waar de machine wordt gebruikt, openbaar is (bijvoorbeeld bossen, openbaar wandelgebied etc), vallen deze (onderhouds)activiteiten wel buiten het toepassingsbereik van de geluidregels van het Bkl (art. 5.63 lid 2 sub a Bkl). Wanneer de landbouwmachines over de openbare wegen naar de akker toerijden, valt het geluid hiervan dus buiten het toepassingsbereik van het Bkl.

Het Bkl biedt de flexibiliteit om voor een deel van een activiteit geen geluidwaarden te stellen (5.70 Bkl). Dus de gemeente kan er op basis van het Bkl voor kiezen om mobiele installaties uit te zonderen van de geluidregels. De gemeente moet dan wel motiveren waarom er nog sprake is van een aanvaardbare geluidsituatie. De gemeente kan beleid opstellen en op basis daarvan regels opnemen in het omgevingsplan. Om te bepalen welke regels vastgesteld kunnen worden, spelen onder andere de volgende aspecten een rol:

- lokaal geluidbeleid;
- het geluid ter plaatse op geluidgevoelige gebouwen;
- de aard, omvang en de waardering van het geluid dat vrijkomt bij de betreffende activiteit;
- de historie van de betreffende activiteit en het klachtenpatroon met betrekking tot geluidhinder
- de bestaande en verwachte geluidhinder van de betreffende activiteit en;
- de kosten en baten van technische voorzieningen en gedragsregels.[28]

In (het nieuwe deel van) het omgevingsplan kunnen dus in aanvulling op of in afwijking van de standaard geluidregels, geen regels of specifieke regels opgenomen worden voor mobiele installaties. Wanneer dit niet wordt gedaan, zijn de standaardregels van toepassing. Dit kan er in de praktijk toe leiden dat een agrarisch ondernemer zijn gewas niet kan oogsten omdat de standaard geluidregels worden overtreden.

4.9 Glastuinbouwbedrijven binnen een glastuinbouwgebied en stomen van grond

Er zijn in de bruidsschat (net als in het Activiteitenbesluit milieubeheer) afwijkende etmaalperioden en geluidwaarden opgenomen voor glastuinbouwbedrijven binnen een glastuinbouwgebied met betrekking tot zowel geluidgevoelige gebouwen als ruimten binnen in- en aanpandige geluidgevoelige gebouwen (art. 22.66 en tabel 22.3.7 en 22.3.8 bruidsschat).

[28] Nota Toelichting Bkl, pagina 714.

Tabel 22.3.7 Waarde voor geluid op een geluidgevoelig gebouw door een glastuinbouwbedrijf binnen een glastuinbouwgebied

	06.00 – 19.00 uur	19.00 - 22.00 uur	22.00 - 06.00 uur
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ als gevolg van activiteiten	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A
Maximaal geluidniveau L_{Amax} als gevolg van activiteiten	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)

Tabel 22.3.8 Waarde voor geluid in geluidgevoelige ruimten binnen in- en aanpandige geluidgevoelige gebouwen, door een glastuinbouwbedrijf binnen een glastuinbouwgebied

	06.00 – 19.00 uur	19.00 - 22.00 uur	22.00 - 06.00 uur
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ als gevolg van activiteiten	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
Maximaal geluidniveau L_{Amax} als gevolg van activiteiten	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

Glastuinbouw is een activiteit die in de kern bestaat uit het in een kas telen van gewassen. Een glastuingebied is een cluster van aaneengesloten percelen voor glastuinbedrijven .

In de bruidsschat (art. 22.66 en tabellen 22.3.7 en 22.3.8 bruidsschat) wordt het onder het Activiteitenbesluit milieubeheer geldende geluidregime voor glastuinbouw overgenomen, zodat de geluidsituatie niet verandert zolang de gemeente nog geen nieuw deel omgevingsplan heeft vastgesteld.[29]

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – glastuinbouw in een glastuinbouwgebied
De geluidwaarden van de bruidsschat zijn gelijk aan die van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Het Bkl heeft ten aanzien van glastuinbouw een andere insteek. Het Bkl geeft geen aparte instructies voor glastuinbouw. De instructieregels van het Bkl kennen voor geluid door glastuinbouwbedrijven in een glastuinbouwgebied geen afwijkende tijdsperioden.

Op grond van het Bkl geldt voor het omgevingsplan het volgende:

- als een omgevingsplan een activiteit toelaat in een, in het omgevingsplan aangewezen agrarisch gebied, kan het omgevingsplan voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ van geluid door die activiteit op geluidgevoelige gebouwen, binnen dat agrarisch gebied, als waarden de standaardwaarden van tabel 5.65.1, eerste rij, verlagen met 5 dB (art. 5.65 lid 3 Bkl);
- de standaardwaarden van het Bkl gelden ook voor de mobiele installaties bij een bedrijf als die vallen onder de representatieve bedrijfssituatie. Mobiele installaties zijn namelijk niet uitgesloten in de regels over het toepassingsbereik van art. 5.63 Bkl;
- In de bruidsschat begint de dagperiode bij een glastuinbouwbedrijf in een glastuinbouwgebied al om 06.00 uur. In het Bkl begint de dag, ook voor deze activiteiten, om 07.00 uur. Activiteiten die in nu zijn toegestaan tussen 06.00 en 07.00 uur worden onder het Bkl getoetst aan de

[29] Artikelsgewijze toelichting bruidsschat omgevingsplan, pagina 49.

grenswaarde voor de nachtperiode. In bepaalde gevallen kan dit mogelijk een knelpunt blijken.

Bij de transitie naar het (nieuwe deel van) het omgevingsplan moet voldaan worden aan het Bkl. Binnen de kaders van het Bkl kunnen voor glastuinbouw activiteiten specifieke regels en geluidwaarden worden opgenomen in het omgevingsplan. Wanneer een nieuw omgevingsplan wordt opgesteld waarbinnen glastuinbouwbedrijven aanwezig zijn dan is het goed om vooraf te inventariseren of deze bedrijven kunnen voldoen aan de standaardwaarden uit het Bkl, of dat, om bestaande rechten niet teniet te doen, maatwerk nodig is.

Stomen van grond

In de bruidsschat staat dat het stomen van grond[30] met een installatie van derden buiten beschouwing moet worden gelaten bij de bepaling van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau (art. 22.72 bruidsschat). Het stomen van grond door derden wordt niet beschouwd als een representatieve bedrijfssituatie omdat het door derden wordt uitgevoerd en, afhankelijk van het gewas, maar enkele keren per jaar wordt uitgevoerd. Er moeten wel maatregelen of voorzieningen worden getroffen om de geluidhinder zoveel mogelijk te verminderen (art. 22.72 lid 2 bruidsschat). Wanneer het stomen van grond niet door derden, maar door een eigen installatie plaatsvindt, dan telt het geluid wel mee bij het bepalen van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau.

De bepaling over het stomen van grond (art. 22.72 bruidsschat) is een voortzetting van een dergelijke bepaling in het Activiteitenbesluit milieubeheer (art. 2.18 lid 6 t/m 8 Abm).

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – stomen van grond door derden

Voor de situatie dat grond door derden wordt gestoomd, staat in de bruidsschat dat er maatregelen of voorzieningen getroffen moeten worden om het geluid van het stomen te verminderen. De maatregelen of voorzieningen moeten betrekking hebben op (art. 2.72 lid 2 bruidsschat):

- de periode waarin het stomen van de grond plaatsvindt;
- de locatie waarop de installatie wordt opgesteld;
- het aanbrengen van geluidbeperkende voorzieningen op de locatie waarop de activiteit wordt verricht.

In het (nieuwe deel van) het omgevingsplan kunnen maatwerkvoorschriften worden opgenomen (op basis van art. 22.45 bruidsschat) waarmee de maatregelen of voorzieningen meer specifiek worden ingevuld.[31]

Meet- en rekenbepalingen

De bruidsschat bepaalt dat vanaf inwerkingtreding Ow de berekening van geluidwaarden moet plaatsvinden volgens de bepalingen van de Omgevingsregeling (art. 22.74 bruidsschat en art. 6.6 en 6.7 Omgevingsregeling).

[30] In bedrijven waar het systeem van substraatteelt niet wordt toegepast, maar waar in de grond wordt geteeld, moet op gezette tijden ontsmetting van de grond plaatsvinden. Dit gebeurt door de grond enkele keren per jaar te stomen.
[31] Artikelsgewijze toelichting bruidsschat omgevingsplan, pagina 52. Opmerking: De bruidsschat is dus hybride. Enerzijds staan er regels in die de gemeente kan wijzigen, anderzijds staan er artikelen in die de basis zijn voor een bevoegdheid van de gemeente om bepaalde regels (maatwerkvoorschriften) op te stellen.

4.10 Windturbines en windparken

In de bruidsschat staan enkele bepalingen over geluid door windturbines en windparken (par. 22.3.4.3, bestaande uit de art. 22.75 t/m 22.78). Deze regels zijn van toepassing op het geluid door het opwekken van elektriciteit met een windturbine met een rotordiameter van meer dan 2 meter, op een geluidgevoelig gebouw. In de bruidsschat zijn de standaardwaarden die het Bkl geeft voor de bovenstaande 'specifieke' activiteiten, overgenomen. Deze standaardwaarden zijn voor windturbines of windparken 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} op een geluidgevoelig gebouw. Voor deze specifieke activiteiten zijn in de bruidsschat ook informatieplichten opgenomen.

De bepalingen in de bruidsschat zijn een voortzetting van de regeling voor geluid veroorzaakt door windturbines uit het Activiteitenbesluit milieubeheer (par. 3.2.3. Abm).

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – windturbines en windparken
In (het nieuwe deel van) het Omgevingsplan kunnen maatwerkvoorschriften worden opgenomen voor windturbines en windparken. Dit op basis van de maatwerkmogelijkheid van de bruidsschat (art. 22.45 bruidsschat) en uiteraard binnen de instructieregels van het Bkl. Zie hierboven onder het kopje 'Geluid door windturbines'.

Op grond van het Nevele-arrest van het Europees Hof van Justitie heeft de Afdeling bestuursrechtspraak (ECLI:NL:RVS:2021:1395) in juni 2021 geoordeeld dat voor de onderbouwing van de Nederlandse normen voor windturbines een plan-MER nodig is. Het gevolg van de uitspraak is dat de windturbinenormen in het Activiteitenbesluit (par. 3.2.3. Abm) en de Activiteitenregeling, en ook de normen in de bruidsschat en Bkl, niet mogen worden gebruikt voor windturbineparken zolang er geen milieueffectrapport is gemaakt. In het ‘Actieprogramma Verankering milieubescherming na Nevele’ van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wordt gewerkt aan nieuwe algemene milieuregels. Volgens planning is het milieueffectrapport medio 2022 gereed. Op basis van dit rapport kan een zorgvuldige afweging worden gemaakt over het beschermingsniveau voor de relevante milieu-aspecten. Vervolgens kunnen nieuwe algemene milieuregels voor windturbineparken worden opgesteld.

4.11 Civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen

In de bruidsschat staan enkele bepalingen over geluid door civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen (par. 22.3.4.4, bestaande uit de art. 22.79 t/m 22.82). Deze regels zijn van toepassing op het geluid op een geluidgevoelig gebouw door het exploiteren van een in de buitenlucht of in een gebouw zonder gesloten afdekking of een gebouw met een open zijde gelegen:

- civiele schietbaan waar met vuurwapens wordt geschoten of;
- militaire schietbaan of militair springterrein op een militair terrein.

De regels zijn niet van toepassing op het traditioneel schieten door schutterijen of schuttersgilden.

In de bruidsschat zijn de standaardwaarden die het Bkl geeft voor de bovenstaande 'specifieke' activiteiten, overgenomen. Deze standaardwaarden zijn voor civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen 50 dB Bs,*dan* op een geluidgevoelig gebouw.

De bepalingen in de bruidsschat zijn een voortzetting van de regeling voor geluid veroorzaakt door buitenschietbanen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer (par. 3.8.3. Abm).
De meet- en rekenbepalingen voor geluid op buitenschietbanen zijn opgenomen in de Omgevingsregeling (art. 6.9 Omgevingsregeling).

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen
In het nieuwe omgevingsplan kunnen conform het Bkl voor civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen, hogere of lagere standaardwaarden worden opgenomen.

4.12 Gebiedsgericht geluidbeleid

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – Gebiedsgericht geluidbeleid
De bescherming tegen geluid van bedrijven regelt de gemeente, na inwerkingtreding van de Omgevingswet, in het omgevingsplan. Hierbij gelden de eisen en randvoorwaarden uit de instructieregels van het Bkl. Deze instructieregels staan in deze handreiking uitgebreid beschreven. De instructieregels van het Bkl bieden veel ruimte voor lokale gebiedsgerichte bescherming. De gemeente kan op basis van gebiedsgericht geluidbeleid, de lokale gebiedsbescherming in het omgevingsplan vastleggen.

Bij het opstellen van een nieuw omgevingsplan heeft de gemeente drie mogelijkheden ten aanzien van de (lokale) geluidnormen voor bedrijven.

1. Gebruik maken van de standaardwaarden en grenswaarden uit het Bkl (art. 5.65 lid 1 Bkl). Op deze manier gelden in principe voor alle bedrijven dezelfde normen. Dit vereenvoudigt de handhaving. Er zullen echter veel bedrijven zijn die hiermee veel meer geluidruimte krijgen dan ze nodig hebben, of juist te weinig.
   Op grond van de flexibiliteitsregels in het Bkl (artikel 5.66 tot en met 5.73) kan de geluidruimte voor bedrijven op maat worden gemaakt.
2. De gemeente kan ervoor kiezen om agrarisch gebieden en bedrijventerreinen aan te wijzen waarvoor respectievelijk 5 dB strengere en 5 dB ruimere waarden gelden (art. 5.65 lid 2 en 3 Bkl).
   Op deze manier kan de gemeente meer recht doen aan het geluidklimaat dat over het algemeen in die gebieden heerst. Ook in deze situatie zullen er activiteiten zijn die hiermee veel meer geluidruimte krijgen dan ze nodig hebben, of juist te weinig.
   Op grond van de flexibiliteitsregels in het Bkl (artikel 5.66 tot en met 5.73) kan voor bedrijven de geluidruimte verder op maat worden gemaakt.
3. De gemeente kan afwijken van de standaardwaarden van het Bkl (art. 5.66 Bkl) en andere geluidwaarden stellen op basis van de bestaande of gewenste geluidkwaliteit in een bepaald gebied. De gemeente kan in het omgevingsplan gebiedsgericht geluidbeleid opnemen. Dit beleid is dan richtinggevend voor het toelaten van milieubelastende activiteiten in een bepaald gebied. Hierbij moet worden bedacht dat per deelgebied (grens)waarden worden vastgelegd die gebaseerd zijn op het geluidklimaat dat de gemeente op de langere termijn voor het betreffende gebied nastreeft. Bij het vaststellen van de (grens)waarde voor een specifiek gebied zal het heersende geluidniveau in eerste instantie een belangrijke rol spelen. Bezien moet worden welke (al dan niet autonome) ontwikkelingen er aan de orde zijn die op deze geluidkwaliteit van invloed zijn (de voorziene aanleg van een weg, de sluiting van een bedrijf, de invoering van een verkeerscirculatieplan en dergelijke) en welke ontwikkelingen als gevolg

van ander (gemeentelijk) beleid (de realisatie van een woonwijk of een bedrijventerrein, de totstandkoming van een recreatiegebied enzovoort) gewenst zijn. Al deze ontwikkelingen kunnen worden geïnventariseerd en leiden tot een lagere of hogere (grens)waarde dan het heersende geluidniveau. De vast te leggen (grens)waarde hoeft dus niet overeen te komen met het heersende geluidniveau. Zo kan een gebied waarvoor de geluidkwaliteit op langere termijn een verbetering zou moeten ondergaan een lagere waarde opgelegd krijgen dan het heersende geluidniveau. Het omgekeerde is ook mogelijk. Als het gaat om een gebied dat in de toekomst een industriële functie moet krijgen, kan de vast te stellen waarde hoger zijn dan het heersende geluidniveau.

4.13 Horeca en festiviteiten

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – Horeca

Gemeenten willen enerzijds graag een levendig centrum hebben met een aantrekkelijk aanbod van horecagelegenheden inclusief de bijbehorende terrassen en evenementen. Anderzijds heeft de gemeente de plicht om omwonenden te beschermen tegen teveel geluid. De Ow biedt kansen om met dit dilemma goed om te gaan, maar alleen wanneer de balans wordt gevonden tussen alle aspecten die met horeca te maken hebben.

Zoals uit verschillende punten in hoofdstuk 2 en 4 blijkt, verandert er voor de horeca veel met de komst van de Omgevingswet. Hieronder staat een samenvatting van de punten waarmee bij de opstelling van regels in het nieuwe deel omgevingsplan rekening moet worden gehouden.

- In welke situaties is het gewenst om bij de melding van een horeca-activiteit een akoestisch onderzoek te vragen? In de bruidsschat is dit geregeld, in het Bkl niet. In het nieuwe omgevingsplan kan dit worden gespecificeerd.
- Geluidregels die nu in de APV zijn opgenomen (incidentele en collectieve feestdagen(festiviteiten) voor (horeca)bedrijven) kunnen, eventueel aangepast, worden opgenomen in het omgevingsplan.
- In de Bkl staat dat menselijk stemgeluid niet mag worden getoetst (tenzij het vermengd is met muziekgeluid). Hiervan kan niet worden afgeweken. Dit geldt dus ook voor het stemgeluid van bezoekers aan een terras. In het omgevingsplan zal daarom goed gekeken moeten worden waar terrassen gewenst zijn en waar niet en of het gewenst is om het aantal gelijktijdige bezoekers en/of de openingstijden te reguleren.
- Hoe wil de gemeente omgaan met onversterkte muziek, bijvoorbeeld als gevolg van het oefenen van dweilorkesten? In het Activiteitenbesluit was onversterkte muziek uitgesloten van toetsing, in het Bkl is dit niet zo. Het is echter de vraag of horeca-gelegenheden kunnen voldoen aan de standaardwaarden indien onversterkte muziek ten gehore wordt gebracht.
- In de Ow verdwijnt het overgangsrecht uit de oude 8.40 AMvB's. Zo was de bedrijfswoning van een naastgelegen horecagelegenheid uitgezonderd van toetsing. Daarnaast zijn er horecagelegenheden die vanuit het overgangsrecht aanspraak maken op een 5 dB hogere grenswaarde. Hoe wordt hiermee omgegaan in het nieuwe omgevingsplan? Vermoedelijk zijn er niet veel bedrijven die de oude overgangsrechten nodig hebben.
- In het omgevingsplan kunnen voor een horecaconcentratiegebied afwijkende geluidwaarden worden vastgesteld op geluidgevoelige gebouwen (gebiedsgericht beleid). Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de grenswaarden in de geluidgevoelige gebouwen. Hiervan kan namelijk niet worden afgeweken.

Festiviteiten

In de bruidsschat staan voor geluid door festiviteiten aparte regels vermeld (art. 22.73 bruidsschat). Voor zover bij een festiviteit de naleving van de geluidnormen redelijkerwijs niet kan worden gevraagd, zijn de geluidnormen van de bruidsschat niet van toepassing op bepaalde festiviteiten. Dit geldt voor de festiviteiten die plaatsvinden op dagen of dagdelen (art. 22.73 bruidsschat):

- die in een gemeentelijke verordening zijn aangewezen (bijvoorbeeld carnaval en koningsdag);
- die (op verzoek van de exploitant) voor een bepaalde locatie (bijvoorbeeld een café) zijn aangewezen (maximaal 12 dagen of dagdelen per jaar).

De regels en waarden in een verordening, voor het geluid door bovenstaande festiviteiten, hebben voorrang boven de regels en waarden in de bruidsschat.

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – festiviteiten

In artikel 5.68 Bkl is aangegeven dat gemeenten in het nieuwe omgevingsplan kunnen bepalen dat de standaardwaarden niet van toepassing zijn op bepaalde dagen in verband met de viering van:
a. in het omgevingsplan aangewezen festiviteiten of
b. festiviteiten die plaatsvinden op de locatie waar de activiteit wordt verricht, gedurende ten hoogste twaalf etmalen per jaar.

Artikel 22.73 is dus in lijn met het Bkl. Op deze manier kunnen gemeenten de regels die veelal in de APV staan (de incidentele en collectieve ontheffingen voor (horeca)bedrijven) laten voortbestaan in het nieuwe deel omgevingsplan.

4.14 Overgangsrecht

Geluidwaarden in bestaande verordeningen

In het Activiteitenbesluit milieubeheer (art. 2.17 lid 7, juncto 2.17a lid 5 en art. 2.18 lid 5 en 2.19a lid 2) staat een mogelijkheid om bij of krachtens een gemeentelijke verordening hogere of lagere normen te laten gelden (eventueel binnen een bepaald gebied), dan de standaardnormen. Het kan gaan om afwijkende geluidnormen voor een horecaconcentratiegebied, een concentratiegebied voor detailhandel en ambachtsbedrijven of voor een agrarisch gebied.

Op grond van het Invoeringsbesluit Omgevingswet (art. 8.2.2) blijven die regels zoals opgenomen in een gemeentelijke verordening (meestal de Algemene Plaatselijke Verordening) nog gelden.
De waarden uit de verordening hebben voorrang op de waarden zoals opgenomen in de bruidsschat/het tijdelijk deel van het omgevingsplan (art. 22.67 bruidsschat).

Bij het vaststellen van een nieuw omgevingsplan zullen de geluidregels uit de verordeningen in het nieuwe deel van het omgevingsplan moeten worden opgenomen.

Overgangsrecht bij drijvende woonfunctie

Onder de regels van de bruidsschat (art 22.68) geldt bij een drijvende woonfunctie, onder bepaalde voorwaarden, automatisch een 5 dB hogere grenswaarde. Dit is in overeenstemming met het Activiteitenbesluit milieubeheer. Deze verhoging geldt voor drijvende woonschepen die als zodanig voor 1 juli 2012 in dit bestemmingsplan zijn toegelaten én voor drijvende woonfuncties die voor 1 juli 2012 waren opgenomen in een gemeentelijke verordening en nadien, maar voor 1 januari 2023, alsnog zijn opgenomen in een bestemmingsplan.

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – drijvende woonfunctie

Het overgangsrecht uit het Activiteitenbesluit en de bruidsschat verdwijnt met het vaststellen van een nieuw omgevingsplan. Het Bkl geeft de gemeente wel de mogelijkheid om te kiezen voor een 5 dB ruimere geluidbelasting dan de standaardwaarde.

Als een omgevingsplan een woonschip toelaat, kan het omgevingsplan voor bepaalde situaties bepalen dat de standaardwaarde van tabel 5.65.1 Bkl (zie hierboven in hoofdstuk 2) wordt verhoogd met 5 dB.

De situaties waarvoor het omgevingsplan dit kan bepalen zijn:

- als de locatie voor 1 juli 2012 voor een woonschip was bestemd; of
- als de locatie voor 1 juli 2012 in een gemeentelijke verordening is aangewezen om door een drijvende woonfunctie te worden ingenomen en voor 1 januari 2023 voor een woonschip is bestemd, of als de aanwezigheid van een woonschip voor 1 januari 2023 in een bestemmingsplan is toegelaten (art.5.65, lid 4 Bkl).

Bij het vaststellen van een nieuw omgevingsplan waarbinnen woonschepen zijn gelegen (of locaties aanwezig zijn waar woonschepen zijn toegestaan) is het goed om vooraf te inventariseren of het nodig is van deze mogelijkheid in het Bkl tot verhoging van de standaardwaarde, gebruik te maken.

Overgangsrecht uit het Activiteitenbesluit milieubeheer

Het overgangsrecht voor de zogenaamde '8.40-AMvB's' uit het Activiteitenbesluit milieubeheer (art. 2.17a) is overgenomen in de bruidsschat (art. 22.69 bruidsschat). In dit overgangsrecht is bepaald dat bij bedrijven die een milieuvergunning hadden voordat de bedrijven van rechtswege meldingsplichtig werden, de grenswaarden maximaal 5 dB hoger mochten zijn dan de standaardwaarden uit het Abm. Er zijn binnen de gemeenten mogelijk horecabedrijven die hier aanspraak op maken. Daarnaast wijzen we op het overgangsrecht uit het Abm waarbij bij een aantal typen bedrijven de bedrijfswoning niet beschermd wordt tegen geluid van andere bedrijven van hetzelfde type. De bedrijfswoning van een horecagelegenheid wordt bijvoorbeeld niet beschermd tegen het geluid van een naastgelegen horecagelegenheid. In de praktijk wordt nu maar zeer beperkt gebruik gemaakt van dit overgangsrecht. Het Bkl maakt een einde aan dit overgangsrecht. Naastgelegen bedrijfswoningen worden wel beschermd. Het Bkl biedt wel de mogelijkheid tot het stellen van hogere geluidwaarden – zoals deze gelden op grond van dit oude overgangsrecht – als voldaan wordt aan de grenswaarden van artikel 5.66 Bkl (de binnenwaarden in de betreffende woningen).

Aandachtspunt voor nieuw deel omgevingsplan – horeca bedrijfswoning

Bij het vaststellen van een nieuw omgevingsplan waarbinnen horeca aanwezig is, is het goed om vooraf te inventariseren of er horecabedrijven aanwezig zijn die nu gebruik maken van het overgangsrecht uit de oude 8.40 AMvB’s. Indien dit het geval is, kan worden overwogen om in het omgevingsplan hogere grenswaarden toe te staan voor die bedrijven. Er zal dan wel onderbouwd moeten worden dat de binnenwaarden van woningen in de omgeving worden gerespecteerd.

Geur door activiteiten

Geur door activiteiten in nieuw deel omgevingsplan en bruidsschat

Hoofdstuk 1 Inleiding en samenvatting 6

Hoofdstuk 2 Welke instructies voor het omgevingsplan geeft het Besluit activiteitenleefomgeving (Bkl) voor het thema 'Geur door activiteiten'? 9

2.1 Algemene bepalingen. 9

Waar staat het thema 'Geur door activiteiten in het Bkl? 9

Wat is het systeem van het Bkl voor thema 'Geur door activiteiten'? 9

Wat is het toepassingsbereik? 10

Wat is van het toepassingsbereik uitgesloten? 10

Wat is een geurgevoelig gebouw? 10

Begrenzing van een milieubelastende activiteit (mba) 11

Aanvaardbaarheid 11

Waar gelden de geurwaarden? 11

Waar gelden de afstandsnormen 11

Uitzonderen van geur- en afstandsnormen 11

Bebouwingscontour 12

2.2 Geur door het exploiteren van zuiveringtechnische werken 12

Grenswaarden waterzuiveringsinstallatie 12

Uitzonderingen 13

2.3 Geur door het houden van landbouwhuisdieren 13

2.3.1 Landbouwhuisdieren met Geuremissiefactor 14

Standaard en grenswaarden 14

Uitzondering 14

2.3.2 Landbouwhuisdieren zonder geuremissie factor 15

Afstand en ondergrens tot geurgevoelige gebouwen 15

Uitzondering 15

Uitzondering 16

Hoofdstuk 3 Welke instructies voor het omgevingsplan geeft de omgevingsverordening voor het thema 'Geur door activiteiten'? 17

Omgevingsverordening van Noord-Brabant en Zuid-Holland 17

3.1 Provincie Noord-Brabant 17

Ontwerp omgevingsverordening provincie Noord-Brabant 17

Direct werkende regels omgevingsverordening provincie Noord-Brabant (NB) 17

Instructieregels omgevingsverordening provincie Noord-Brabant 18

Instructieregels veehouderij provincie Noord-Brabant 18

Landelijk gebied 18

Nieuw dierenverblijf 18
Toelichting geur 18
3.2 Provincie Zuid-Holland 20
Ontwerp omgevingsverordening Zuid-Holland 20
Ontgassen van binnenschepen 20
Bedrijventerreinen en gebruiksruimte 20
Transformatie van een bestaand bedrijventerrein 20
Hoofdstuk 4 Welke regels geeft de bruidsschat voor het thema 'Geur door activiteiten' en wat zijn de aandachtspunten voor het nieuwe deel van het omgevingsplan? 21
4.1 Geurregels in de bruidsschat (§ 22.3.6) 21
Algemeen toepassingsbereik bruidsschat 21
Toepassingsbereik geurregels 22
Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Toepassingsbereik 23
Tijdelijk gebouw (niet meer dan 10 jaar) waarvoor toch de geurregels van de bruidsschat gelden 23
Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan- tijdelijk gebouw 24
'Geprojecteerd' gebouw en de geurregels van de bruidsschat 24
Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan- geprojecteerd gebouw 24
Begripsbepalingen van de bruidsschat 24
Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – begripsbepaling 25
Functionele binding en voormalige functionele binding in de bruidsschat 27
Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Functionele binding en voormalige functionele binding 27
Cumulatie 28
Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan - Cumulatie 28
Toepassingsbereik Geur houden van landbouwhuisdieren en paarden en pony’s voor het berijden in een dierenverblijf in bruidsschat 28
Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Toepassingsbereik Geur houden van landbouwhuisdieren 28
Vanaf waar afstanden gelden in de bruidsschat 28
Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Vanaf waar afstanden gelden 29
4.2 Landbouwhuisdieren 29
4.2.1 Landbouwhuisdieren met geuremissiefactoren 29
Voor het voorkomen of het beperken van geurhinder is bij het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor de geur op een geurgevoelig object niet hoger dan de waarde, bedoeld in tabel 22.3.10 29

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Waarden voor geur bij landbouwhuisdieren met geuremissiefactor 29

Eerbiedigende werking bij waarden voor geur landbouwhuisdieren met geuremissiefactor..... 29

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Eerbiedigende werking bij waarden voor geur landbouwhuisdieren met geuremissiefactor 29

Afstand tot bijzondere geurgevoelige objecten bij geur landbouwhuisdieren met geuremissiefactor 30

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Afstand tot bijzondere geurgevoelige objecten bij geur landbouwhuisdieren met geuremissiefactor 30

4.2.2 Landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor 30

Afstand voor geur voor landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor of paarden en pony's voor het berijden. 30

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Afstand voor geur voor landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor of paarden en pony's voor het berijden..... 31

Eerbiedigende werking voor afstand geur landbouwhuisdieren zonder emissiefactoren of paarden en pony's voor het berijden 31

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Eerbiedigende werking voor afstand geur landbouwhuisdieren zonder emissiefactoren of paarden en pony's voor het berijden..... 31

Afstand vanaf de gevel dierverblijven voor geur landbouwhuisdieren en paarden of pony's voor het berijden 31

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Afstand vanaf de gevel dierverblijven voor geur landbouwhuisdieren en paarden of pony's voor het berijden 31

Eerbiedigende werking voor afstand vanaf gevel dierenverblijf voor landbouwhuisdieren met geuremissiefactor 31

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Eerbiedigende werking voor afstand vanaf gevel dierenverblijf voor landbouwhuisdieren met geuremissiefactor 32

4.3 Overige agrarische activiteiten 32

Eerbiedigende werking voor afstand vanaf gevel dierenverblijf voor landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor en paarden en pony's voor het berijden 32

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Eerbiedigende werking voor afstand vanaf gevel dierenverblijf voor landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor en paarden en pony's voor het berijden 32

Afstand voor het opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie 32

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Afstand voor het opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie 32

Afstand geur voor het opslaan van gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong.... 33

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Afstand geur voor het opslaan van gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong..... 33

Afstand geur voor het opslaan kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen 33

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Afstand geur voor het opslaan kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen 33
Afstand geur voor het opslaan van drijfmest, digestaat en dunne fractie 33
Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Afstand geur voor het opslaan van drijfmest, digestaat en dunne fractie 34
Afstand Geur voor voorziening biologisch behandelen dierlijke meststoffen voor of na vergisten 34
Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Afstand Geur voor voorziening biologisch behandelen dierlijke meststoffen voor of na vergisten 34
Afstand geur composteren of opslaan groenafval 34
Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Afstand geur composteren of opslaan groenafval 35
Eerbiedigende werking geur bij overige agrarische bedrijven 35
Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Eerbiedigende werking geur bij overige agrarische bedrijven 35
4.4 Zuiveringstechnische werking 35
Toepassingsbereik voor het exploiteren van zuiveringtechnische werking 35
Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Toepassingsbereik voor het exploiteren van zuiveringtechnische werking 35
Waarde geur voor zuiveringtechnisch werk 35
Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – waarde geur voor zuiveringtechnisch werk 37
Specifieke geurgevoelige objecten bij geur zuiveringtechnisch werk 37
Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Specifieke geurgevoelige objecten bij geur zuiveringtechnisch werk 37
Eerbiedigende werking geur bij zuiveringtechnisch werk 37
Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Eerbiedigende werking geur bij zuiveringtechnisch werk 37
Specifieke zorgplicht gebruik bouwwerken 37
Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Specifieke zorgplicht gebruik bouwwerken 37

Hoofdstuk 1
Inleiding en samenvatting

In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) zijn voor een beperkt aantal activiteiten instructieregels opgenomen ten aanzien van het onderdeel Geur. Deze regels beperken zich tot waterzuiveringsinstallaties, het houden van landbouwhuisdieren en overige agrarische bedrijven (zoals mestopslag etc.). Voor alle overige activiteiten geldt dat er volgens het Bkl sprake moet zijn van een aanvaardbaar geurniveau. De gemeenteraad moet beslissen of het geurniveau aanvaardbaar is. Om willekeur te voorkomen adviseren wij de gemeentes dringend om de aanvaardbare geurniveaus en een afwegingsgebied vast te stellen voordat men begint aan nieuwe omgevingsplannen. Dit voorkomt langdurige discussies bij de planvorming en zorgt voor een eenduidige handelswijze binnen de eigen gemeentegrenzen. In de verordeningen van de provincies Noord-Brabant en Zuid-Holland is nu niks opgenomen ten aanzien van de aanvaardbare geurhinder. Beiden provincies hebben wel provinciaal geurbeleid voor de provinciale Milieubelastende activiteiten (mba). Veel gemeentes binnen de werkgebieden van OMWB en OZHZ gebruiken dit beleid inmiddels ook voor gemeentelijke mba's. Het Bkl biedt de mogelijkheid om het aanvaardbaar geurniveau op referentiepunten vast te leggen bij bedrijventerreinen of activiteiten. Dit kan handig zijn als de bestaande geurgevoelige gebouwen op grotere afstand liggen en de gemeente heeft toekomstplannen om dichter bij de activiteit woningbouw te ontwikkelen. Met de geurnorm op de referentiepunten kun je dus nieuwe initiatieven op kortere afstand dan de bestaande woningen makkelijker motiveren.

In de bruidsschat zijn voor een aantal activiteiten (niet-industriële voedselbereiding (horeca), voedingsmiddelenindustrie, slachterijen en parkeergelegenheden) nog middelvoorschriften opgenomen die geurhinder naar een omgeving beperken. Als er geen sprake is van een klachtensituatie adviseren wij deze middelvoorschriften een-op-een over te nemen in het nieuwe deel van het omgevingsplan.

Het Bkl en de bruidsschat zijn niet van toepassing op activiteiten op locaties waar alleen woningen zijn toegelaten, zoals hobbymatige activiteiten of houtstook. De gemeente kan hiervoor regels opnemen in het omgevingsplan. We adviseren de gemeente deze mogelijkheid te overwegen. Zo zouden regels kunnen worden gesteld aan geur als gevolg van het stoken van hout in kachels en open haarden. In de bruidsschat is op basis van specifieke zorgplicht wel bepaald, dat het gebruik van bouwwerken

enz. niet mag leiden tot overlast of hinder (waaronder geurhinder). De gemeente kan deze zorgplicht verder invullen in het omgevingsplan, ten behoeve van het makkelijker maken van toezicht en handhaving op overlast.

Voor de activiteiten waarvoor wel instructieregels in het Bkl zijn opgenomen, verandert er niks in de normstelling. Deze blijft gelijk met de huidige wet- en regelgeving. De veranderingen hebben vooral betrekking op gewijzigde definities die gevolgen kunnen hebben voor zowel de gemeentes, ondernemers als de burgers.
Zo wijzigt de definitie van een geurgevoelig gebouw. Daar waar onder de Wet geurhinder en veehouderij sprake was van een omschrijving die kon leiden tot veel discussie en jurisprudentie is nu aansluiting gezocht bij het begrip uit de Wet geluidhinder. Hierdoor is weliswaar helder wanneer iets wel of niet geurgevoelig is, maar betekent dit ook dat diverse functies onder de oude wet nog beschermd werden maar straks onder het Bkl niet meer zoals bijvoorbeeld horeca, BSO, recreatie, kantoor, werkruimtes etc. De gemeente kan ervoor kiezen om functies aan te wijzen als geurgevoelig. Wij adviseren om hierover goed na te gaan wat de mogelijke consequenties binnen uw gemeente kunnen zijn. Bijvoorbeeld een bestaande uitspanning in het buitengebied waar op zomerse dagen druk gebruik wordt gemaakt van het terras is op basis van de huidige wetgeving nog beschermd wanneer een veehouderij in de buurt wil uitbreiden. Als de gemeente in het nieuwe deel van het omgevingsplan deze uitspanning niet apart aanmerkt als geurgevoelig kan de nabijgelegen veehouderij uitbreiden omdat er geen normen meer gelden. Hoewel er nog steeds sprake moet zijn van een aanvaardbare situatie is het de vraag of deze uitspanning nog voldoende klandizie overhoudt als er sprake is van een hoge(re) geurbelasting.

Het Bkl introduceert het begrip ‘nevengebruiksfuncties’. De bruidsschat kent dit begrip niet. In beginsel geldt dat de geurgevoeligheid voor het gehele gebouw geldt. In afwijking hiervan kan voor delen van gebouwen die een nevengebruiksfunctie hebben in het omgevingsplan worden vastgelegd dat hier niet de primaire functie is toegelaten. Deze delen hoeven daardoor niet meer beschermd te worden (art 5.91 lid 2, Bkl). Denk daarbij aan een nevengebruiksfunctie voor een garage bij een woning. Dit heeft als voordeel dat voor de garage niet getoetst hoeft te worden aan de normen en afstanden. Wij adviseren hiermee spaarzaam om te gaan. Dit kan namelijk ook gevolgen hebben voor het flexibel gebruik van de ruimtes. Bij het genoemde voorbeeld is het daarna niet meer mogelijk om de garage om te bouwen tot een mantelzorgwoning. Bovendien vergt elke afwijking een extra check bij bedrijfscontroles en handhavingsacties.

Het begrip bebouwde kom uit de Wet geurhinder en veehouderij is in het Bkl vervangen door het begrip bebouwingscontour. De gemeente moet deze vastleggen in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Deze actie kan gedaan worden zodra er een omgevingsplan wordt gemaakt voor het dorp, de stad of het buitengebied. Ook kan de gemeente in het omgevingsplan de begrenzing van het concentratiegebied vastleggen of een nieuw concentratiegebied aanwijzen. Voor een aantal gemeentes loopt de huidige begrenzing dwars over het gemeentelijk grondgebied. Voor deze gemeentes (Breda, Dongen, Heusden en Rucphen) adviseren wij de begrenzing in het omgevingsplan vast te leggen.

Ook het begrip ‘functionele binding’ is onder het Bkl verder uitgebreid. Daar waar het in de huidige wetgeving alleen nog gaat om voormalige agrarische bedrijfswoningen (plattelandswoningen) geeft het Bkl de mogelijkheid om het begrip uit te breiden naar voormalige bedrijfswoningen op bedrijventerreinen, afvalwaterzuiveringen en in de horecasector.

In het omgevingsplan hoeven straks geen afstandseisen meer opgenomen te worden voor het houden van rijpaarden en -pony's. Zij vallen straks niet meer onder het begrip landbouwhuisdieren. De gemeenteraad kan zelf bepalen welke afstand zij aanvaardbaar acht. Wij adviseren hier in een vroegtijdig stadium een standpunt in te nemen zodat voor de gehele gemeente dezelfde afstand kan worden toegepast en er geen willekeur ontstaat. Het is daarbij mogelijk om de afstand te relateren aan de aantallen dieren. Door bijvoorbeeld vast te stellen wat als hobbymatig gezien wordt en daarvoor geen afstandsnormen op te nemen. Maar ook bij grote maneges van bijvoorbeeld meer dan 100 paarden een grotere afstand op te nemen.

Onder de Omgevingswet zijn een aantal verschillen tussen het huidige milieu- en het ruimtelijk-spoor gelijkgetrokken. Deze wijzigingen kunnen door milieudeskundigen als 'nieuw' worden gezien maar zijn in het ruimtelijk spoor al jaren gebruikelijk. Zo zijn tijdelijke geurgevoelige gebouwen (minder dan 10 jaar) onder het Bkl niet aangemerkt als geurgevoelig. Uiteraard moet wel sprake zijn van een aanvaardbare situatie. Op basis van de bruidsschat geldt er een overgangsregeling. Als de gemeente niets regelt, vallen deze gebouwen bij de vaststelling van een nieuw omgevingsplan onder het nieuwe recht en ontvangen dan geen bescherming meer. Daarnaast moet volgens het Bkl ook rekening worden gehouden met geprojecteerde gebouwen.

De zojuist kort aangestipte onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de volgende hoofdstukken[1]. Waarbij wij in hoofdstuk 2 een overzicht geven van de instructieregels uit het Bkl. Vervolgens gaan we in Hoofdstuk 3 in op de verordening van de provincies Noord-Brabant en Zuid-Holland. Ten slotte geeft hoofdstuk 4 een overzicht van de regels in de bruidsschat waarbij na elk artikel een vergelijking is gemaakt met de regels uit het Bkl.

[1] Voor de Omgevingswet en besluiten en regelingen onder de Ow is uitgegaan van de geconsolideerde versies zoals gepubliceerd op de website van het ILPO per 29 maart 2022

Hoofdstuk 2

Welke instructies voor het omgevingsplan geeft het Besluit activiteitenleefomgeving (Bkl) voor het thema 'Geur door activiteiten'?

2.1 Algemene bepalingen.

Waar staat het thema 'Geur door activiteiten in het Bkl?

In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan regels voor het Rijk en de decentrale overheden. Voor het thema Geur geeft het Bkl instructieregels voor het omgevingsplan. In hoofdstuk 5 van het Bkl staan de regels voor omgevingsplannen. Hieronder vallen de 'Instructieregels met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties" (afdeling 5.1 Bkl). Er zijn instructieregels met als doel het 'Beschermen van de gezondheid en het milieu' (paragraaf 5.1.4), waaronder instructieregels met als doel de bescherming tegen geur. In het Bkl (§ 5.1.4.6) is bepaald dat geur door een activiteit op geurgevoelige gebouwen aanvaardbaar moet zijn. Alleen voor rioolwaterzuiveringsinstallaties, het houden van landbouwhuisdieren en verschillende agrarische activiteiten is een toetsingskader opgenomen.

Voor alle andere activiteiten die geurhinder kunnen veroorzaken kan de gemeente regels in het omgevingsplan opnemen (zoals industriële activiteiten, horecabedrijven, maneges, etc.). Deze activiteiten vallen onder de specifieke zorgplicht in art. 2.11 Bal en, of art. 22.42 van de bruidsschat en de middelvoorschriften in de bruidsschat.

Wat is het systeem van het Bkl voor thema 'Geur door activiteiten'?

Het primaire doel van de instructieregels van het Bkl is het beschermen van de gezondheid door het stellen van eisen aan geur op en rond geurgevoelige functies, waar mensen verblijven.

Het systeem van het Bkl werkt als volgt. Geurnormen gelden voor geurgevoelige gebouwen. Geurgevoelige gebouwen zijn woningen, scholen, zorginstellingen etc. De functie van een gebouw bepaalt of het gebouw geurgevoelig is. Het omgevingsplan moet erin voorzien dat het geur door een activiteit op een geurgevoelig gebouw aanvaardbaar is.

Het Bkl gaat uiteraard uit van de definities en het systeem van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Deze handreiking licht onderdelen van het Bal en het Bkl toe waar dat relevant is, zoals bij voorbeeld het begrip milieubelastende activiteit (mba).

Wat is het toepassingsbereik?

In het Bkl begint iedere afdeling met het zogenaamde 'toepassingsbereik' van de regels uit die paragraaf. Onder het toepassingsbereik staat vermeld voor welke situaties of doelen de regels van de betreffende afdeling gelden. In afdeling 5.1 van het Bkl staan de instructieregels voor het opstellen van omgevingsplannen, met als toepassingsbereik (doel) het opstellen van regels die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (art. 5.1 Bkl jo. art. 4.2 Ow). Het omgevingsplan moet dus regels bevatten die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Het toepassingsbereik van § 5.1.4.6 is het toelaten van een activiteit die geur veroorzaakt op een geurgevoelig gebouw en het toelaten van een geurgevoelig gebouw waarop geur wordt veroorzaakt door een activiteit.

Wat is van het toepassingsbereik uitgesloten?

Bepaalde situaties zijn van dit toepassingsbereik uitgesloten. Dit komt doordat er bijvoorbeeld andere regelgeving op van toepassing is, of omdat er voor die situatie geen geurregels gelden. De van het toepassingsbereik uitgesloten situaties zijn tijdelijke situaties voor een duur van minder dan 10 jaar.

Het Bkl § 5.1.4.6 is niet van toepassing op activiteiten op locaties waar alleen wonen is toegelaten. Er zijn dus geen instructieregels over geur afkomstig van het gebruik van woningen, zoals hobbymatige activiteiten of houtstook. Ook hiervoor geldt dat de gemeente regels in het omgevingsplan kan opnemen. Zo kan een gemeente ervoor kiezen de geur als gevolg van het stoken van hout in kachels en open haarden door particulieren in het omgevingsplan te regelen.

Wat is een geurgevoelig gebouw?

Een geurgevoelig gebouw is een gebouw met een functie als woning of onderwijs, zorg of kinderopvang. Een gebouw met een dergelijke functie dat nog niet is gebouwd, maar wel is gepland volgens het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, is voor de toepassing van de regels ook een geurgevoelig gebouw (art. 5.91 Bkl). Deze definitie van een geurgevoelig gebouw geldt voor het hele Bkl.

In beginsel geldt dat de geurgevoeligheid voor het gehele gebouw geldt. In afwijking hiervan kan voor delen van gebouwen die een nevengebruiksfunctie hebben, in het omgevingsplan worden vastgelegd dat hier niet de primaire functie is toegelaten. Deze delen hoeven daardoor niet meer beschermd te worden (art 5.91 lid 2, Bkl). Denk daarbij aan een nevengebruiksfunctie voor een garage bij een woning. Dit heeft als voordeel dat voor de garage niet getoetst hoeft te worden aan de normen en afstanden. Wij adviseren hiermee spaarzaam om te gaan. Dit kan namelijk ook gevolgen hebben voor het flexibel gebruik van de ruimtes. Bij het eerder genoemde voorbeeld is het bijvoorbeeld daarna niet meer mogelijk om de garage om te bouwen tot bv een mantelzorg woning. Bovendien vergt elke afwijking een extra check bij de bedrijfscontroles en handhavingsacties.

Het omgevingsplan kan andere gevoelige functies aanwijzen als een geurgevoelig gebouw op voorwaarde dat er hoofdzakelijk sprake is van menselijk verblijf (art 5.91 lid 4). Denk bijvoorbeeld aan recreatie, horeca, BSO, kantoren, justitiële inrichtingen etc. Het is in dit geval mogelijk om te kiezen voor een gebiedsgerichte benadering. Ook kan het omgevingsplan geurgevoelige locaties aanwijzen zoals campings, sportvelden etc. (art 5.91 lid 5).

Begrenzing van een milieubelastende activiteit (mba)

Onder de Ow hebben we het niet meer over 'inrichtingen', maar over 'milieubelastende activiteiten'. Een milieubelastende activiteit is een activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken, niet zijnde een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk of een wateronttrekkingsactiviteit (Bijlage bij Ow).
In het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties moeten in het omgevingsplan voor een aantal activiteiten regels worden opgenomen voor milieubelastende activiteiten (mba).

Aanvaardbaarheid

In een omgevingsplan wordt rekening gehouden met de geur door activiteiten op geurgevoelige gebouwen. Daarbij voorziet het omgevingsplan erin dat de geur door een activiteit op geurgevoelige gebouwen aanvaardbaar is (art. 5.92, Bkl).

Waar gelden de geurwaarden?

In het omgevingsplan moet staan dat de waarden voor geur door een activiteit op een (in het omgevingsplan opgenomen) geurgevoelig gebouw gelden (art. 5.93, Bkl):

- op een geurgevoelig gebouw: op de gevel of op de locatie waar een gevel mag komen;
- bij een woonschip of woonwagen: op de begrenzing van de locatie voor het plaatsen van dat woonschip of die woonwagen;

De geurwaarden gelden dus zowel voor een bestaand fysiek gebouw als voor een in het omgevingsplan opgenomen gebouw dat nog niet is gebouwd. In het oude recht zouden we dit een 'geprojecteerd' gebouw noemen.

In afwijking hierop is het mogelijk in het omgevingsplan normen op te nemen op een referentiepunt, dichter bij de activiteit (art 5.93 lid 2, Bkl). Dit kan bijvoorbeeld gebruikt worden bij bedrijventerreinen met veel geuremitterende bedrijven om geuremissies te beperken wanneer bijvoorbeeld de geurgevoelige gebouwen op grotere afstand liggen.

Waar gelden de afstandsnormen

De afstanden in het omgevingsplan vanwege de geur door een activiteit op geurgevoelige gebouwen gelden (art. 5.94 Bkl);

- op een geurgevoelig gebouwd: tot de gevel of tot de locatie waar de gevel mag komen;
- bij een woonschip of woonwagen: op de begrenzing van de locatie voor het plaatsen van dat woonschip of die woonwagen;
- bij een door de gemeenteraad aangewezen geurgevoelige bestemming als onder 5.91 lid 5: tot de grens van de locatie.

De afstanden gelden dus zowel voor een bestaand fysiek gebouw als voor een in het omgevingsplan opgenomen gebouw dat nog niet is gebouwd. In het huidig recht noemen we dit een 'geprojecteerd' gebouw.

Uitzonderen van geur- en afstandsnormen

De normen en afstanden voor geur door een activiteit, gelden niet op een geurgevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met die activiteit (bedrijfswoning) (art. 5.95 Bkl). Het is niet nodig om dit geurgevoelige gebouw in het omgevingsplan aan te wijzen.

Een omgevingsplan kan bepalen dat de normen en afstanden uit het omgevingsplan niet gelden voor voormalige bedrijfswoningen van agrarische bedrijven, op industrieterreinen of in de horecasector (art. 5.96 Bkl).

Bebouwingscontour

Het omgevingsplan moet de bebouwingscontour(en) geur via een geometrische begrenzing vastleggen waar sprake is van geur door een RWZI of een agrarische activiteit. De bebouwingscontour omvat ten minste de begrenzing van een stedelijk gebied (stad of dorp) en kan ook stedelijk groen aan de rand van de stedelijk gebied of lintbebouwing langs wegen, waterwegen of waterkeringen omvatten (art. 5.97 Bkl). Binnen de bebouwingscontour geldt het hoogste beschermingsniveau. De gemeenteraad bepaalt de bebouwingscontour.

2.2 Geur door het exploiteren van zuiveringtechnische werken

Het Bkl bevat specifieke instructieregels voor regels over geur voor waterzuiveringsinstallaties in het omgevingsplan (art. 3.98 Bkl). Er is in ieder geval sprake van een aanvaardbaarheid overeenkomstig art. 5.92 als voldaan wordt aan de grenswaarden voor zuiveringsinstallatie (art. 5.99).

Grenswaarden waterzuiveringsinstallatie

Een omgevingsplan dat het exploiteren van een rioolwaterzuivering toestaat, moet het toelaatbare geurniveau op geurgevoelige gebouwen bevatten. Voor een waterzuiveringsinstallatie gelden de volgende grenswaarden op geurgevoelig gebouwen (art 5.100, Bkl):

Tabel 5.100.1 Grenswaarde toelaatbare geur ouE/m3 als 98-percentiel door een zuiveringtechnisch werk op een geurgevoelig gebouw

Activiteit	**Geurgevoelig gebouw**	**Grenswaarde**
Het exploiteren van een zuiveringtechnisch werk	Gelegen binnen de bebouwingscontour geur, anders dan op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld of een bedrijventerrein	0,5 ou_E/m^3
	Gelegen: – op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld; – een bedrijventerrein; of – buiten de bebouwingscontour geur	1 ou_E/m^3

Tenzij het gaat om een rioolwaterzuivering dat is opgericht voor 1 februari 1996 en waarvoor een vergunning op grond van artikel 8.1 van de Wet milieubeheer in werking en onherroepelijk was. Dan kan een omgevingsplan een waarde bevatten die hoger is dan de hierboven genoemde grenswaarde, mits die waarde niet hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.100.2.

Tabel 5.100.2 Grenswaarde toelaatbare geur ouE/m3 als 98-percentiel door een zuiveringtechnisch werk opgericht voor 1 februari 1996 op een geurgevoelig gebouw

Activiteit	**Geurgevoelig gebouw**	**Grenswaarde**
Het exploiteren van een zuiveringtechnisch werk, opgericht voor 1 februari 1996	Gelegen binnen de bebouwingscontour geur, anders dan op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld of een bedrijventerrein	1,5 ou_E/m^3
	Gelegen: – op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld; – een bedrijventerrein; of – buiten de bebouwingscontour geur	3,5 ou_E/m^3

De wijze van berekenen is vastgelegd in de Omgevingsregeling
Het omgevingsplan kan afwijken van deze grenswaarde (art. 5.101 en 5.102, Bkl). Een hogere grenswaarde kan alleen als er zwaarwegende economische of andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen (art. 5.102 Bkl)

Uitzonderingen
Bij een omgevingsvergunning van voor 1 januari 2011 voor een waterzuivering gelden de normen uit het omgevingsplan niet voor geurgevoelige objecten die (art 5.103, Bkl):

a. tussen het inwerking treden van de omgevingsvergunning en het in werking treden van het Bkl zijn gebouwd; of
b. op het moment van de omgevingsvergunning nog niet geurgevoelig waren.

2.3 Geur door het houden van landbouwhuisdieren

Voor het begrip ‘houden van landbouwhuisdieren’ sluit het Bkl aan bij de definitie in artikel 3.200 uit het Bal, met uitzondering van het houden van pelsdieren (art. 5.104, Bkl). Hieronder vallen o.a. rundvee, varkens, kippen, geiten, kalkoenen, eenden etc.
In de paragraaf is onderscheid gemaakt tussen landbouwhuisdieren met en zonder geuremissiefactor. Een geuremissiefactor is vastgesteld in een ministeriële regeling. Zoals voor bijvoorbeeld varkens, kippen, schapen of geiten. En rundvee tot 24 maanden, kalkoenen, eenden en parelhoenders die gehouden worden voor de vleesproductie (art. 5.104, Bkl). Dieren waarvoor geen geuremissiefactor is vastgesteld vallen onder het begrip: landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor.

De regels zijn van toepassing voor zover er sprake is van dieren in dierverblijven. Wanneer de dieren voor natuurbeheer, educatieve doeleinden of bij onderzoeksinstellingen worden gehouden, gelden de regels dus niet (art. 5.105, Bkl). Wat altijd geldt is de eis dat er sprake moet zijn van een aanvaardbaar hinderniveau (art 5.92, Bkl). De gemeenraad bepaalt welk hinderniveau acceptabel is.

Er is in ieder geval sprake van een aanvaardbaarheid als voldaan wordt aan de grenswaarden en afstandsnormen in deze paragraaf (art 5.106 en 5.106a, Bkl). Voor bestaande situaties is een kleinere afstand of een hogere grenswaarde aanvaardbaar als:
a. de geur op een geurgevoelig gebouw niet toeneemt; en
b. het aantal landbouwhuisdieren niet toeneemt.

Een afstand als bedoeld in deze subparagraaf geldt vanaf het emissiepunt zoals bedoeld in het Bal (art 5.107, Bkl).

Een concentratiegebied is in ieder geval gebied I en gebied II, bedoeld in bijlage I bij de Meststoffenwet. Een omgevingsplan kan een concentratiegebied aanwijzen. In dat geval wordt de geometrische begrenzing van een concentratiegebied in het omgevingsplan vastgelegd.

2.3.1 Landbouwhuisdieren met Geuremissiefactor

Standaard en grenswaarden

Een omgevingsplan dat het houden van landbouwhuisdieren met emissiefactoren toe staat, moet geurwaarden bevatten. Als standaardwaarden geldt het volgende (art 5.109):

Tabel 5.109.1 Standaardwaarde toelaatbare geur ouE/m3 als 98-percentiel door houden landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op een geurgevoelig gebouw

Geurgevoelig gebouw	Standaardwaarde
Gelegen binnen de bebouwingscontour geur en buiten een concentratiegebied	2,0 ou_E/m^3
Gelegen binnen de bebouwingscontour geur en binnen een concentratiegebied	3,0 ou_E/m^3
Gelegen buiten de bebouwingscontour geur en buiten een concentratiegebied	8,0 ou_E/m^3
Gelegen buiten de bebouwingscontour geur en binnen een concentratiegebied	14,0 ou_E/m^3

Het omgevingsplan kan een lagere of hogere waarde bevatten dan de standaardwaarde, zolang deze voldoen aan de volgende grenswaarden:

Tabel 5.109.1 Grenswaarde toelaatbare geur ouE/m3 als 98-percentiel door houden landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op een geurgevoelig gebouw

Geurgevoelig gebouw	Grenswaarde
Gelegen binnen de bebouwingscontour geur en buiten een concentratiegebied	8,0 ou_E/m^3
Gelegen binnen de bebouwingscontour geur en binnen een concentratiegebied	14,0 ou_E/m^3
Gelegen buiten de bebouwingscontour geur en buiten een concentratiegebied	20,0 ou_E/m^3
Gelegen buiten de bebouwingscontour geur en binnen een concentratiegebied	35,0 ou_E/m^3

Uitzondering

De standaardwaarden en grenswaarden zijn niet van toepassing op de volgende situaties:

a. Als er sprake is van een voormalige bedrijfswoning (art 5.109a, Bkl). Ook wel de voormalige plattelandswoningen.
b. Voor woningen waarop nu al een hogere waarde geldt op basis van een geldende vergunning (art 5.109a, Bkl). Ook wel de overbelaste situaties
c. Voor gevoelige objecten die een functionele binding hebben met de activiteit of op of na 19 maart 2000 opgehouden zijn een functionele binding te hebben (art 5.110, Bkl).
d. Voor ruimte-voor-ruimte-woningen (art 5.111, Bkl).

Voor a. geldt dat in het omgevingsplan moet staan dat de (lagere) standaard niet van toepassing is op het geurgevoelig gebouw. Voor de overige situaties (b, c en d) gelden de vaste afstanden zoals ze ook onder de oude wetgeving gelden: 100 meter voor geurgevoelige objecten binnen de bebouwingscontour en 50 meter voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwingscontour.

In deze uitzonderingssituatie geldt dat de afstand in het omgevingsplan vanaf de gevel van de stal tot het geurgevoelig object binnen de bebouwingscontour ten minste 50 meter en buiten de bebouwingscontour tenminste 25 meter bedraagt (art 5.116, Bkl). Tenzij er sprake is van zwaarwegende economische of andere maatschappelijke belangen (art 5.117, Bkl).

2.3.2 Landbouwhuisdieren zonder geuremissie factor

Afstand en ondergrens tot geurgevoelige gebouwen

In een omgevingsplan dat het houden van landbouwhuisdieren zonder emissiefactoren toe staat, wordt tenminste de volgende afstanden in acht genomen (art 5.112, Bkl):

Tabel 5.112.1 Afstanden tot een geurgevoelig gebouw bij geur door het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor

Geurgevoelig gebouw	**Afstand**
Gelegen binnen de bebouwingscontour	100 m
Gelegen buiten de bebouwingscontour	50 m

Een omgevingsplan kan een kleinere afstand aanhouden mits deze niet kleiner is dan (art 5.112 lid 2 en art 5.116, Bkl):

Tabel 5.112.2 Ondergrens afwijkende afstand tot een geurgevoelig gebouw bij geur door het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor

Geurgevoelig gebouw	**Afstand**
Gelegen binnen de bebouwingscontour	50 m
Gelegen buiten de bebouwingscontour	25 m

Deze afstanden (zowel afstand als ondergrens) geldt ook voor voormalige bedrijfswoningen bij een veehouderij en ruimte-voor-ruimte woningen onder tabel 5.115 (art 5.115, Bkl) en tabel 5.116 (art 5.116, Bkl)

Uitzondering

Alleen als er sprake is van een voormalige bedrijfswoning (art 5.109a, Bkl) mag de afstand in het omgevingsplan nog kleiner zijn. Ook wel de voormalige plattelandswoningen.

In deze uitzonderingssituatie geldt dat de afstand in het omgevingsplan vanaf de gevel van de stal tot het geurgevoelig object binnen de bebouwingscontour ten minste 50 meter en buiten de bebouwingscontour tenminste 25 meter bedraagt (art 5.116, Bkl). Tenzij er sprake is van zwaarwegende economische of andere maatschappelijke belangen (art 5.117, Bkl).

2.4 Geur door andere agrarische activiteiten

Er is sprake van een aanvaardbaarheid voor geur overeenkomstig art. 5.92 als voldaan wordt aan de afstanden voor de volgende activiteiten (art. 5.118, Bkl):

- Opslaan van vaste mest, champost en dikke fractie-afstand (art 5.120, Bkl)
- Gebruik substraatmateriaal van plantaardige oorsprong (art 5.121, Bkl)
- Opslaan kuilvoer en vaste bijvoedermiddelen (art 5.122, Bkl)
- Opslaan drijfmest, digestaat en dunne fractie (art 5.123, Bkl)
- Voorziening biologisch behandelen dierlijke meststoffen voor of na vergisting (art 5.124, Bkl)
- Composteren of opslaan van groenafval (art 5.125, Bkl)

Voor deze activiteiten gelden vaste een afstand van 25, 50 of 100 meter voor geurgevoelige gebouwen naar gelang de omstandigheden. Voor de definities van de activiteiten is aangesloten bij de activiteiten in het Bal.

Uitzondering

De afstanden in het omgevingsplan zijn kleiner als (art 5.126, Bkl):

- de afstand op 1 januari 2013 al kleiner en rechtmatig was.
- de activiteit voor 1 januari 2013 al plaatsvond; en
- verplaatsing redelijkerwijs niet verlangd kan worden.

Onder de voorwaarde dat de afstand niet kleiner is dan de rechtmatige afstand en dat er maatregelen en voorzieningen worden getroffen die de het geurniveau aanvaardbaar maken.
Tenslotte is het mogelijk om in het omgevingsplan kleinere afstanden op te nemen (art 5.127, Bkl)

Hoofdstuk 3

Welke instructies voor het omgevingsplan geeft de omgevingsverordening voor het thema 'Geur door activiteiten'?

Omgevingsverordening van Noord-Brabant en Zuid-Holland
Alle provinciale regels over de fysieke leefomgeving staan bij elkaar in de omgevingsverordening. Net zoals de Omgevingswet een groot aantal wetten vervangt, zo vervangt de omgevingsverordening een aantal provinciale verordeningen. Iedere provincie stelt een omgevingsverordening vast voor haar grondgebied. In de omgevingsverordening staan zowel direct werkende regels als instructieregels. De omgevingsverordening treedt gelijk met de Omgevingswet in werking.

3.1 Provincie Noord-Brabant

Ontwerp omgevingsverordening provincie Noord-Brabant
De provincie Noord-Brabant kent een Interim omgevingsverordening. De omgevingsverordening heeft ter inzage gelegen en zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 2022 worden vastgesteld. De omgevingsverordening vervangt de volgende provinciale verordeningen:

- Provinciale milieuverordening;
- Verordening natuurbescherming;
- Verordening ontgrondingen;
- Verordening ruimte;
- Verordening water;
- Verordening wegen.

Het thema ‘geur door activiteiten’ is opgenomen in de omgevingsverordening.

Direct werkende regels omgevingsverordening provincie Noord-Brabant (NB)
In de omgevingsverordening zijn géén direct werkende regels opgenomen over het thema geur. Het voorkomen of beperken van geurhinder is enkel opgenomen als oogmerk bij het varend ontgassen. Dit houdt in dat de direct werkende regels zoals het verbod om te ontgassen in een ontgassingsvrijgebied, ook als doel heeft om geur te voorkomen of te beperken (art. 3.104, omgevingsverordening NB).

Instructieregels omgevingsverordening provincie Noord-Brabant

In de omgevingsverordening staan instructieregels beschreven voor gemeenten in het omgevingsplan. Het doel van de instructieregels is dat wordt voldaan aan omgevingswaarden of dat andere doelstellingen van de provincie voor de fysieke leefomgeving worden bereikt (art. 2.22 Ow).
De instructieregels voor het omgevingsplan staan beschreven in hoofdstuk 5 van de omgevingsverordening. Opgemerkt wordt dat er een samenhang is tussen de overige afdelingen en het thema 'geur'. In deze handreiking wordt enkel ingegaan op de artikelen waar het thema 'geur' is concreet is benoemd. Het thema 'geur' is benoemd in afdeling 5.6 met als titel 'Vitaal platteland. Voor het opstellen van de instructieregels bij veehouderijen is gebruik gemaakt van Brabantse zorgvuldigheidsscore veehouderij 2.1 (BZV). De BZV gaat uit van de gedachte dat ontwikkelruimte verdiend moet worden en niet onbegrensd is. De BZV toetst onder andere aan het thema 'geur'.
De provincie Noord-Brabant heeft geen instructieregels opgenomen met betrekking tot industriële geuremissie.

Instructieregels veehouderij provincie Noord-Brabant

Landelijk gebied

Een omgevingsplan van toepassing op landelijk gebied kan op een bestaand bouwperceel voorzien in de ontwikkeling van een veehouderij. Mestbewerking is op deze locatie toegestaan, mits dit ten behoeve van de ter plaatse geproduceerde mest is. Daarnaast moeten worden aangetoond dat de kans op cumulatieve geurhinder of achtergrondbelasting op geurgevoelige objecten niet hoger is dan:

- 12% in de bebouwde kom
- 20% in het buitengebied

Wanneer blijkt dat de achtergrondbelasting hoger is dan voornoemde percentages, dan zullen er maatregelen getroffen moeten worden door de veehouderij. Maatregelen met als doel om de achtergrondbelasting te laten dalen en de eigen bijdrage aan de overschrijding compenseren (art. 5.63, omgevingsverordening NB).

Nieuw dierenverblijf

Een toename van de oppervlakte van het dierenverblijf binnen een bouwperceel in landelijk gebied is toegestaan, mits kan worden aangetoond dat de kans op cumulatieve geurhinder of achtergrondbelasting op geurgevoelige objecten niet hoger is dan:

- 12% in de bebouwde kom
- 20% in het buitengebied

Wanneer blijkt dat de achtergrondbelasting hoger is dan voornoemde percentages, dan zullen er maatregelen getroffen moeten worden door de veehouderij. Maatregelen met als doel om de achtergrondbelasting te laten dalen en de eigen bijdrage aan de overschrijding compenseren (art. 5.64, omgevingsverordening).

Toelichting geur

Het is wenselijk dat een veehouderij zo min mogelijk geur uitstoot en op deze manier de mensen in zijn omgeving zo min mogelijk hindert. Geurhinder neemt af naarmate de afstand tussen een veehouderij en woningen (of andere gevoelige objecten) groter wordt.
Geur wordt grotendeels veroorzaakt door mest van dieren. Denk hierbij aan stoffen als NH_3, H_2S en vluchtige organische stoffen. De geurbelasting van een bedrijf beïnvloedt de gezondheid van mensen op en rond het bedrijf. De instructieregels voor geur sturen en stimuleren op dit effect.

Vanuit de draagkracht van het gebied zijn normen voor geur op gebiedsniveau opgenomen. Deze normen geven invulling aan de grenzen die vanuit gebiedsniveau aan individuele ontwikkelruimte

gesteld worden. De geurnormen zijn opgenomen om ervoor te zorgen dat er op gebiedsniveau geen nieuwe overbelastingen voor geurhinder ontstaat. En om bij te dragen aan een afname van de belasting waar deze cumulatief te hoog is. Door het aspect geurhinder onder voorwaarde van een proportionele bijdrage aan de afname van geurhinder ontwikkelingen toe te staan, neemt de overbelasting af.
Er zijn situaties waar de achtergrondbelasting al hoger is dan de daarvoor gegeven normen. De provincie zorgt dat voor deze situaties nadere informatie ter beschikking wordt gesteld. Gemeenten kunnen in deze situaties een zogenaamde afkapwaarde gebruiken.
Als er voor een diercategorie in de Omgevingsregeling en volgens de laatste milieutechnische inzichten geen geschikte geuremissiefactor beschikbaar is, wordt die diercategorie in de berekening van de geurbelasting buiten beschouwing gelaten.

De provincie wil met de regels rondom geur ingrijpen op de hoogte van de toetswaarde voor geur. De regeling biedt beleidsvrijheid aan de gemeente om te bepalen hoe zij invulling geeft aan de juridische uitvoeringsaspecten van de regels, zoals de keuze voor geurgevoelige objecten binnen de mogelijkheden die de wet daarvoor biedt. Het is nog niet bekend hoe de rechter omgaat met de interpretatie aan het begrip geurgevoelig object onder de Omgevingswet. Het is zinvol om die uitleg bij de planvorming te betrekken.

Naast de instructieregels uit de omgevingsverordening zijn normen gesteld ten behoeve van gevoelige gebieden en objecten. Dit zijn normen over onder andere de emissie en uitstoot van ammoniak. Deze normen zijn opgenomen in Europese, nationale en provinciale wetten en verordeningen. Naast dat aan deze normen zal moeten voldaan zal de veehouderij moeten passen in het gebiedsprofiel dat de gemeente opstelt.

3.2 Provincie Zuid-Holland

Ontwerp omgevingsverordening Zuid-Holland

In de omgevingsverordening Zuid-Holland staan directe regels over het ontgassen van binnenschepen (afdeling 3.5) en instructieregels voor het omgevingsplan voor het opnemen van regels voor bedrijventerreinen (artikel 7.52). Het zijn de volgende regels.

Ontgassen van binnenschepen

De regels voor de milieubelastende activiteit 'het ontgassen tijdens de vaart op een vaarweg vanaf een binnenschip' zijn gesteld onder andere met het oog op het voorkomen van geurhinder. Het is verboden om zonder omgevingsvergunning de milieubelastende activiteit 'het ontgassen tijdens de vaart op een vaarweg vanaf een binnenschip' te verrichten voor bepaalde stoffen (waaronder benzeen) (art. 3.146). Hierop zijn uitzonderingen gesteld, bijvoorbeeld bij bepaalde concentraties of om veiligheidsredenen (art 3.147).

Bedrijventerreinen en gebruiksruimte

Het omgevingsplan moet op een bedrijventerrein bedrijven toelaten met de grootst mogelijke gebruiksruimte voor geluid en geur per bedrijf. Dit moet worden vastgelegd in een geluidruimte zone en een geurruimte zone of een vergelijkbare milieuzonering. De zonering moet passen bij de omgeving van het bedrijventerrein. Bij de zonering moet rekening worden gehouden met toekomstige ontwikkelingen die zijn opgenomen in een onherroepelijk omgevingsplan (art. 7.52 lid 1 ZH omgevingsverordening).

Het omgevingsplan kan op een bedrijventerrein in beperkte mate woningen, bedrijfswoningen en andere functies toelaten. Dit mag alleen als de gebruiksruimte voor geluid en geur nog steeds de grootst mogelijke gebruiksruimte is. Dus deze gebruiksruimte mag daarmee niet wordt verkleind (art. 7.52 lid 3 ZH omgevingsverordening).

Het omgevingsplan moet op een watergebonden bedrijventerrein in hoofdzaak watergebonden bedrijven toelaten (art. 7.52 lid 2 ZH omgevingsverordening).

Transformatie van een bestaand bedrijventerrein

Als een omgevingsplan de transformatie van een bestaand bedrijventerrein naar andere activiteiten dan bedrijven mogelijk maakt, moet het omgevingsplan in de motivering verantwoorden op welke wijze binnen de regio compensatie van het verlies van bedrijventerrein zal plaatsvinden (art. 7.52 lid 4 ZH omgevingsverordening). Deze compensatie is niet nodig als (art. 7.52 lid 5 ZH omgevingsverordening):

- het gaat om een bestaand niet-watergebonden bedrijventerrein met een in de milieuzonering vastgelegde gebruiksruimte voor geluid en geur van ten hoogste een geluidruimte zone 3 en een geurruimte zone 2 of milieucategorie 3 of vergelijkbaar en een oppervlakte van minder dan 1 hectare of
- er regionale afstemming heeft plaatsgevonden en hieruit is gebleken dat na transformatie voldoende bedrijventerrein in de regio beschikbaar zal blijven afgezet tegen de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte.

Hoofdstuk 4

Welke regels geeft de bruidsschat voor het thema 'Geur door activiteiten' en wat zijn de aandachtspunten voor het nieuwe deel van het omgevingsplan?

4.1 Geurregels in de bruidsschat (§ 22.3.6)

Algemeen toepassingsbereik bruidsschat

Uit het algemeen toepassingsbereik (art. 22.41 bruidsschat) volgt dat de geurregels van de bruidsschat gelden voor alle milieubelastende activiteiten[2]. De geurregels gelden dus in beginsel ook voor de milieubelastende activiteiten die in het Bal staan beschreven, inclusief de meldings- en vergunningsplichtige milieubelastende activiteiten.

De geurregels van de bruidsschat gelden niet voor:

a. Wonen.
b. Bouw- sloop- en onderhoudswerkzaamheden aan een bouwwerk of terrein (hiervoor zijn eisen opgenomen in de APV en in het Bbl en er gelden wel de specifieke zorgplichten van artikel 22.6 en 22.18 bruidsschat).
c. Een milieubelastende activiteiten die in hoofdzaak in de openbare buitenruimte wordt verricht (kermis, evenement, draaiorgel, vuilnis ophalen, enz.).
d. Doorgaand verkeer op wegen, vaarwegen en spoorwegen.
e. Evenementen buiten een permanente evenementenlocatie, waarvoor al geluidregels zijn gesteld. Bijvoorbeeld een evenement dat onder de APV valt.
f. Werkzaamheden met een mobiele installatie in een weiland, akker of bos.
g. Bruggen, viaducten, verkeerstunnels en andere ondergronds gelegen bouwwerken voor het vervoer van personen of goederen en beweegbare waterkeringen.

Wel vallen onder het toepassingsbereik onder andere (zie ook artikelsgewijze toelichting):

- Activiteiten in een openbaar toegankelijk gebouw, zoals parkeergarage of stadhuis.

[2] anders dan lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam, lozingsactiviteiten op een zuiveringtechnisch werk en wateronttrekkingsactiviteiten

- Laden en lossen op de openbare weg, bijvoorbeeld bij een winkel.
- Verkeer van en naar een bedrijf.
- Permanente evenemententerreinen of evenementenhallen.
- Festiviteiten als bedoeld in artikel 5.68 Bkl.
- Verplaatsbaar mijnbouwwerk als bedoeld in artikel 4.1116 Bal.
- Milieubelastende activiteiten die bestaan uit het lozen op of in de bodem of op de riolering, voor zover het gaat om de gevolgen van het lozen voor de bodem, voor de voorzieningen voor de inzameling en het transport van afvalwater of voor het zuiveringtechnisch werk.
- De regels voor bodembeheer, zoals opgenomen in paragraaf 22.3.7 voor alle milieubelastende activiteiten zoals bedoeld in de Omgevingswet.

In de bruidsschat staan regels die gelden voor geur door activiteiten op geurgevoelige gebouwen. Voor deze regels geldt ook een toepassingsbereik.

Toepassingsbereik geurregels

De waarden en afstandsnormen voor geur zijn van toepassing op geurgevoelige objecten (art 22.90, Bruidsschat)
De waarden en afstanden voor het houden van landbouwhuisdieren en paarden en pony's voor het berijden in een dierenverblijf, andere agrarische activiteiten, zuiveringtechnische werken en het opslaan van vaste mest zijn niet van toepassing op een geurgevoelig object dat is toegelaten op grond van een omgevingsplan of op een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit voor een duur van niet meer dan 10 jaar (art. 22.90 lid 2, Bruidsschat).

Overige activiteiten waarvoor regels ter beperking van de geuremissie zijn opgenomen betreffen:

- Niet-industriële voedselbereiding (artikel 22.199, Bruidsschat)
- Voedingsmiddelenindustrie (artikel 22.201, Bruidsschat).
- Slachten van dieren en bewerken van dierlijke bijproducten of uitsnijden van vlees, vis of organen (, artikel 22.205, Bruidsschat).
- Bieden van parkeergelegenheid in een parkeergarage (§ 22.3.20, artikel 22.226, Bruidsschat).

In het Bkl zijn hiervoor geen aparte instructieregels opgenomen. De geurbelasting moeten aanvaardbaar zijn (art 5.92 Bkl).

De geurregels in de bruidsschat zijn niet van toepassing op activiteiten op locaties waar alleen wonen is toegelaten. Er zijn dus geen regels over geur afkomstig van het gebruik van woningen, zoals hobbymatige activiteiten of houtstook.
Wel staan in de bruidsschat artikelen over specifieke zorgplicht bij gebruik bouwwerken en gebruik open erven en terreinen (artikel 22.18 en 22.20). Dit gebruik mag niet leiden tot overlast of hinder (waaronder geurhinder). Deze artikelen vervangen artikel 7.22 Bouwbesluit t.a.v. overlast.

Geurverordening

De geurverordening wordt automatisch opgenomen in het tijdelijk deel van het Omgevingsplan (artikel 22.1 Omgevingswet en artikel 4.6, eerste lid onder e. Invoeringswet Omgevingswet). De waarden en afstanden voor het houden van landbouwhuisdieren uit de bruidsschat zijn dan niet van toepassing. De waarden afkomstig uit de geurverordening zijn overigens niet van toepassing op een geurgevoelig gebouw dat nog niet aanwezig is, maar mag worden gebouwd op grond van het tijdelijk deel van het omgevingsplan (art. 22.91 lid 2, onder a, Bruidsschat). De normen en afstanden uit de geurverordening gelden wel voor tijdelijke (max 10 jaar) geurgevoelige gebouwen.

Met name gemeenten met een geurverordening wordt geadviseerd deze tijdig om te zetten in het Omgevingsplan.

Voorrangsbepaling
Bij het tijdelijk deel van het omgevingsplan kan er sprake zijn strijdigheid van de regels. In de voorrangsbepaling is bepaald welke regels in dat geval gelden (art 22.1, Bruidsschat)
De voorrangsregel geldt ook bij strijdigheid tussen de omgevingsplanregels van rijkswege en de aanwijzing van concentratiegebieden en waarden of afstanden voor geur bij het houden van landbouwhuisdieren in een geurverordening.

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Toepassingsbereik

Het belangrijkste verschil met de bruidsschat is dat in het Bkl normen zijn opgenomen voor geurgevoelige gebouwen in plaats van geurgevoelige objecten. Ook kent het Bkl het begrip bebouwde kom niet meer, maar wordt nu gesproken over bebouwingscontouren. Verderop wordt nader ingegaan op deze begrippen.

In het Bkl is geregeld dat instructieregels voor geur niet van toepassing zijn op geurgevoelige gebouwen die minder dan tien jaar zijn toegelaten. De Bruidsschat sluit hierbij aan. Wel moet blijvend rekening worden gehouden met de aanvaardbaarheid van de geur (art. 5.92).

Vanwege het verbod op het houden van nertsen is § 22.3.6.3 van de bruidsschat vervallen. In het Bkl betreft het de vervallen artikelen 5.113 en 5.114.

Voor de activiteiten niet-industriële voedselbereiding, voedingsmiddelenindustrie, het slachten van dieren en bewerken van dierlijke bijproducten of uitsnijden van vlees, vis of organen en het bieden van parkeergelegenheid in een parkeergarage zijn in het Bkl geen instructieregels opgenomen. Wel moet er altijd sprake zijn van aanvaardbare geur (art 5.91 Bkl). Als er geen sprake is van een klachtensituatie adviseren wij de regels uit de bruidsschat ongewijzigd op te nemen in het Omgevingsplan.

Voor activiteiten gerelateerd aan het gebruik van woningen, zoals hobbymatige activiteiten of houtstook, zijn geen regels in het Bkl en de bruidsschat opgenomen. De gemeente heeft de mogelijkheid hiervoor regels in het omgevingsplan op te nemen. We adviseren de gemeente deze mogelijkheid te overwegen. Zo zouden regels kunnen worden gesteld aan geur als gevolg van het stoken van hout in kachels en open haarden.

Tijdelijk gebouw (niet meer dan 10 jaar) waarvoor toch de geurregels van de bruidsschat gelden

De geurregels voor een tijdelijk gebouw gelden <u>wel</u> als de betreffende activiteit of het tijdelijke geurgevoelige gebouw:
- is toegelaten in het tijdelijk deel van het omgevingsplan, dus in een bestemmingsplan dat automatisch onderdeel is geworden van het tijdelijk deel van het omgevingsplan,
- is aangevraagd in een omgevingsvergunning vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Dit heet: 'eerbiedigende werking' (art 22.91 lid 1, Bruidsschat).

Toelichting: In artikel 5.90 van het Bkl zijn geurgevoelige objecten die zijn toegelaten voor de duur van niet meer dan tien jaar, uitgesloten van het toepassingsbereik van de bepalingen over geur in dat besluit. In het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer kregen deze objecten dezelfde bescherming tegen geurhinder als alle andere geurgevoelige objecten. Dit artikellid zorgt ervoor dat de tijdelijke geurgevoelige objecten die toegelaten zijn op grond van het recht zoals dat gold vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet, wel bescherming in de vorm van geurwaarden en

afstandseisen blijven houden. Dit tot het moment dat bij: - het vaststellen van het nieuwe deel van dit omgevingsplan; of - het verlenen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit; beoordeeld is dat de situatie ook zonder geldende waarde of afstanden voor geur op het tijdelijke geurgevoelige gebouw aanvaardbaar is.

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan- tijdelijk gebouw

Zie voorgaande toelichting.

Met betrekking tot artikel 5.90 lid 2 wordt nog opgemerkt dat de termijn van 10 jaar vanuit milieuoptiek als te lang wordt ondervonden. Dit zou hooguit enkele jaren moeten zijn. Dit neemt niet weg dat bij tijdelijk toegestane geurgevoelige gebouwen de geur aanvaardbaar moet zijn. Hiertoe moeten deze gebouwen bij de (cumulatieve) beoordeling wel worden meegenomen in het omgevingsplan.

'Geprojecteerd' gebouw en de geurregels van de bruidsschat

Onder het Activiteitenbesluit milieubeheer (art. 1.1), respectievelijk de Wet geurhinder en veehouderij (art. 1) krijgen 'geprojecteerde' en in aanbouw zijnde geurgevoelige gebouwen geen bescherming tegen geur van milieubelastende activiteiten. Dit is wel zo in de bruidsschat (art. 22.92 onder b. Bruidsschat). Bij een nieuw te bouwen geurgevoelig gebouw geldt de waarde of afstand op of tot de locatie waar een gevel mag komen.

Om te voorkomen dat tijdens de transitieperiode toetsing op een geprojecteerd gebouw ertoe leidt dat een bestaande activiteit (die voor inwerkingtreding Ow is toegestaan) opeens niet meer voldoet aan de geurnormen en afstanden, is in de bruidsschat de regel opgenomen dat niet aan geprojecteerde gebouwen wordt getoetst (zie art. 22.91 lid 2, Bruidsschat). Dit is aan de orde wanneer mag worden gebouwd op grond van:
a. het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet; of
b. een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit die is aangevraagd voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan- geprojecteerd gebouw

Ook op grond van de instructieregels van het Bkl (art. 5.91 lid 3 Bkl) worden geprojecteerde gebouwen beschermd. De geurwaarde geldt dan op de locatie waar volgens het omgevingsplan of de omgevingsvergunning de gevel van het gebouw gebouwd mag worden (art. 5.93 lid 1 onder b. Bkl). Op grond van art. 5.93 lid 2 en 3 kan in het omgevingsplan hiervan worden afgeweken.

Het uitgangspunt voor het overgangsrecht (waartoe de bruidsschat behoort) is dat een initiatiefnemer onder dezelfde condities zijn activiteit moet kunnen blijven voortzetten. Als na inwerkingtreding het Omgevingsplan een nieuw geurgevoelig gebouw wordt toegelaten bij een bestaande activiteit, of een nieuwe activiteit begint bij een bestaand geurgevoelig gebouw, gelden de instructieregels van het Bkl uiteraard wel.

Begripsbepalingen van de bruidsschat

Begrip concentratiegebied geurhinder en veehouderij:
Gebied I of gebied II, bedoeld in bijlage I bij de Meststoffenwet, of een in dit omgevingsplan aangewezen concentratiegebied;

Toelichting
Het begrip «concentratiegebied geurhinder en veehouderij» komt voor in § 22.3.6.2. van de Bruidsschat Er wordt onderscheid gemaakt in de waarden en afstanden binnen en buiten

concentratiegebieden. Hierbij zijn de waarden buiten concentratiegebieden strenger dan binnen concentratiegebieden.
Als een gemeente in een geurverordening een concentratiegebied heeft aangewezen, dan wordt deze verordening na inwerkingtreding van de Omgevingswet van rechtswege onderdeel van het tijdelijk deel van dit omgevingsplan. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben gemeenten de bevoegdheid om in het omgevingsplan één of meerdere concentratiegebieden aan te wijzen. Bestaande concentratiegebieden geurhinder en veehouderij moeten in de transitieperiode overgezet worden van het tijdelijke deel van het omgevingsplan naar het nieuwe deel van het omgevingsplan.

Begrip geurgevoelig object:
Voor het begrip geurgevoelig object is de definitie uit de wet geurhinder en veehouderij en het activiteitenbesluit grotendeels overgenomen. Er moet sprake zijn van een gebouw dat geschikt en bestemd is voor menselijk verblijf of op vergelijkbare wijze wordt gebruikt. (Art 1.1, Bruidsschat)
Een geurgevoelig gebouw dat nog niet aanwezig is, maar op grond van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit mag worden gebouwd, valt ook onder het begrip geurgevoelig gebouw.

Begrip landbouwhuisdier:
Zoogdier of vogel voor de productie van vlees, eieren, melk, wol, pels of veren of een paard of pony voor het fokken;

Begrip landbouwhuisdieren met geuremissiefactor:
Landbouwhuisdieren waarvoor in de Omgevingsregeling een emissiefactor voor geur is vastgesteld en die vallen binnen een van de volgende diercategorieën:
a. varkens, kippen, schapen of geiten; en
b. als deze worden gehouden voor de vleesproductie:
1°. rundvee tot 24 maanden;
2°. kalkoenen;
3°. eenden; of
4°. Parelhoenders.

Begrip landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor:
Landbouwhuisdieren waarvoor in de Omgevingsregeling geen emissiefactor voor geur is vastgesteld, met uitzondering van pelsdieren.

Begrip Bebouwde kom
Er wordt net zoals in de voormalige Wet geurhinder en veehouderij en het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer onderscheid gemaakt tussen geurgevoelige objecten binnen en buiten de bebouwde kom. Het begrip «bebouwde kom» was en is niet gedefinieerd. De grens van de bebouwde kom wordt niet alleen bepaald door de wegenverkeerswetgeving, maar ook door de aard van de omgeving. Binnen een bebouwde kom is de op korte afstand van elkaar gelegen bebouwing geconcentreerd tot een samenhangende structuur.

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – begripsbepaling
De begrippen landbouwhuisdieren met en zonder geuremissiefactor blijven in principe onveranderd in het Bkl. Het begrip geurgevoelig object wordt in het Bkl vervangen door het begrip geurgevoelig gebouw. Dit begrip wordt hieronder nader toegelicht.

- *Begrip geurgevoelig gebouw*

Het valt aan te bevelen het begrip geurgevoelig gebouw in een zo vroeg mogelijk stadium liefst al bij het in werking treden van de Omgevingswet concreet in te vullen in het Omgevingsplan. Ook kunnen dan tegelijkertijd de bebouwingscontouren worden vastgesteld. De bruidsschat wijst feitelijk ieder menselijk verblijf aan als geurgevoelig. De vraag is wil je dat handhaven voor bijvoorbeeld kantoor- en industriegebouwen. Hiervoor zal een bestuurlijke afweging gemaakt moeten worden. Voorgesteld kan worden dat gebouwen waarin per dag minstens 8 uur menselijk verblijf plaats vindt, deze op te nemen in het omgevingsplan. Voorts wordt geadviseerd de normen en afstanden te allen tijde te laten gelden op de gevel van de geurgevoelige gebouwen. De gemeente kan hier op grond van artikel 5.93 en 5.94 Bkl van afwijken. Dit is echter in het belang van toezicht en vergunningverlening ongewenst.

Toelichting Bkl: Om geen te groot gat te laten vallen op moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet, wordt er voor geur in de omgevingsplanregels van rijkswege uitgegaan van de begrippen uit de ingetrokken regelgeving.
Onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer en de voormalige Wet geurhinder en veehouderij was de groep objecten die beschermd werden tegen geurhinder, anders dan de groep geurgevoelige gebouwen die gedefinieerd zijn in het Besluit kwaliteit leefomgeving.
Aan de ene kant is het begrip geurgevoelig object breder dan het begrip geurgevoelig gebouw: onder het begrip geurgevoelig object vallen alle locaties waarbij hoofdzakelijk sprake is van verblijf van mensen. Onder geurgevoelig gebouw van het Besluit kwaliteit leefomgeving vallen in ieder geval gebouwen met een woon-, onderwijs-, of gezondheidzorg- of kinderopvangfunctie.
Onder het begrip geurgevoelig object, valt dus ook het begrip geurgevoelig gebouw.
Overigens biedt het Besluit kwaliteit leefomgeving wel de mogelijkheid om in dit omgevingsplan ook andere geurgevoelige gebouwen of gedeelten van gebouwen aan te wijzen, mits er hoofdzakelijk sprake is van verblijf van mensen.
Aan de andere kant is het begrip geurgevoelig object, smaller dan het begrip geurgevoelig gebouw.
Onder het begrip geurgevoelig gebouw, wordt ook verstaan: een gebouw dat nog niet aanwezig is, maar op grond van een omgevingsplan of omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit mag worden gerealiseerd. Deze nog niet gebouwde of in aanbouw zijnde geurgevoelige gebouwen.
Soms is voor bestaande of nieuwe situaties, wel al bewust verwezen naar een geurgevoelig gebouw, zoals bedoeld in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

- *Nevengebruiksfuncties*

De bruidsschat kent dit begrip niet. In beginsel geldt dat de geurgevoeligheid voor het gehele gebouw geldt. In afwijking hiervan kan voor delen van gebouwen die een nevengebruiksfunctie hebben, In het omgevingsplan kan worden vastgelegd dat hier niet de primaire functie is toegelaten. Deze delen hoeven daardoor niet meer beschermd te worden (art 5.91 lid 2, Bkl). Denk daarbij aan een nevengebruiksfunctie voor een garage bij een woning. Dit heeft als voordeel dat voor de garage niet getoetst hoeft te worden aan de normen en afstanden. Wij adviseren hiermee spaarzaam om te gaan. Dit kan namelijk ook gevolgen hebben voor het flexibel gebruik van de ruimtes. Bij het eerder genoemde voorbeeld is het bijvoorbeeld daarna niet meer mogelijk om de garage om te bouwen tot bv een mantelzorg woning. Bovendien vergt elke afwijking een extra check bij de bedrijfscontroles en handhavingsacties.

- *Begrip Concentratiegebied geurhinder en veehouderij*

Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben gemeenten op grond van het Bkl de bevoegdheid om in het omgevingsplan één of meerdere concentratiegebieden aan te wijzen. Bestaande concentratiegebieden geurhinder en veehouderij moeten in de transitieperiode overgezet worden van het tijdelijke deel van het omgevingsplan naar het nieuwe deel van het omgevingsplan.

Het advies voor de gemeenten die gedeeltelijk in het concentratiegebied liggen de begrenzing in een zo vroeg mogelijk stadium vast te leggen in het Omgevingsplan. Betreft de gemeenten Breda, Dongen, Heusden en Rucphen.

- *Begrip bebouwde kom*

In het Bkl wordt de bebouwde kom vervangen door de bebouwingscontour die in het omgevingsplan moet worden opgenomen, zodat vooraf hierover altijd duidelijkheid is. Dit is met name van belang voor agrarische activiteiten in de nabijheid van een dorp of stad. De gemeente krijgt straks bijvoorbeeld de gelegenheid duidelijkheid te bieden voor lintbebouwingen met gemengde functies, zoals wonen en bedrijven.
Gemeenten wijzen dan bebouwingscontouren aan in het omgevingsplan via een digitale kaart. Momenteel is bij toezicht en vergunningverlening niet altijd duidelijk wat de begrenzing is van de bebouwde kom. Dit is met name het geval bij gemeenten zonder geurverordening. Door het vaststellen van de bebouwingscontouren geeft de gemeente meer duidelijkheid.

Functionele binding en voormalige functionele binding in de bruidsschat

De waarden en de afstanden voor het houden van landbouwhuisdieren en paarden en pony's in een dierenverblijf, andere agrarische activiteiten, zuiveringtechnische werken en het opslaan van vaste mest zijn niet van toepassing als het geurgevoelig object een functionele binding heeft met de activiteit (art 22.93, bruidsschat).

Bij een activiteit zijn de waarden, voor het houden van landbouwhuisdieren en paarden en pony's in een dierenverblijf, andere agrarische activiteiten en het opslaan van vaste mest eveneens niet van toepassing op een geurgevoelig object dat:
a. op grond van het tijdelijke deel van dit omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit die is aangevraagd voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, behoort of heeft behoord tot die activiteit en door een derde bewoond mag worden; of
b. eerder functioneel verbonden was met die activiteit en waarvoor in dit omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit is bepaald dat de waarden en afstanden voor geur niet van toepassing zijn (art 22.94, bruidsschat)

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Functionele binding en voormalige functionele binding

Als een omgevingsplan waarden of afstanden bevat voor geur door een activiteit, bepaalt het omgevingsplan dat die waarden of afstanden niet van toepassing zijn op de geur door die activiteit op een geurgevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met die activiteit (art. 5.95 lid 1. Bkl).
De afstanden, zijn niet van toepassing als het geurgevoelige gebouw een functionele binding heeft met de activiteit (art. 5.95 lid 2. Bkl).

Voormalige bedrijfswoningen

Met betrekking tot de voormalige bedrijfswoningen (zie betreffende toelichting vanaf pag. 234 Stb. 2018-292) kan nadere invulling worden gegeven aan het begrip (voormalige) functionele binding. Enerzijds kan leegstand van bestaande woningen hiermee worden voorkomen, anderzijds geeft het ruimte voor bedrijfsontwikkeling.
In het omgevingsplan kan worden bepaald dat normen voor geur (naast geluid en trillingen) niet van toepassing zijn op gebouwen die:

- eerder een functionele binding hadden met een agrarisch bedrijf (dit betreft omzetting van de «Wet plattelandswoningen» naar het stelsel van de Omgevingswet);

- eerder een functionele binding hadden met een activiteit, uitgevoerd op een bedrijventerrein, voor zover dit kan binnen de overige randvoorwaarden en regels, bijvoorbeeld de regels over externe veiligheid;
- als het om geur gaat, ook die gebouwen die eerder een functionele binding hadden met een zuiveringtechnisch werk, of
- eerder een functionele binding hadden met een activiteit in de horecasector (dit zullen vooral hotelwoningen zijn die buiten steden gelegen zijn).

Cumulatie

Bij de waarden voor het houden van landbouwhuisdieren en paarden en pony's in een dierenverblijf, andere agrarische activiteiten, zuiveringtechnische werken en het opslaan van vaste mest is geen rekening gehouden met de cumulatie van geur door activiteiten op geurgevoelige gebouwen (art 22.95, bruidsschat).
In Noord-Brabant moet echter wel rekening gehouden worden met de achtergrondbelasting op grond van de Omgevingsverordening Noord-Brabant. Voorts kan in een omgevingsvergunning strengere voorschriften worden opgenomen op grond van cumulatie van geur. Bij meldingsplichtige activiteiten kunnen hiertoe maatwerkvoorschriften worden opgesteld (Zie toelichting bij artikel 22.95, Bruidsschat).

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan - Cumulatie

Zie voor de interpretatie van artikel 5.92 Bkl de paragraaf 'Gebieden met een hoge geurbelasting' in de toelichting bij het Bkl (Stb. 2018-292, pag. 376). Dit artikel geeft de gemeente veel beleidsvrijheid, waarin iedere keer afgewogen moet worden of sprake is van aanvaardbaarheid van de geur. Hierbij speelt cumulatie van geur een grote rol. Ook hiervoor geldt dat in Noord-Brabant wel rekening gehouden moet worden met de achtergrondbelasting op grond van de Omgevingsverordening Noord-Brabant.

Toepassingsbereik Geur houden van landbouwhuisdieren en paarden en pony's voor het berijden in een dierenverblijf in bruidsschat

De normen voor het houden van landbouwhuisdieren en paarden en pony's voor het berijden in een dierenverblijf zijn van toepassing op het beginnen met of het wijzigen of uitbreiden van het in een dierenverblijf houden van landbouwhuisdieren en paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden. De regels zijn niet van toepassing op het houden van minder dan 10 schapen, 5 paarden en pony's, 10 geiten, 25 stuks pluimvee, 25 konijnen en 10 overige landbouwhuisdieren (art 22.96, bruidsschat).

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Toepassingsbereik Geur houden van landbouwhuisdieren

In tegenstelling tot de normen in de bruidsschat die naast landbouwhuisdieren ook van toepassing zijn op het houden van rijpaarden en -pony's regelt het Bkl alleen geur afkomstig van landbouwhuisdieren. Het staat gemeenten echter vrij om voor rijpaarden en -pony's naar eigen inzicht minimale afstanden tot geurgevoelige gebouwen op te nemen in het Omgevingsplan.

Het Bkl verwijst ook naar artikel 3.200 van het Bal voor wat moet worden verstaan onder landbouwhuisdieren (zie voor de definitie onder begrippen). Hierin worden de volgende maximale aantallen vrijgesteld.
a. 10 stuks rundvee die als landbouwhuisdieren worden gehouden;
b. 15 varkens die als landbouwhuisdieren worden gehouden;
c. 350 kippen die als landbouwhuisdieren worden gehouden; en
d. 25 overige landbouwhuisdieren, met uitzondering van pelsdieren.

Vanaf waar afstanden gelden in de bruidsschat

Een afstand geldt vanaf het emissiepunt van een dierenverblijf (art 22.97, bruidsschat).

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Vanaf waar afstanden gelden
Zie artikel 5.107 Bkl. Deze wijkt niet af.

4.2 Landbouwhuisdieren

4.2.1 Landbouwhuisdieren met geuremissiefactoren

Voor het voorkomen of het beperken van geurhinder is bij het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor de geur op een geurgevoelig object niet hoger dan de waarde, bedoeld in tabel 22.3.10.

Tabel 22.3.10 Waarde voor geur ouE/m3 als 98-percentiel op een geurgevoelig object bij geur door houden landbouwhuisdieren met geuremissiefactor

Geurgevoelig object	Waarde
Gelegen binnen de bebouwde kom en buiten een concentratiegebied geurhinder en veehouderij	2,0 ou_E/m^3
Gelegen binnen de bebouwde kom en binnen een concentratiegebied geurhinder en veehouderij	3,0 ou_E/m^3
Gelegen buiten de bebouwde kom en buiten een concentratiegebied geurhinder en veehouderij	8,0 ou_E/m^3
Gelegen buiten de bebouwde kom en binnen een concentratiegebied geurhinder en veehouderij	14,0 ou_E/m^3

Op het berekenen van de geur, bedoeld in het eerste lid, is artikel 6.14 van de Omgevingsregeling van toepassing (art 22.98, bruidsschat).

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Waarden voor geur bij landbouwhuisdieren met geuremissiefactor
Zie artikel 5.109 Bkl. De standaardwaarden wijken niet af van tabel 22.3.10 van de bruidsschat. Wel komen de begrippen geurgevoelig gebouw en bebouwingscontour in de plaats van geurgevoelig object en bebouwde kom.

Eerbiedigende werking bij waarden voor geur landbouwhuisdieren met geuremissiefactor
Als onmiddellijk voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet de geur op een locatie rechtmatig meer bedraagt dan de hiervoor genoemde waarde (tabel 22.3.10, Bruidsschat), mag bij het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor:
a. het aantal landbouwhuisdieren met geuremissiefactor per diercategorie niet toenemen, en
b. de geur door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op die locatie niet toenemen.
Het aantal landbouwhuisdieren van een of meer diercategorieën met geuremissiefactor wel toenemen als:
a. een geurbelastingreducerende maatregel wordt getroffen; en
b. de totale geur na het uitbreiden niet meer bedraagt dan het gemiddelde van de waarde en de waarde van de geur die de activiteit onmiddellijk voorafgaand aan het treffen van de maatregel rechtmatig mocht veroorzaken (art 22.99, bruidsschat).

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Eerbiedigende werking bij waarden voor geur landbouwhuisdieren met geuremissiefactor
Bij aanpassing van de begrippen in het omgevingsplan ligt het voor de hand dat de in deze paragraaf genoemde artikelen van het Bkl worden overgenomen. Nadat de begrippen zijn ingevuld kun je

bepalen wat je nog aan bestaande overbelaste situaties overhoudt. Op dit moment hebben de OMWB en OZHZ geen overzicht van overbelaste situaties bij de individuele gemeenten in hun werkgebied.

Met artikel 5.109a lid 2 uit het Bkl wordt beoogd veehouderijen toekomstperspectief te bieden. Deze komt overeen met artikel 22.99 van de bruidsschat. Het begrip totale geur kan enige verwarring veroorzaken, maar uit de toelichting op het oorspronkelijke artikel kan worden afgeleid dat hier de totale geur van de individuele bedrijfsactiviteit wordt bedoeld.

Afstand tot bijzondere geurgevoelige objecten bij geur landbouwhuisdieren met geuremissiefactor

De geurnormen (tabel 22.3.10, Bruidsschat) zijn niet van toepassing als de afstand op een locatie gelijk of groter is dan de afstand in tabel 22.3.11, tot de volgende geurgevoelige objecten met functionele binding of geen functionele binding meer op of na 19 maart 2000 en ruimte voor ruimte woning bij geur door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor (art 22.100, bruidsschat)

Tabel 22.3.11 Afstanden tot een geurgevoelig object met functionele binding of geen functionele binding meer op of na 19 maart 2000 en ruimte voor ruimte woning bij geur door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor

Geurgevoelig object	Afstand
Gelegen binnen de bebouwde kom	100 m
Gelegen buiten de bebouwde kom	50 m

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Afstand tot bijzondere geurgevoelige objecten bij geur landbouwhuisdieren met geuremissiefactor

Zie artikel 5.110 Bkl. De standaardwaarden uit het Bkl wijken niet af van tabel 22.3.11 van de bruidsschat. Wel komen de begrippen geurgevoelig gebouw en bebouwingscontour in de plaats van geurgevoelig object en bebouwde kom. Voorts zijn dezelfde afstanden in artikel 5.111 toegevoegd voor ruimte- voor-ruimtewoningen.

4.2.2 Landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor

Afstand voor geur voor landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor of paarden en pony's voor het berijden.

Met het oog op het voorkomen of het beperken van geurhinder is bij het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor of paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden, de afstand tot een geurgevoelig object, niet kleiner dan de afstand, bedoeld in tabel 22.3.12. (art 22.101, bruidsschat).

Tabel 22.3.12 Afstand tot een geurgevoelig object bij geur door het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor of paarden en pony's die gehouden worden door het berijden

Geurgevoelig object	Afstand
Gelegen binnen de bebouwde kom	100 m
Gelegen buiten de bebouwde kom	50 m

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Afstand voor geur voor landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor of paarden en pony's voor het berijden
Paarden en pony's komen niet terug in het Bkl. De standaardwaarden voor landbouwhuisdieren zonder emissiefactor in het Bkl (art 5.112 Bkl) wijken niet af van tabel 22.3.12 van de bruidsschat. Wel komen de begrippen geurgevoelig gebouw en bebouwingscontour in de plaats van geurgevoelig object en bebouwde kom.

Eerbiedigende werking voor afstand geur landbouwhuisdieren zonder emissiefactoren of paarden en pony's voor het berijden
Eerder genoemde afstandsnormen (tabel 22.3.12, Bruidsschat) is niet van toepassing als op een locatie waarop onmiddellijk voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet rechtmatig niet wordt voldaan aan deze afstand. In dit geval mag het aantal landbouwhuisdieren per diercategorie zonder geuremissiefactor of het aantal paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden, niet toenemen en de afstand tot een geurgevoelig object niet afnemen (art 22.102, bruidsschat).

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Eerbiedigende werking voor afstand geur landbouwhuisdieren zonder emissiefactoren of paarden en pony's voor het berijden
De eerbiedigende werking voor landbouwhuisdieren of paarden en pony's komt niet terug in het Bkl. Wanneer zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen kan worden afgeweken door toepassing van artikel 5.117 van het Bkl.

Afstand vanaf de gevel dierverblijven voor geur landbouwhuisdieren en paarden of pony's voor het berijden
Onverminderd de eerder genoemde waarden en afstandsnormen (tabel 22.3.10 tot en met 22.3.12, Bruidsschat) is bij het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor of zonder geuremissiefactor of paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden, de afstand niet kleiner dan de afstand, bedoeld in tabel 22.3.13.

Tabel 22.3.13 Afstand gevel dierenverblijf tot een geurgevoelig object bij geur door het houden van landbouwhuisdieren of paarden en pony's die gehouden worden door het berijden

Geurgevoelig object	Afstand
Gelegen binnen de bebouwde kom	50 m
Gelegen buiten de bebouwde kom	25 m

In dit geval geldt deze afstand vanaf de gevel van een dierenverblijf (art 22.103, Bruidsschat).

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Afstand vanaf de gevel dierverblijven voor geur landbouwhuisdieren en paarden of pony's voor het berijden
Zie artikel 5.116 Bkl. De standaard afstanden in het Bkl wijken niet af van tabel 22.3.13 van de bruidsschat. Wel komen de begrippen geurgevoelig gebouw en bebouwingscontour in de plaats van geurgevoelig object en bebouwde kom.

Eerbiedigende werking voor afstand vanaf gevel dierenverblijf voor landbouwhuisdieren met geuremissiefactor
Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet rechtmatig niet wordt voldaan aan voorgenoemde de afstand (Tabel 22.3.13) mag bij het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor:
a. die afstand niet afnemen;
b. de geur door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op een geurgevoelig object niet toenemen; en

c. het aantal landbouwhuisdieren per diercategorie met geuremissiefactor niet toenemen (art 22.104, bruidsschat).

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Eerbiedigende werking voor afstand vanaf gevel dierenverblijf voor landbouwhuisdieren met geuremissiefactor
Komt niet terug in het Bkl.

4.3 Overige agrarische activiteiten

Eerbiedigende werking voor afstand vanaf gevel dierenverblijf voor landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor en paarden en pony's voor het berijden
Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet niet wordt voldaan aan de afstand (tabel 22.3.13) mag bij het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor of paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden:
a. die afstand niet afnemen; en
b. het aantal landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor of het aantal paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden, niet toenemen (art 22.105, Bruidsschat).

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Eerbiedigende werking voor afstand vanaf gevel dierenverblijf voor landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor en paarden en pony's voor het berijden
Komt niet terug in Bkl.

Afstand voor het opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie
Voor het opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie geldt met het oog op het voorkomen of het beperken van geurhinder tenminste een afstand voor geur vanaf het dichtstbijzijnde punt van de opslagplaats tot een geurgevoelig object volgens tabel 22.3.17.

Tabel 22.3.17 Afstand tot een geurgevoelig object bij geur door het opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie

Geurgevoelig object	Afstand
Gelegen binnen de bebouwde kom	100 m
Gelegen buiten de bebouwde kom	50 m

Deze tabel is niet van toepassing op:
a. het opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie met een totaal volume van 3 m³ of minder;
b. het opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie korter dan twee weken op een plek; en
c. het opslaan van meer dan 600 m³ vaste mest (art 22.114, bruidsschat).

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Afstand voor het opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie
Zie artikel 5.120 Bkl. De standaard afstanden uit het Bkl wijken niet af van tabel 22.3.17 van de bruidsschat. Wel komen de begrippen geurgevoelig gebouw en bebouwingscontour in de plaats van geurgevoelig object en bebouwde kom.
Onder de reikwijdte van artikel 5.120 Bkl valt niet de opslag van vaste mest afkomstig van het houden van dieren die niet in een veehouderij worden gehouden. Het begrip veehouderij is nergens in de Omgevingswet gedefinieerd, noch in de onderliggende besluiten en regelingen. Uit de verwijzing naar artikel 3.200 van het Bal kan worden afgeleid dat hiermee de activiteit houden van landbouwhuisdieren bedoeld wordt.

De opslag van vaste mest, afkomstig van alle dieren, veroorzaakt geur. Het valt daarom aan te bevelen artikel 5.120 lid 1 onder a uit het Bkl te vervangen door 'het houden van dieren'. Artikel 4.835 van het Bal geeft een grens van minimaal 3 m³ opgeslagen vaste mest.

Afstand geur voor het opslaan van gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong

Met het oog op het voorkomen of het beperken van geurhinder is de afstand voor geur door het opslaan van gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong met een totaal volume van meer dan 3 m³ vanaf het dichtstbijzijnde punt van de opslagplaats tot een geurgevoelig object niet kleiner dan de afstand in tabel 22.3.18. (art 22.115, bruidsschat).

Tabel 22.3.18 Afstand tot een geurgevoelig object bij geur door het opslaan van gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong

Geurgevoelig object	Afstand
Gelegen binnen de bebouwde kom	100 m
Gelegen buiten de bebouwde kom	50 m

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Afstand geur voor het opslaan van gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong

Zie artikel 5.121 Bkl. De standaard afstanden in het Bkl wijken niet af van tabel 22.3.18 van de bruidsschat. Wel komen de begrippen geurgevoelig gebouw en bebouwingscontour in de plaats van geurgevoelig object en bebouwde kom

Afstand geur voor het opslaan kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen

Met het oog op het voorkomen of het beperken van geurhinder is de afstand voor geur door het opslaan van kuilvoer en vaste bijvoedermiddelen met een totaal volume van meer dan 3m³ vanaf het dichtstbijzijnde punt van de opslagplaats tot een geurgevoelig object, niet kleiner dan de afstand in tabel 22.3.19. (art 22.116, bruidsschat).

Tabel 22.3.19 Afstand tot een geurgevoelig object bij geur door het opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen

Opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen	Afstand
Niet afgedekt opslaan	50 m
Afgedekt opslaan	25 m

Deze tabel geldt niet voor in plasticfolie verpakte veevoederbalen.

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Afstand geur voor het opslaan kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen

Zie artikel 5.122 Bkl. De standaard afstanden in het Bkl wijken niet af van tabel 22.3.19 van de bruidsschat. Wel komen het begrip geurgevoelig gebouw in de plaats van geurgevoelig object.

Afstand geur voor het opslaan van drijfmest, digestaat en dunne fractie

Met het oog op het voorkomen of het beperken van geurhinder is de afstand voor geur door het opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie in een mestbassin, met een gezamenlijke oppervlakte van ten hoogste 750 m² of een gezamenlijke inhoud van ten hoogste 2.500 m³, vanaf het dichtstbijzijnde punt van het mestbassin tot een geurgevoelig object niet kleiner dan de afstand in tabel 22.3.20. (art 22.117, bruidsschat).

Tabel 22.3.20 Afstanden tot een geurgevoelig object door het opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie in een mestbassin

Opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie in een mestbassin	Afstand tot geurgevoelig object	
	Zonder functionele binding met dierenverblijf in directe omgeving	Met functionele binding met dierenverblijf in directe omgeving
Gezamenlijk oppervlakte minder dan 350 m²	50 m	25 m
Gezamenlijk oppervlakte 350 m² tot en met 750 m²	100 m	50 m

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Afstand geur voor het opslaan van drijfmest, digestaat en dunne fractie

Zie artikel 5.123 Bkl. De standaard afstanden wijken niet af van tabel 22.3.20 van de bruidsschat. Wel komen de begrip geurgevoelig gebouw in de plaats van geurgevoelig object.

Afstand Geur voor voorziening biologisch behandelen dierlijke meststoffen voor of na vergisten

Met het oog op het voorkomen of het beperken van geurhinder is de afstand vanaf het dichtstbijzijnde punt van de voorziening voor het biologisch behandelen van dierlijke meststoffen voor of na het vergisten tot een geurgevoelig object niet kleiner dan de afstand in tabel 22.3.21. (art. 22.118, bruidsschat).

Tabel 22.3.21 Afstand tot een geurgevoelig object bij geur door een voorziening voor het biologisch behandelen van dierlijke meststoffen voor of na het vergisten

Voorzieningen voor het biologisch behandelen van dierlijke meststoffen voor of na het vergisten	Afstand
Geurgevoelige object, gelegen binnen de bebouwde kom	100 m
Geurgevoelige object, gelegen buiten de bebouwde kom	50 m

De tabel is niet van toepassing op een milieubelastende activiteit die als vergunningsplichtig is aangewezen in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Afstand Geur voor voorziening biologisch behandelen dierlijke meststoffen voor of na vergisten

Zie artikel 5.1240 Bkl. De standaard afstanden uit het Bkl wijken niet af van tabel 22.3.21 van de bruidsschat. Wel komen de begrippen geurgevoelig gebouw en bebouwingscontour in de plaats van geurgevoelig object en bebouwde kom

Afstand geur composteren of opslaan groenafval

Met het oog op het voorkomen of het beperken van geurhinder is de afstand vanaf het dichtstbijzijnde punt van de composteringshoop of de opslagplaats voor groenafval met een volume van 3 m3 tot en met 600 m3 tot een geurgevoelig object niet kleiner dan de afstand, bedoeld in tabel 22.3.22. (art 22.119, bruidsschat).

Tabel 22.3.22 Afstand tot een geurgevoelig object bij geur door een voorziening voor het biologisch behandelen van dierlijke meststoffen voor of na het vergisten

Composteren of opslaan van groenafval	Afstand
Geurgevoelige object, gelegen binnen de bebouwde kom	100 m
Geurgevoelige object, gelegen buiten de bebouwde kom	50 m

Deze tabel is niet van toepassing op groenafval dat een gevaarlijke afvalstof of gebruikt substraatmateriaal is.

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Afstand geur composteren of opslaan groenafval
Zie artikel 5.125 Bkl. De standaard afstanden uit het Bkl wijken niet af van tabel 22.3.22 van de bruidsschat. Wel komen de begrippen geurgevoelig gebouw en bebouwingscontour in de plaats van geurgevoelig object en bebouwde kom

Eerbiedigende werking geur bij overige agrarische bedrijven
De afstanden uit de hierboven genoemde tabellen voor geur voor het opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie, het opslaan van substraatmateriaal van plantaardige oorsprong, het opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen, en het composteren of opslaan van groenafval, gelden niet als:
a. het opslaan al voor 1 januari 2013 plaatsvond;
b. de afstand tussen een activiteit en een geurgevoelig object op 1 januari 2013 rechtmatig kleiner was en
c. verplaatsing van de opslagplaats of composteringshoop redelijkerwijs niet kan worden gevergd.
Voor op het opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie in een of meer mestbassins, gelden de afstanden eveneens niet als:
a. de afstand tussen de activiteit en een geurgevoelig object op 1 januari 2013 rechtmatig kleiner was dan de afstand;
b. het mestbassin voor 1 januari 2013 is opgericht; en
c. verplaatsing van het mestbassin redelijkerwijs niet kan worden gevergd.
Een voorwaarde bij dit artikel is, dat de afstand tot het geurgevoelig object niet verder mag afnemen.

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Eerbiedigende werking geur bij overige agrarische bedrijven
Inhoudelijk zijn er geen afwijkingen met artikel 5.126 Bkl.

4.4 Zuiveringstechnische werking

Toepassingsbereik voor het exploiteren van zuiveringtechnische werking
Deze paragraaf is van toepassing op het exploiteren van een zuiveringtechnisch werk, bedoeld in artikel 3.173 van het Besluit activiteiten leefomgeving (art 22.121, bruidsschat).

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Toepassingsbereik voor het exploiteren van zuiveringtechnische werking
Het toepassingsbereik wijkt niet af van artikel 5.98 Bkl.

Waarde geur voor zuiveringtechnisch werk
Met het oog op het voorkomen of het beperken van geurhinder is de geur op een geurgevoelig object niet hoger dan de waarde in tabel 22.3.23. (art 22.122, bruidsschat).

Tabel 22.3.23 waarde voor geur ouE/m3 als 98-percentiel door een zuiveringtechnisch werk op een geurgevoelig object

Activiteit	Geurgevoelig gebouw	Grenswaarde
Het exploiteren van een zuiveringtechnisch werk	Gelegen binnen de bebouwde kom, anders dan op een industrieterrein, een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld of een activiteitenbesluit-bedrijventerrein	0,5 ou_E/m^3
	Gelegen: - op een gezoneerd industrieterrein; - op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld; - op een activiteitenbesluit-bedrijventerrein; of - buiten de bebouwde kom	1 ou_E/m^3

Voor het exploiteren van een zuiveringtechnisch werk dat is opgericht voor 1 februari 1996 en waarvoor op 1 februari 1996 een vergunning op grond van artikel 8.1 van de Wet milieubeheer in werking en onherroepelijk was gelden ander waarde (Tabel 22.3.24) op geurgevoelige objecten (art 22.122, bruidsschat)

Tabel 22.3.24 Waarde voor geur ouE/m3 als 98-percentiel door een zuiveringtechnisch werk opgericht voor 1 februari 1996 op een geurgevoelig object

Activiteit	Geurgevoelig gebouw	Grenswaarde
Het exploiteren van een zuiveringtechnisch werk, opgericht voor 1 februari 1996	Gelegen binnen de bebouwde kom, anders dan op een industrieterrein, een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld of een activiteitenbesluit-bedrijventerrein	1,5 ou_E/m^3
	Gelegen: - op een gezoneerd industrieterrein; - op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld; - op een activiteitenbesluit-bedrijventerrein; of - buiten de bebouwde kom	3,5 ou_E/m^3

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – waarde geur voor zuiveringtechnisch werk

De grenswaarden voor geur in de tabellen 22.3.23 en 22.3.24 zijn in overeenstemming met de tabellen 5.100.1 en 5.100.2 van het Bkl. In het Bkl wijzigt het begrip gezoneerd industrieterrein in een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafons als omgevingswaarde zijn vastgesteld en is bebouwde kom vervangen door bebouwingscontour geur.

Begrip bedrijventerrein in het Bkl
Dit heeft met name gevolgen voor geur afkomstig van industriële activiteiten of waterzuiveringsinstallaties. Omdat bedrijventerrein niet is gedefinieerd wordt aanbevolen deze duidelijk te begrenzen in de omgevingsplannen.

In geval van geurcumulatie kan een lagere waarde dan de grenswaarde worden opgenomen in het omgevingsplan. Als zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen, kan het omgevingsplan een waarde bevatten die hoger is dan de voor het zuiveringtechnische werk geldende grenswaarde. Mits de gemeenteraad de geur aanvaardbaar acht (art. 5.92 Bkl). Hiervoor kan een gemeenten aansluiting zoeken bij provinciaal geurbeleid.

Specifieke geurgevoelige objecten bij geur zuiveringtechnisch werk

De waarden zijn eveneens niet van toepassing op het exploiteren van een zuiveringtechnisch werk waarvoor tot 1 januari 2011 een omgevingsvergunning in werking en onherroepelijk was, op geurgevoelige objecten die:
a. op het moment van verlening van de vergunning niet aanwezig waren en voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn gebouwd; of
b. in de vergunning niet als geurgevoelig werden beschouwd (art 22.123, bruidsschat).

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Specifieke geurgevoelige objecten bij geur zuiveringtechnisch werk

Deze bepaling wijkt inhoudelijk niet af van artikel 5.103 Bkl.

Eerbiedigende werking geur bij zuiveringtechnisch werk

Voor zuiveringtechnisch werk waar een hogere waarde geldt mag bij een wijziging de geur niet toenemen hoger dan de rechtmatige hogere waarde. De geur mag wel toenemen als de waarden vallen binnen de normen uit tabel 22.3.23. (art 22.124, bruidsschat).

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Eerbiedigende werking geur bij zuiveringtechnisch werk

De eerbiedigende werking geur komt onder zuiveringtechnische werk in het Bkl niet terug.

Specifieke zorgplicht gebruik bouwwerken

In de bruidsschat staan artikelen over specifieke zorgplicht bij gebruik bouwwerken en gebruik open erven en terreinen (artikel 22.18 en 22.20). Dit gebruik mag niet leiden tot overlast of hinder (waaronder geurhinder). Deze artikelen vervangen artikel 7.22 Bouwbesluit t.a.v. overlast.

Aandachtspunten voor nieuw deel omgevingsplan – Specifieke zorgplicht gebruik bouwwerken

De 'overlast-artikelen' uit het Bouwbesluit, die zijn overgenomen in de bruidsschat (artikel 22.18 en 22.20) geven onvoldoende houvast over wanneer sprake is van overlast, waardoor handhaving hiervan over het algemeen niet uitvoerbaar is. De gemeente kan deze zorgplicht verder invullen in het omgevingsplan, bijvoorbeeld door criteria vast te stellen voor het beoordelen van overlast. Dit maakt toezicht en handhaving op overlast makkelijker.

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant